

Una vida dedicada a la cultura,

Lloret estava per damunt de tot

Joan Domènech i Moner (1943-2023)

Una vida dedicada a la cultura,

Lloret estava per damunt de tot

Joan Domènech i Moner (1943-2023)

L'ANY
Joan domènech
LLORET DE MAR

EXPOSICIÓ A CAN SARAGOSSA

Organització

Ajuntament de Lloret de Mar
Departament de Patrimoni Cultural
Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar

Direcció

Anna Fuentes Fernàndez

Continguts i coordinació del projecte

Marina Garcia i Carbonell

Adjunts a coordinació

Rosa Sánchez Albà
Rosana Torres Gómez

Disseny

Núria Perea i Domènech

Muntatge expositiu

Jose Luís Morata Formentín
Jaume Ribera Mercader
Printropic

Fotografies de les obres

Tito Llorca Ciurana

Impressió del catàleg

Impremta Pagès

Edita Ajuntament de Lloret de Mar

© Del text i dels seus autors

© De les imatges i propietaris dels drets

Dipòsit legal: GI 1545-2024

Adrià Lamelas Martínez, Alcalde de Lloret de Mar

No és fàcil glossar una figura tan polièdrica com la d'en Joan Domènech en poques paraules. Crec que és important de destacar que era un home amb una vocació de servei molt gran i que aquesta vocació de servei li era innata. Ho va demostrar dedicant-se a la política, perquè en general els polítics, i aquí trencó una llança a favor seu (o almenys de la seva majoria): independentment de la seva ideologia, han de tenir vocació de servei, de servir la seva gent, la gent del seu entorn, del seu poble o del seu país. I fer-ho sense esperar cap retribució. Ni cap retribució econòmica ni cap reconeixement social. I això en Joan ho va fer.

I aquesta vocació de servei en Joan també la va demostrar en la seva professió. En Joan va ser professor i diverses generacions de joves lloretencs van aprendre molta història gràcies a ell. Però no només van aprendre història o geografia, en les seves classes. També van aprendre valors, valors humans, i també valors cívics i democràtics. I això és una cosa que cal destacar i que cal agrair-li a en Joan.

La vocació de servei d'en Joan Domènech va anar molt més enllà del que es pot demanar a un professor o a un polític. El va definir com a personatge públic i el convertí en una persona molt coneguda i molt estimada a Lloret de Mar, en un personatge irreplicable de la nostra vila, en un "homenot" (tal com diria Josep Pla) de la nostra cultura.

Des d'aquí, el meu humil homenatge i reconeixement -i també parlo en nom de tot l'equip de govern- a en Joan Domènech, i una abraçada ben forta a la seva vídua, la seva filla i la seva neta.

Isabel Bernal, Regidora de Cultura

En Joan Domènech va ser un apassionat de Lloret. El seu amor per Lloret i per tot allò que té a veure amb la seva cultura, la seva història, les seves tradicions, el seu parlar, la sardana... va tenir com a conseqüència que ja de jove comencés a involucrar-se en el ric món associatiu i cultural de la nostra vila, amb l'objectiu de potenciar les nostres tradicions en un Lloret cada cop més gran i més turístic. I aquest compromís el va mantenir al llarg de tota la seva vida, i va participar o va ser un dels organitzadors de tots els grans actes del calendari festiu de la nostra vila.

Més endavant, quan ja havia entrat a l'edat adulta, va començar a estudiar amb passió, però també amb meticulositat, diferents aspectes del nostre passat i de les nostres tradicions. D'aquestes recerques en van sorgir, al llarg de les dècades, diversos llibres i innumbrables articles que han servit per donar a conèixer a la gent de Lloret la història i la cultura de la nostra vila. En Joan Domènech ha estat un insaciable investigador de la nostra història. Sempre que estava acabant el procés d'escriptura d'una de les seves obres ja tenia uns quants projectes d'investigació d'un tema o un altre de la història de Lloret a punt de començar. Mai no en tenia prou. El seu afany per donar a conèixer el nostre passat, aquell Lloret d'on venim, no tenia aturador.

Deixeu-me recordar-vos que una altra de les passions d'en Joan Domènech va ser la música, i sobretot la sardana, la dansa més bella de totes les danses que es fan i es desfan. En Joan va ser un enamorat de la sardana, i durant tota la seva vida s'hi implicà fins al punt que en fou un gran divulgador, que es dedicà en cos i ànima a donar a conèixer aquesta dansa a Lloret i a la resta de Catalunya, amb una colla de llibres i amb col·laboracions escrites relacionades amb el món de la sardana en diverses revistes. El món sardanístic de Lloret, de les nostres comarques i de tot Catalunya el recorda amb afecte.

Introducció

Enguany, l'Ajuntament de Lloret de Mar, conjuntament amb la Diputació i la Generalitat de Catalunya, han decidit impulsar la commemoració de l'Any Joan Domènech i Moner, a la qual conviden a participar a totes les entitats, institucions i fundacions, amb l'objectiu de retre un merescut homenatge a la seva persona, fer un reconeixement a la seva obra, posar-la en valor i divulgar-la arreu. Els actes relacionats amb aquesta efemèride començaran el dia 9 de novembre de 2024 (primer aniversari del seu traspàs), amb una exposició temàtica dedicada a la seva figura, i la commemoració s'acabarà el 9 de novembre de 2025.

Joan, moltes gràcies pel teu llegat cultural. No ho tenim fàcil, però procurarem seguir les teves passes.

Per tal d'estructurar el programa d'activitats de l'Any Joan Domènech, s'ha constituït una comissió organitzadora formada per la família d'en Joan: la seva dona, Teresa Coll, la seva filla, Anna Domènech i la seva neta, Núria Perea; per la regidora Isabel Bernal; pel personal tècnic de l'Ajuntament, Anna Fuentes, Amaranta Gibert, Xavier Rodríguez, Marina Garcia i Joaquim Daban; i per tres representants d'entitats lloretenques: Arseni Frigola (per l'Obreria de Santa Cristina), Jordi Soliguer (pel Club Marina Casinet) i per Jordi Rocas (de l'antiga associació Amics de la Sardana).

Joaquim Daban i Massana,
Cap del Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar

*

Una vida dedicada a la cultura,

Lloret estava per damunt de tot

Joan Domènech i Moner (1943-2023)

El disseny gràfic de l'Any Joan Domènech i Moner és obra de Núria Perea i Domènech, neta de l'historiador. Dins el recorregut expositiu ha volgut evocar la figura del seu avi en tots els seus vessants. Les ones sonores de la seva veu, la cal·ligrafia... Una mirada familiar que ens apropa de manera entranyable a la vida i obra d'un lloretenc de cor.

*

La trajectòria vital de Joan Domènech i Moner (Lloret de Mar, 1943-2023) engloba múltiples facetes que reafirmen l'extraordinària tasca que va dur a terme en l'àmbit divulgatiu, polític, social i cultural.

Lloretenc d'arrel, pare, avi, begetí de cor, historiador, mestre, investigador, defensor de la cultura catalana... Són molts els papers que va desenvolupar al llarg de la seva vida. El seu llegat immens es plasma ara en una exposició dedicada a la seva figura. Un viatge d'anada i tornada, per la vida i obra d'un dels últims homenots, en el primer aniversari del seu traspàs. El recorregut expositiu revisa els aspectes més destacats de la seva biografia a través de fotografies, documentació escrita, objectes, obres d'art, publicacions i audiovisuals.

Aquesta mostra és un dels actes de commemoració de l'Any Joan Domènech i Moner. Una efemèride impulsada per l'Ajuntament de Lloret de Mar, conjuntament amb la Diputació i la Generalitat de Catalunya, amb l'objectiu de retre un merescut homenatge a la seva persona, fer un reconeixement a la seva obra, posar-la en valor i divulgar-la arreu.

Cronograma**29 de juliol de 1943**

Neix a Lloret de Mar

1954-1958

Estudia al Liceu Francès de Barcelona

1958-1959

Durant els mesos d'hivern fa una estada a Galliners, al Pla de l'Estany, on es prepara per ingressar al batxillerat

1963

El seu oncle i padrí, el compositor Domènec Moner i Basart, li dedica la sardana *Al meu fillol*

Comença a col·laborar amb la premsa local. Debuta a la revista lloretenca *Tramuntana*

1963-1966

Cursa la carrera de Magisteri a l'Escola Normal de Girona

1965-1968

Excavacions al Castell de Sant Joan

1966

Participa en la junta promotora del primer Mil·lenari de Lloret

1967

Guanya les oposicions a mestre

1969

És elegit membre de la Junta Local d'Informació i Turisme en el càrrec de secretari

Entra a formar part dels Amics de la Sardana

Entra a formar part del Club Marina Casinet com a secretari

1970

Adquisició de les parcel·les del Puig de Castellet per destinar-les a excavacions arqueològiques

És elegit president de la Confraria del Santíssim, vinculada al moviment parroquial lloretenc

Coneix l'escultor gironí Domènec Fita i Molat

1971

Membre fundador del Centre d'Iniciatives Culturals

Lloret es converteix en Ciutat Pubilla de la Sardana

S'inaugura el Monument a la Sardana, obra de Domènec Fita i Molat

1972

Contrau matrimoni amb M. Teresa Coll i Vila

1973-1976

És nomenat regidor de Cultura de l'Ajuntament de Lloret de Mar pel terç familiar

1974-1978

S'inicien les excavacions al jaciment iber de Montbarbat

1975-1980

Es llicencia en Filosofia i Lletres (secció d'història i especialitat d'arqueologia) per la Universitat Autònoma de Barcelona

1976

Estrena l'obra de teatre Els primers sis-cents amb el Casal de l'Obrera

1979

Obté el títol de mestre de llengua catalana

1978-1981

És escollit Obrer Major de Santa Cristina

1979-1983

Primer alcalde democràtic de Lloret de Mar

1980

Funda i dirigeix el Museu Municipal de Lloret

Recupera i reorganitza l'Arxiu Municipal

1981

Compra la casa indiana de Can Font (13/05/1981)

S'inicien les excavacions a Puig de Castellet

S'inaugura la Casa de la Cultura

1983

Membre fundador del Centre d'Estudis Selvatans

Compra la casa indiana de Can Garriga

S'inaugura la Llar d'Infants Municipal Lola Anglada

1983-1985

Adquisició de part del fons artístic i documental de Joan Llaverias

1984

Excavacions a la bòbila romana de Fenals

1986-1989

Director de l'Escola Esteve Carles i Torruella

1987

S'inaugura el Centre Cultural Verdaguer, situat a la Casa Garriga

Deixa la política local, després de 14 anys a l'Ajuntament de Lloret

1986-1997

Torna a ser escollit Obrer Major de Santa Cristina

1989

És nomenat director de Quaderns de la Revista de Girona

1995-1999

Torna a la política com a regidor de Cultura a l'Ajuntament de Lloret de Mar

1995-1996

És nomenat diputat president de l'àrea d'Ensenyament, Cultura i Publicacions de la Diputació

1996-2003

Delegat de Cultura de la Generalitat a Girona

2004-2023

És elegit president del Club Marina Casinet

2011-2021

Secretari de la Fundació Aspronis

2014-2020

Presideix la Fundació Prudenci Bertrana

9 de novembre de 2023

Mor a Lloret de Mar

Les passions: família, Lloret i Beget

l'avi familiar

La família

Joan Domènech i Moner neix l'any 1943 en una família d'arrels profundament lloretenques. Els seus pares, Josep Domènech Saurí i Cristina Moner Basart, li inculquen des de ben petit l'estima pel nucli familiar, un llegat que sempre l'acompanyarà i que materialitzarà amb escreix.

“A la meua vida hi ha un punt decisiu que és quan no continuo l'ofici de casa, que era ser fuster. Em sabia molt de greu dir als pares que no volia seguir amb la tradició familiar. Vaig tenir la sort de tenir el suport del meu oncle matern, el compositor Domènec Moner i Basart, que havia tingut una infantesa semblant a la meua i em va aconsellar. Encara sembla que el senti: “Abans de dir que no seràs fuster als pares, vine cap a Barcelona, viu la cultura de prop i així veuràs com t'hi trobes.”

Moments d'infantesa

L'inici al món escolar el fa amb les monges del Cor de Maria. Més tard entra com alumne a les escoles parroquials on mossèn Pere Torrent es convertirà en un referent per a ell.

“De petit m'agradava molt fer rodolins, la meua mare m'hi ajudava a casa i ho recordo amb tendresa.”

Llegint un TBO, 1945

Vestit de comunió durant la processó de Corpus, ca. 1950

Amb la seva mare, 1943

A Cristina Moner i Basart, la mare

*Eres la venerable barca vella
que el temps desfà inexorablement,
que ja no aguanta gaire a sol batent
i avui perd un bocí, demà una estella.*

*Del grup familiar eres l'anella
que ens unia al passat des del present.
Eres neguit, entrega, sentiment,
i, obrint solcs al terror, eres la rella.*

*El teu cor fatigat ens ha dit prou.
Te n'has anat sense gaire enrenou
un vespre de juliol, amb mar bonança.*

*I mentre aquí la teua història es clou,
que Déu et doni entrada al seu Món nou
i ens deixi el teu record i l'esperança.*

11 de juliol de 1998

Joan Domènech amb els seus pares, ca. 1945

Joventut

L'any 1954 mercès a la influència del seu oncle i padrí, el sardanista Domènec Moner i Basart, ingressa al Liceu Francès de Barcelona. L'estada a la capital catalana el fa madurar i serà un moment decisiu pel desenvolupament de la seva vocació didàctica. En tornar a Lloret es prepara per fer batxillerat, primer al poble de Galliners durant els mesos d'hivern amb l'ajut d'un professor amic de la família i, després, per lliure. Sempre destacant en els estudis, entra a cursar la carrera de magisteri l'any 1963. L'any 1967 guanya les oposicions a mestre quedant el primer de tota la província de Girona.

“Dels onze anys als catorze, vaig estar a la capital estudiant comerç al Liceu Francès, un col·legi internacional laic avançat al seu temps. Pensant sempre en no marxar mai de Lloret i ser a prop dels meus pares encara que no fes de fuster, vaig estudiar la carrera de mestre, que em permetria treballar relativament a la vora de casa.”

“Al món universitari hi entro un cop casat, combinant la feina amb els estudis. D'aquesta manera vaig endinsar-me en la roda de la història i la cultura.”

Retratat amb dotze anys, 1955

Casament amb la M. Teresa

El 10 de juny de 1972 contrau matrimoni amb M. Teresa Coll i Vila, oriünda de Beget. Ella esdevindrà un puntal fonamental en la seva vida, tant personal com professional, sempre present en cada pas que feia.

“En la iglesia parroquial de Santa María de Porqueras, cuya nave románica aparecía finamente adornada, se ha celebrado la boda de la señorita María Teresa Coll Vila, hija de don Martín Coll Suñé y de doña María Vila Sauquet, de Beget, con el joven cronista y educador lloretense don Juan Domènech Moner, hijo de don José Domènech Saurí y de doña Cristina Moner Besart, de Lloret de Mar, familias ambas muy conocidas y apreciadas.

La novia lucía un vestido de encaje y guipur y toca de tul, blancos. Bendijo la unión y pronunció la plática mosén Llorenç Batchellí quien, seguidamente, concelebró la misa con mosén Lluís Plana, exvicario de Lloret. El maestro Pedro Frigolé y Teixidor, organista de la parroquia de Santa María dels Turers de Bañolas, interpretó al órgano escogidas composiciones. Firmaron el acta el doctor don Ángel Martínez de

Laguardia, juez de paz y delegado local de Bellas Artes de Lloret de Mar, y don Miquel Oliveda Galcerán. El banquete nupcial tuvo lugar en un establecimiento al pie del lago de Bañolas, y la animación se prolongó hasta el atardecer. Los desposados salieron para la Costa Brava, desde donde partirán hacia Italia.

Entre los asistentes figuraban el alcalde de Lloret de Mar, señor Clúa Viladrich; los concejales de cultura y de ocupación viaria, señores Juan Mercader y Francisco Mas; el Obrero Mayor de Santa Cristina, señor Batlle y Nicolau; el presidente y secretario de “Amics de la Sardana”, señores Josep Tibau y Albert Batlle, todos ellos con sus respectivas esposas; el maestro y compositor Domènech Moner, tío y padrino del novio, y muchos otros. Deseamos a los nuevos esposos toda la felicidad de que son merecedores.”

Esteve Fàbregas i Barri, Los Sitios, Girona. 14 de juny de 1972

Acompanyat dels seus pares a la sortida d'un casament a la parròquia de Sant Romà de Lloret, ca. 1965

El matrimoni Domènech - Coll en un viatge a Grècia, ca. 1996

Recent casats sortint de l'església de Porqueras, 1972

Celebració del 70è aniversari de M. Teresa Coll, 2017

Cinquanta anys fent camí...

A la meva estimada M. Teresa

Cinquanta anys d'una història compartida, d'un camí que hem fressat en tot moment. Hem fet de dues vides una vida posant-hi el nostre afecte i sentiment.

Hem procurat trobar la justa mida en les coses que junts hem anat fent, defugint els extrems: ni l'embranchida ni la fredor del tracte inconsistent.

No hem estat una parella apassionada que va exterioritzant les emocions i sempre prodiga l'abraçada

i es desfà en moxaines i petons. Hem gaudit de la nostra intimitat amb amor intens, però equilibrat.

10 de juny de 2022

Durant un dinar a Lloret, ca. 1983

L'Anna

El 8 d'agost de 1973 neix l'Anna Domènech Coll, única filla del matrimoni. Esteve Fàbregas i Barri li dedica una petita ressenya a l'apartat de societat de les principals publicacions d'àmbit local.

DE SOCIEDAD, NATALICIO:

“En la iglesia parroquial de San Román de Lloret de Mar, ha sido bautizada una niña, hija del conocido educador y cronista lloretense don Juan Doménech Moner y de su esposa doña María Teresa Coll de Doménech, primer fruto de su matrimonio. Fueron padrinos don José Doménech Saurí y doña María Vila, abuelos de la recién nacida, a la que se le han impuesto los nombres de Anna-María, Teresa y Cristina. Nuestra más cordial felicitación a los felices padres y abuelos.”

Esteve Fàbregas i Barri, 1973

Amb la seva filla, 1974

Noces de plata del matrimoni Domènech - Coll a Santa Cristina, 1997

A l'Anna Maria, en anar a Girona a estudiar

És el moment d'emprendre la volada que et comença a allunyar del nostre niu. El camí de l'estudi, que t'agrada, et porta a viure a la ciutat del riu.

Se'ns farà llarg, del dilluns al divendres, tant de silenci dins del nostre pis, sense les teves abraçades tendres i aquell riure tan sa, encomanadís.

Ben segur que, sovint, en la vesprada, ta mare i jo, només amb la mirada, ens direm: -Què deu fer el nostre ocell?

I esperarem cada cap de setmana per tornar-te a abraçar, estimada Anna, i sentir el teu petó a flor de pell.

Setembre de 1990

Amb la seva neta, 2002

La Núria

El 4 de març del 2001 neix la seva neta, Núria Perea Domènech. Amb la seva arribada la família reviu altre cop el goig de tenir una petita a casa.

A la meva neta Núria

*Què hi deu haver darrere ta mirada,
escrutadora, viva i persistent?
Com deu ésser el més simple pensament
quan la vida ara tens just encetada?*

*De la teva rialla enjogassada
tothom, al teu voltant, està pendent.
Qui sap si és l'expressió del sentiment
més espontani i pur d'aquesta albada.*

*Sublim i dens misteri de la vida
que dona un fruit com tu, de cor tan franc.
Tu ets esperança de futur, florida*

*de l'arbre familiar, en tendre blanc.
Davant dels teus ulls, sentim la crida
del vincle indefugible de la sang.*

Beget, 27 d'agost de 2001

Els de casa

El fet de voler estar a prop dels seus serà un factor que determinarà el seu tarannà i la manera de concebre la vida. Fins i tot, en els moments més decisius de la seva carrera, posarà la conciliació al davant de les seves ambicions. Els de casa, tal com ell els anomenava, van ser el motor de la seva existència.

Tot junts amb la família a Beget, 2002

Amb la seva neta i la seva dona, ca. 2008

Al passeig Jacint Verdaguer en un diumenge de Rams, ca. 1980

Diada de Reis amb la família, 2023

Dinar familiar a Lloret, ca. 1989

L'avi lloretenc

Lloret

Lloret i els seus racons eren sempre presents en el pensament i en les passions de Joan Domènech. Va ser un ambaixador del poble que el va veure néixer i créixer al llarg de tota la vida.

A la platja de Lloret, ca. 1953

Davant de casa seva al carrer del Carme, ca. 1945

Costa de Lloret
1977
Oli sobre tela
Romà Maura
Família Domènech - Coll

Casa familiar al carrer del Carme
s/d
Oli sobre tela
Josep Carretero Gomis
Família Domènech - Coll

Font del carrer del Carme
1976
Oli sobre tela
Maria Assumpció Comas i Moré
Família Domènech - Coll

*

*

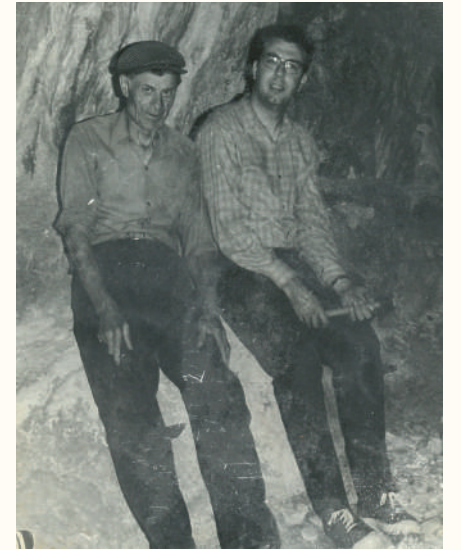
l'avi begetí

Beget

Beget, el poble natal de la M. Teresa, va ser la seva segona casa. Tant és així que sempre va ser considerat com un begetí més. Aquesta estima es reflecteix en les diverses publicacions que en va realitzar i que contribueixen a la divulgació i al coneixement d'aquest petit poblet de la Garrotxa. L'any 1987 publica el llibre *Beget i la seva rodalia*, dedicat als seus sogres, als habitants de Beget i a Miquel Oliva, arqueòleg i delegat de Belles Arts. Anys més tard, l'any 1993, edita l'opuscle *Beget, història, art i natura*, i, el 2007 retorna a les llibreries amb *Beget, un ric patrimoni històric i natural*. Recentment s'ha presentat de manera pòstuma el volum que li va dedicar a Quaderns de la Girona. L'obra recopila les principals informacions conegudes i, alhora, n'aporta d'inèdites, i hi descriu la vida d'un poble que depèn del bosc i de la ramaderia, que amb els canvis dels temps ha vist davallar l'activitat i, per tant, la demografia, i que centra l'esperança en el sector turístic, que s'està potenciant a partir de les singularitats monumentals i urbanístiques de la contrada i de les segones residències.

Nevada a Beget, ca. 2005

**Amb el seu sogre, Martí Coll i Suñé,
a la Tuta dels Maimons, Beget,
ca. 1975**

**Acompanyat de la família begetina en
un dels carrers del poble, ca. 1986**

Paisatge de Beget

1997

Pirogravat sobre fusta

Josep Maria Ferrer i Guinovart

Família Domènech - Coll

Paisatge de Beget

s/d

Oli sobre tela

Josep Carretero Gomis

Família Domènech - Coll

Beget

2008

Dibuix a tinta

Josep Banti

Família Domènech - Coll

Paisatge de Beget

s/d

Dibuix a tinta

Joan Sala Lloberas

Família Domènech - Coll

El compromís social i cultural

l'avi impulsor

Teixit associatiu

La vinculació de Joan Domènech i Moner amb l'associacionisme és un dels trets més rellevants de la seva personalitat. Amb un entusiasme envejable, va ser capdavanter d'incomptables iniciatives que van contribuir a conscienciar els lloretencs de la importància de la preservació de la història, la cultura i les tradicions. En són un clar exemple la llarga llista d'entitats de les quals va formar part o en què va col·laborar de manera desinteressada.

La vida social dels pobles determina la creació d'entitats i institucions que reflecteixen les inquietuds, les necessitats i la manera de ser de la gent.

Confraria de Sant Elm de Lloret, 1998

Impulsor d'entitats de caire local, comarcal i nacional:

- Obreria de Santa Cristina
- Club Marina Casinet
- Confraria de Sant Elm
- Xino-Xano
- Casal de l'Obrera
- Centre d'Estudis Selvatans
- Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya
- Mestres 63/66

A la processó de Santa Cristina, 1989

Bateig d'un llagut de l'Obreria amb el seu nom, 1997

Procedència: Josep Fàbregas

Obreria de Santa Cristina

La devoció a Santa Cristina és un fet identitari per a molts lloretencs. Des de ben petit, la seva família li va transmetre aquests valors fent-lo participar dels actes principals de la Festa Major en honor de la patrona de Lloret: la processó per mar, la missa solemne a l'ermita, el Ball de Plaça... Un lligam que mantingué tota la vida, primerament com a soci de l'Obreria i amb la presa de possessió del càrrec d'Obrer Major entre els anys 1978-1981 i 1986-1997.

Estant en el càrrec va aconseguir nombroses donacions artístiques per al fons de l'entitat, va crear-ne l'arxiu històric i va impulsar els agermanaments amb Bolsena, Herzebrok, Ravensburg i Cuers. Una de les fites més remarcables va ser la recuperació de la regata S'Amorra, amorra amb la introducció dels llaguts a la processó l'any 1987, una tradició que s'havia perdut i que va tornar a arrelar gràcies a la seva iniciativa.

(...) és de les coses de les quals n'estic més orgullós, dintre de la meua modèstia, sobretot en constatar que la represa ha arrelat bé entre els lloretencs i ha fomentat un moviment de joventut entorn a l'esport del rem, que no solament ha donat color a la festa de la patrona, sinó que ha determinat una activitat competitiva a nivell local i a nivell supramunicipal, disputant proves amb altres clubs d'indrets diversos de la costa catalana.

25è aniversari de la recuperació dels llaguts. Butlletí de l'Obreria de Santa Cristina, 2012

La processó de Santa Cristina

Quan sigui vell, a l'hora matutina de cada vint-i-quatre de juliol, mon cos, cap a la platja, anirà sol com si una veu vehement em digués: Vine!

(fragment), 1998

Acompanyant la seva filla com a Obrer Major al Ball de Plaça, 1991

Els quatre Obrers de Santa Cristina durant la processó, 1993

La processó de Santa Cristina
1921
Olí sobre tela
Joan Llavéras i Labró
Fons Obreria de Santa Cristina

El Sr. Lluís Cantín, net de Joan Llavéras, fent entrega de l'esbós del quadre "La processó de Santa Cristina" a Joan Domènech quan era Obrer Major de l'entitat, 1983

Davant del Club Marina Casinet, ca. 1970

Club Marina Casinet

El Club Marina Casinet va néixer l'any 1955 com a entitat successora dels diversos casinos que Lloret de Mar havia tingut des del segle XIX. En un primer moment esdevé un centre de trobada, de lectura de la premsa. A partir dels anys vuitanta i amb motiu del vint-i-cinquè aniversari de l'associació, es produeix un canvi de filosofia i comença a organitzar activitats culturals com ara conferències, exposicions i publicacions.

Joan Domènech en va ser secretari del 1969 al 2004, any que fou elegit president de l'entitat i càrrec que va desenvolupar fins a la seva mort. Va impulsar diverses accions i activitats, com ara el Concurs de Pintura Ràpida, organitzat per primera vegada el 1995, la compra d'un llagut per representar l'entitat (1987), la publicació de diversos llibres i articles, i conferències sobre la història de Lloret.

Parlament en un dels sopars del Casinet, ca. 2004

Casal de l'Obrera

Joan Domènech debuta com a guionista de teatre l'any 1967 amb el sainet titulat *La primera quintada*. Deu anys més tard tornarà al gènere teatral, de la mà del Casal de l'Obrera, amb motiu del sis-cents aniversari de l'ermita de Santa Cristina. El 1985 estrena la comèdia *El Canvi*. Amb tot, no serà fins el 1992 que escriurà una obra anualment. Aquestes representacions de caire humorístic, inspirades en l'actualitat del municipi, s'estrenaven per la Festa Major de Sant Romà i es van convertir en un dels plats forts del programa festiu.

Quan l'agrupació del Casal va posar-se en marxa l'any 1952, jo només tenia nou anys. Suficients, però, per a recordar la progressiva formació d'aquest grup que originaria l'elenc teatral més durador de Lloret. L'època coberta pel Casal és una pàgina de la història de Lloret. La demostració de l'esforç d'unes persones que s'han anat passant la torxa casalenca els uns als altres en una mena de carrera de relleus que els ha portat als nostres dies. Parlar, doncs, del Casal és parlar de Lloret.

25 anys de teatre en el Casal. Lloret Gaceta, 22/10/1975

Obres de teatre escrites per Joan Domènech i Moner:

- **La primera quintada**, sainet estrenat pels quintos al local del Sindicat. 1967
- **Els primers Sis-cents**, comèdia en tres actes. 1977
- **El Canvi**, comèdia. 1985
- **Assignatura pendent o el casament de la Cinta**. 1992
- **Lloret Prestigi o la plaça de les Llenties**. 1993
- **Nosaltres...som cordials**. 1994
- **La garantia...que no caduca**. 1995
- **La reforma**, comèdia en tres actes. 1996
- **En Tonet millor, la Cinta millora**, comèdia humorística en tres actes. 1997
- **Vi agre**, comèdia en tres actes. 1998
- **Tenim Sala per temps**, comèdia en tres actes. 1999
- **El mal hermano**, comèdia en tres actes. 2000
- **El mal de ses vaques boges**, comèdia humorística en tres actes. 2001
- **Donya Sicarda**, comèdia humorística en tres actes breus escrita amb motiu del Mil·lenari de la Vila. 2002
- **Altre cop canvi**, comèdia. 2003
- **Tripartit**, comèdia humorística. 2004
- **Horitzons semblants**, comèdia en tres actes. 2005
- **L'embolic dels Estatuts**, comèdia en tres actes. 2006
- **Vent del Ple**, comèdia. 2007
- **El tripijoc de Pekín** (inèdita). 2008

Diversos moments com a guionista i actor a sobre de l'escenari, 1997 i 2007

Retrat de grup dels companys de magisteri, ca. 1965

Retrat de grup de les companyes de magisteri, ca. 1965

Mestres 63/66

Joan Domènech va cursar la carrera de magisteri a l'Escola Normal de Girona. L'ambient de germanor amb els seus companys de classe fructificarà un vincle d'amistat que mantindran tota la seva vida. Durant tots aquests anys han fet trobades per celebrar l'amistat (el vint-i-cinquè aniversari de graduació, el cinquantè...) i ara, més recentment, han decidit publicar un llibre en el seu record. Un lligam indestriable de la seva vocació divulgativa.

“La de la colla de magisteri és una història compartida. A la família s’hi neix, s’hi estima, s’hi viu intensament. Els amics es trien, amb la capacitat de cadascú per crear-se un entorn, una xarxa on teixir la seva vida, la que cadascú escull lliurement de fer.”

Mercè Rovira Regàs

Rèquiem a la Normal Vella

*Quan penso en la NORMAL VELLA,
allà on vaig estudiar,
se'm belluguen les parpelles
i tinc ganes de plorar.*

*Aquella gran casa era
modesta i humil sens fi,
ben bé igual que la carrera
per la que em vaig decidir.*

*Ens privava de les “nenes”
una porta intransigent,*

(...)

*Aquella porteta era
LA MURALLA DE BERLIN.*

*Per allí sempre miràvem
una colla de vailets i,
quan menys ens ho pensàvem,
PATAPLOF!: Mossèn Busquets.*

*Quan penso que anirà a terra
sense cap contemplació,*

(...)

*Pensar que els pisos que facin
seran petits i migrats
i valdran una fortuna
pels pobres recent casats.*

*Amb aquelles portes baixes
que s’acostumen a fer,
que si bades quan hi passes
el cap et queda al carrer.*

*Però dins la nostra memòria
s’hi quedarà la Normal
com un nom cobert de glòria,
com un bocí de la història,
de la “història universal”.*

(fragment), 1991. Vint-i-cinquè aniversari de la Normal Vella

Publicacions Club Marina Casinet

- **1981.** *Història dels casinos de Lloret.* Publicació núm. 1 del Club Marina Casinet, Lloret.
- **1991.** *L'ensenyament a Lloret de Mar (1599-1936).* Publicació núm. 6 del Club Marina Casinet, Lloret.
- **1996.** *Lloret antic.* Publicació núm. 11 del Club Marina Casinet, Lloret.
- **2002** *El cant coral a Lloret.* Publicació núm. 14 del Club Marina Casinet.
- **2005** *Lloret, ahir i avui.* Publicació núm. 17 del Club Marina Casinet.
- **2006.** *Cinquanta anys del Club Marina “el Casinet”.* Publicació núm. 18 del Club Marina Casinet, Lloret.
- **2018.** *Moments intensos. Recull de poemes.* Publicació núm. 30 del Club Marina Casinet, Lloret.
- **2020.** *L'atractiu d'Amèrica.* Publicació núm. 32 del Club Marina Casinet, Lloret.

Publicacions Culturals

La faceta de Joan Domènech com a investigador i divulgador cultural es veu reflectida en el gran nombre de publicacions que va dur a terme al llarg de la seva trajectòria. És autor de més d'una trentena de llibres i d'incomptables recerques i articles de temàtiques diverses com biografies d'artistes, estudis sobre la música popular i l'ensenyament, història d'entitats, narracions de viatges per mar, el món del turisme i altres temes d'interès cabdal per a la cultura lloretenca i catalana. Tot un corpus bibliogràfic que sens dubte ha enriquit de manera destacada la recerca del patrimoni històric, artístic i documental.

Posant davant de l'objectiu del fotògraf August Mas i Llibre, ca. 1990

- **1981.** *Història dels casinos de Lloret.* Publicació núm. 1 del Club Marina Casinet, Lloret.
- **1982.** *Cinquanta anys d'esforç turístic a Lloret de Mar.* Ajuntament de Lloret de Mar.
- **1986.** *Estampes retrospectives lloretenques.* Ajuntament de Lloret de Mar.
- **1987.** *Lloret de Mar.* Ajuntament de Lloret de Mar.
- **1987.** *Beget i la seva rodalia.* Barcelona, Agpograf.
- **1988.** *Joan Llaverias, pintor de Lloret.* Publicació núm. 3 del Museu Municipal. Ajuntament de Lloret de Mar.
- **1991.** *Domènec Moner, un compositor lloretenc.* Ajuntament de Lloret de Mar.
- **1991.** *L'ensenyament a Lloret de Mar (1599-1936).* Publicació núm. 6 del Club Marina Casinet, Lloret.
- **1992.** *Lloret de Mar.* Quaderns de la Revista de Girona, núm. 38, sèrie "Monografies", núm. 21. Diputació de Girona.
- **1993.** *Beget, història, art i natura.* Opuscle editat per l'autor.
- **1994.** *La pesca.* En col·laboració amb Joan Sala Lloberas. Quaderns de la Revista de Girona, núm. 49, Sèrie "Guies", núm. 22. Diputació de Girona.
- **1995.** *25 anys junts. 25è aniversari de l'Agrupació d'Aplecs Sardanistes de les Comarques Gironines.* AASCG.
- **1996.** *Lloret antic.* Publicació núm. 11 del Club Marina Casinet, Lloret.
- **2001.** *Lluís Albert, un home apassionat.* Grup d'Informadors Sardanistes de Catalunya (GISC), col·lecció Mos, núm. 12, Girona.
- **2002.** *El cant coral a Lloret de Mar.* Publicació núm. 14 del Club Marina Casinet, Lloret.
- **2003.** *Fèlix Martínez Comín i Pepita Lluñell. Una parella unida per l'amor a la música.* Grup d'informadors Sardanistes de Catalunya (GISC), col·lecció Mos, núm. 14, Girona.
- **2004.** *Lloret de Mar.* Fotografies de Miquel Badia. Editorial Lunwerg, Barcelona.
- **2005.** *Lloret, ahir i avui.* Publicació núm. 17 del Club Marina Casinet, Lloret.
- **2005.** *Josep Viader, de la música de cobla a la polifonia.* Grup d'Informadors Sardanistes de Catalunya (GISC), col·lecció Mos, núm. 21, Girona.
- **2006.** *El Ball de Plaça i l'Obreria de Santa Cristina de Lloret de Mar.* Obreria de Santa Cristina, 2006. Conjuntament amb Maria Antònia Juan i Nebot.

- **2006.** *Cinquanta anys del Club Marina "el Casinet".* Publicació núm. 18 del Club Marina Casinet, Lloret.
- **2007.** *Maria Àngels Alemany, una mestra mestra.* Ajuntament de Lloret de Mar.
- **2007.** *Beget, un ric patrimoni històric i natural.* Santa Coloma de Farners, Arts Gràfiques Cantalozella.
- **2009.** *Domènec Moner, un compositor lloretenc a Barcelona.* Grup d'Informadors Sardanistes de Catalunya (GISC), col·lecció Mos, núm. 30, Girona.
- **2014.** *Domènec Fita, l'home de l'art integrat.* Diputació de Girona.
- **2018.** *Moments intensos. Recull de poemes.* Publicació núm. 30 del Club Marina Casinet, Lloret.
- **2019.** *El Lloret festiu i la sardana.* Col·lecció Sa Caravera, núm. 3. Ajuntament de Lloret de Mar.
- **2020.** *50 anys d'aplecs gironins.* Agrupació d'Aplecs Sardanistes de les Comarques Gironines (AASCG).
- **2020.** *L'atractiu d'Amèrica.* Publicació núm. 32 del Club Marina Casinet, Lloret.
- **2021.** *Agustí Vilà i Galí. Un navegant de terra ferma.* Col·lecció Sa Caravera, núm. 4. Ajuntament de Lloret de Mar.
- **2024.** *Beget.* Quaderns de la Revista de Girona, sèrie "Monografies", núm. 128. Diputació de Girona.

La presència i l'esperit d'un poble

l'avi historiadore

La defensa del patrimoni arquitectònic i artístic de Lloret

La passió de Joan Domènech per la història el porta a matricular-se l'any 1975 a la Universitat Autònoma de Barcelona on es llicencia l'any 1980. Coincidint amb el seu nomenament com a primer alcalde democràtic (1979-1983), s'inicia tot un procés de preservació del patrimoni arquitectònic lloretenc. Una fita no gens fàcil en un moment en què l'expansió urbanística del municipi, com a centre eminentment turístic, feia perillar la supervivència de les construccions històriques i singulars. Per aquest motiu es redacta un primer catàleg de cases i elements a protegir, lligat a la supressió de llicències d'obres de manera cautelar fins a l'aprovació del llistat. Aquesta iniciativa no va ser ben rebuda per certs sectors de la població, que la veien com una mesura desigual i abusiva. En tot cas, va ser la primera pedra per preservar el nostre urbanisme i responsable que avui continuïn drets moltes de les cases i elements que Domènech va protegir a ultrança malgrat els contratemps.

Estampes lloretenques II, Presència i esperit

Jo sento el vell Lloret d'homes anònims com una cosa pròpia a dintre de la sang. Hi veig petits herois, semblants o antagònics, criats a prop de la sorra d'aquest platjar gran.

(fragment), 1963

Feinejant al seu arxiu particular, 2022

Can Font

A principis dels anys vuitanta el consistori inicia les negociacions per a la compra de Can Font (1877), antiga casa pairal de l'indià lloretenc Nicolau Font i Maig (1830-1908), per convertir-la en el Museu Municipal de Lloret. En aquell moment l'immoble era propietat de la família Comadran, industrials tèxtils de Sabadell. Domènech va dur a terme una tasca de recerca i adquisició de fons documentals i patrimonials cedits per diverses famílies lloretenques que, juntament amb els fons municipals, formarien els fonaments del discurs museogràfic. La casa va ser restaurada mercès a la creació d'una escola taller encapçalada pel pintor Josep Maria Barba i Tarafa. L'adquisició d'aquesta finca va ser la primera pedra d'una sèrie d'accions per a la recuperació del passat dels americans, i va ser considerada pel mateix Domènech com una de les joies de la corona dins de la lluita que va encapçalar en vida per la defensa del patrimoni local.

Can Font, ca. 1930
Autor: Emili Martínez i Passapera
Fons Martínez - Planas
Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar
CID: 510.000.700_338.002.013

Can Garriga

L'adquisició de la Casa Garriga va tenir lloc l'any 1983, amb l'objectiu de convertir-la en una extensió del Museu Municipal de Lloret que acollís tots els aspectes relatius als indians i el passat mariner de la vila. Amb el nom de Centre Cultural Verdaguier es va erigir com un dels primers museus del municipi, i va organitzar una gran quantitat d'exposicions que de la mà de Joan Domènech apropaven la història i el patrimoni als lloretencs, visitants i turistes. La inauguració va tenir lloc el 14 de novembre de l'any 1987, dins del programa d'actes de la Festa Major de Sant Romà, amb dues exposicions, una mostra monogràfica dedicada a Joan Llaverias i Labró, i una altra de col·lectiva amb la participació de diversos pintors de Lloret.

Can Garriga, ca. 1910
Autor: Desconegut
Fons Joan Domènech i Moner
Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar
CID: 607.000.2001_500.015.074

Algunes exposicions destacades dels primers anys del Centre Cultural Verdaguier:

- L'aventura d'Amèrica (abril de 1989)
- Els artesans del metall (juny-juliol de 1989)
- La gent del camp (novembre de 1989)
- La premsa a Lloret de Mar (juny de 1990)

Trobada dels membres del Centre d'Estudis Selvatans a Santa Cristina, 1983

Procedència: Família Torres - Padrosa

Trobada d'historiadors i arxivers, Inés Pedrosa, Joan Domènech, David Moré i Mario Zucchitello, 2011

Procedència: Família Torres - Padrosa

Reunió d'amics arxivers i historiadors a casa d'en Mario Zucchitello, 2013

Procedència: Família Torres - Padrosa

Centre d'estudis Selvatans

El Centre d'Estudis Selvatans, creat el 1983 a la ciutat de Santa Coloma de Farners, on té la seu, agrupa estudiosos i investigadors en ciències socials i humanitats, i persones interessades, en un sentit ampli, pel patrimoni cultural d'un territori amb consciència històrica i lligams actuals de molts tipus, al sud de les terres gironines, on desenvolupa principalment les seves activitats.

Joan Domènech hi va entrar a formar part des del primer moment com a tresorer i hi va participar de manera activa durant tota la seva vida. De l'any 1986 al 1999, amb l'historiador Mario Zucchitello a la presidència, va ocupar al càrrec de vicepresident. Va destacar en la promoció de projectes d'investigació, publicacions i activitats relacionades amb la preservació del patrimoni de la Selva. També va contribuir a fomentar la col·laboració amb altres institucions i a organitzar seminaris i conferències sobre temes rellevants.

La protecció del patrimoni documental

Abans de la creació del Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar (1992), moltes famílies i personalitats rellevants de Lloret van fer confiança dels seus fons a en Joan.

La intenció era aplegar la màxima documentació possible per preservar-la i difondre-la en el futur museu municipal de Lloret. Aquesta consciència per la preservació del patrimoni documental el van portar a aplegar una gran quantitat de material. Part d'aquest recull va passar a formar part del recorregut expositiu de la Casa Museu Can Font, i finalment va ser dipositat a l'arxiu. Sense la intervenció de Domènech molta d'aquesta documentació s'hauria perdut i no hauria arribat fins als nostres dies.

Llistat de fons aportats a l'arxiu

- Sociedad Cooperativa Unión Lloretense
- Amorós-Garriga
- Ribas
- Pere Codina i Mont
- Mossèn Pere Torrent i Crous
- Esteve Fàbregas
- Agustí Font i Surís
- Casino industrial - Casino Lloretense (I)
- Club Marina Casinet - Casino Lloretense (II) - Círculo Lloretense
- Canonge Narcís Domènech i Parés
- Domènec Moner i Basart
- Rector Joaquim Coch i Camps
- Antoni Mataró i Domènech
- Esteve Rissech i Domènech
- Salvador Crosas i Ribas
- Romà Galí i Maig

Carta nàutica de l'oceà Atlàntic Nord

1864

Fons Guinart - Ball-Ilatinas - Xiberta
Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar
CID: 505.001.2.4_092.021.028

Jaciment de la bòbila romana de Fenals, 1984
Ajuntament de Girona
CRDI (Fons El Punt - Florenci Pujol)

Excavacions arqueològiques

Entre els anys setanta i vuitanta es van dur a terme diverses gestions per a la salvaguarda i descoberta de jaciments mitjançant campanyes arqueològiques. Aquestes actuacions van contribuir a aportar un valor i un rigor científic que, sumats a la tradició oral i les primeres indagacions de les darreries del segle XIX i principis del XX, van fer augmentar considerablement el coneixement sobre cronologies encara poc explorades. En aquest context es produeix la creació del Centre d'Iniciatives Culturals, que va representar un gran impuls per a l'estudi del passat històric de la vila. Formaven part de la junta de l'entitat Gabriel Gil, Àngel Martínez, Albert Batlle, Joan Gómez, Francesc Mas, Esteve Fàbregas, Enric Guiu i Joan Domènech. La primera mostra arqueològica es va obrir al públic el febrer de l'any 1976 a les sales d'exposició municipals que en aquell moment hi havia als baixos de l'edifici de l'ajuntament.

Joan Domènech i l'arqueòloga Aurora Martín visitant l'excavació de l'Illa d'en Reixac a Ullastret, 1998.
Procedència: Mercè Ferré

- Castell de Sant Joan (1965-1968), (1983-84), (1989-1990) i (2000-2001)
- Puig de Castellet (1970-1975), (1981-1986) i (1995-2016)
- Montbarbat (1974-1978) i (1987-2013)
- Bòbila romana de Fenals (1984)

Excavacions al jaciment de Montbarbat, 1998
Procedència: Vicenç Gironès

Caricatura de Joan Domènech i Moner
1982
Guaix sobre paper
Eugenio Escribano
Família Domènech - Coll

Retrat de Joan Llaverias, ca. 1900
 Autor: Fotografia Cunill
 Fons Joan Llaverias i Labró
 Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar
 CID: 605.000.5000_066.194.020

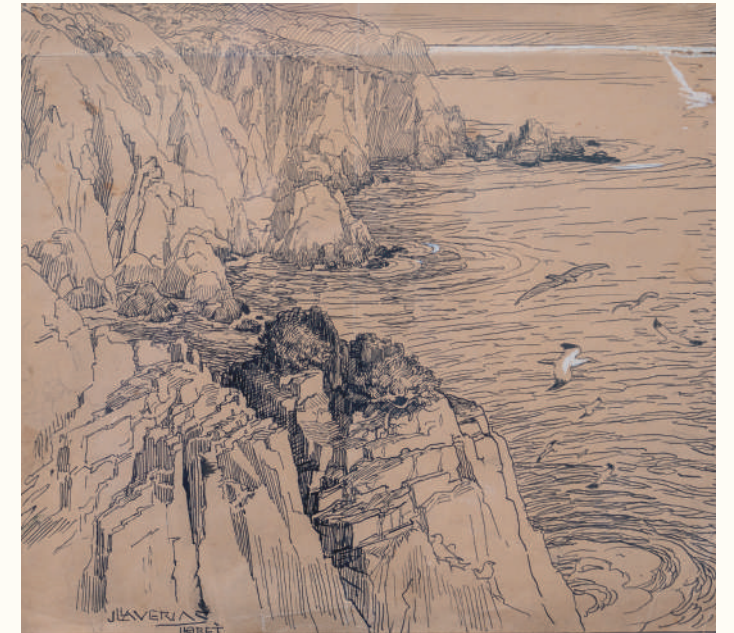
La processó de Santa Cristina
 1921
 Joan Llaverias i Labró
 Oli sobre tela
 Ajuntament de Lloret de Mar - Patrimoni Cultural

Fons documental i artístic de Joan Llaverias i Labró

La vinculació de Joan Llaverias i Labró amb la vila de Lloret de Mar va ser un dels revulsius perquè s'iniciés un procés d'adquisició de part del fons de l'artista. Amb la mirada fixada en llocs representatius de la vida del pintor com ara Vilanova i la Geltrú, centre actualment de referència per conèixer de prop la seva obra, Domènech volia crear una exposició permanent a la nostra població que esdevingués un referent. Les accions per aconseguir-ho van començar l'any 1983 amb una mostra al Centre Cultural Verdaguer (situat a la Casa Garriga) en la qual s'exposaven un total de 154 dibuixos i tres aquarel·les que havien estat adquirides recentment pel consistori. Més tard, el 1988, publicaria la biografia de l'artista, un extens estudi en què es destacava l'estreta vinculació de Llaverias amb Lloret, lloc on va voler ser enterrat juntament amb la seva filla Montserrat.

No capten tes orelles el reny injust, l'ordre abusiva
 1923
 Dibuix a llapis i tinta sobre paper publicat a "En Patufet"
 Joan Llaverias i Labró
 Ajuntament de Lloret de Mar - Patrimoni Cultural

Paisatge de costa
 1917
 Dibuix a llapis i tinta sobre paper publicat a "En Patufet"
 Joan Llaverias i Labró
 Ajuntament de Lloret de Mar - Patrimoni Cultural

Inauguració de la Llar d'Infants Lola Anglada amb la presència de la pintora
9 de desembre de 1982
Fons Ajuntament de Lloret de Mar
Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar
CID: 100.002.2761.140_300.053.021

La vinculació amb Lola Anglada

Amb motiu de la construcció de la llar d'infants municipal, Joan Domènech va pensar que el nom que li escauria millor seria el de la pintora i il·lustradora infantil Lola Anglada i Sarriera (Barcelona, 1892-Tiana, 1984), per haver estat deixeble de Joan Llaverias. És per aquest motiu que l'any 1982 la va anar a visitar a la masia on vivia, al poble de Tiana, per convidar-la a la inauguració del centre educatiu, que va tenir lloc l'1 de gener de l'any 1983. A més, l'Ajuntament adquiria sis dibuixos originals i fou obsequiat alhora amb un lot de gravats de l'artista. En un principi aquestes obres van estar exposades permanentment al centre educatiu. Actualment formen part del fons del Museu del Mar de Lloret.

Lola Anglada i Joan Llaverias a l'estudi
ca. 1910
AFB3-117 Editorial López
© Arxiu Fotogràfic de Barcelona

Sèrie del Pare nostre
1915
Litografia sobre paper
Lola Anglada i Sarriera
Ajuntament de Lloret de Mar
- Patrimoni Cultural

Parella amb paisatge de costa
Ca. 1980
Gravat acolorit a mà
Lola Anglada i Sarriera
Ajuntament de Lloret de Mar - Patrimoni Cultural

L'avi sardanista

La reivindicació de les tradicions

Ballant sardanes, ca. 1960

La influència del seu oncle i padrí, el compositor Domènec Moner i Basart, va fer que en Joan s'estimés la sardana com un dels tresors més preuats de les tradicions catalanes. El vincle familiar va propiciar-li la coneixença i el contacte amb una gran quantitat de músics vinculats a aquest gènere. Incansable en el seu tarannà d'investigador, va fer diversos estudis i biografies dedicades a un univers musical que el va acompanyar tota la vida. L'estima per la dansa més bella de les que es fan i es desfan la va reflectir en la vocació divulgativa, didàctica i d'activista cultural. Entre moltes de les iniciatives que va dur a terme, va fundar els Amics de la Sardana (1968) i va ser impulsor del projecte *La Sardana a l'Escola*.

"El meu oncle va ser una de les persones que em va influir més en dedicar-me al que m'he dedicat i li estaré eternament agraït."

A Domènec Moner i Basart, el meu padrí

*Has fet des de llunyana aurora,
i has repartit, amb joia engrescadora,
humanitat i afecte i art del fi.
Que t'acomia el cant d'una tenora
amb la música que ens deixes de penyora,
a través de la qual no pots morir.*

10 de març de 2003

Amb el padrí a Barcelona, ca. 1957

Domènec Moner i Basart (Lloret de Mar, Selva, 19 de juny de 1907-Sant Pere de Ribes, Garraf, 9 de març de 2003) fou un compositor de sardanes i música coral. Va iniciar els estudis musicals amb Joan Coll Morral i a partir dels onze anys els va aprofundir a l'Escola Municipal de Música de Barcelona amb Joan Balcells (solfeig), Lluís Millet (teoria) i Enric Morera (harmonia). El 1921, amb catorze anys, va escriure la seva primera sardana, gènere en el qual es va especialitzar, fins a confeccionar un prou extens catàleg enmig d'una intensa activitat musical centrada en la sardana però també dedicada al món coral. La seva àmplia trajectòria en el món sardanístic li va valdre el reconeixement ja en vida. Va ser un dels grans mentors del seu nebot i fillol Joan Domènech i Moner.

Retrat de Domènec Moner i Basart

1976

Guaix sobre paper

Maria Assumpció Comas i Moré

Família Domènech - Coll

Domènec Moner i Basart guardonat amb la *Fulla de Llorer*

23 de març de 1991

Fons Ajuntament de Lloret de Mar

Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar

CID: 100.002.2761.140_300.058.004

Amics de la sardana

El 1968, una colla de lloretencs es va agrupar en una entitat, a la qual van posar el nom d'Amics de la Sardana, amb la finalitat d'organitzar el I Aplec de la Sardana. L'entitat promovia la recuperació i divulgació de la cultura catalana en un moment en que la dictadura encara cuejava. Entre les diverses fites que va aconseguir destaquen la recuperació de la Festa Major de Sant Romà, que estava en decaïment, els primers recitals de cançó catalana a Lloret, l'organització d'actuacions teatrals de companyies catalanes com ara Els Joglars, concursos de composició de sardanes, concursos de colles sardanistes i el nomenament de Lloret com a Ciutat Pubilla de la Sardana l'any 1971.

<<El lema d'aquesta agrupació és la inquietud, el desig de millorar les coses possibles, d'organitzar-ne de noves, de tenir cura en mantenir les festes tradicionals, etc.>>

Aplec Sardanes. 1/5/1969. Pàgina 11.

Amb els membres dels Amics de la Sardana: Jordi Rocas, Josep Tibau i Albert Batlle, davant de l'obra de Domènec Fita, 17 de juliol de 2021
Procedència: Jordi Tibau

La sardana

Com l'aigua marina que besa la sorra i arriba i s'entorna, s'acosta i se'n va, seguint el compàs d'una airosa tenora el peu també ho fa.

(fragment), 1970

II Aplec de la Sardana de Lloret de Mar
1 de maig de 1969
Arts Gràfiques Cusco, Barcelona
Fons Joan Domènech i Moner
Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar
CID: 607.000.4006_086.244.022

III Aplec de la Sardana de Lloret de Mar
1 de maig de 1970
Arts Gràfiques Cusco, Barcelona
Fons Joan Domènech i Moner
Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar
CID: 607.000.4006_086.244.023

Lloret de Mar Ciutat Pubilla de la Sardana
1971
Pere Clapera i Argelaguer
Fons Amics de la Sardana de Lloret de Mar
Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar
CID: 708.002.333_089.014.007

l'avi escriptor

Obra literària i articles d'opinió

Domènech era un lletraferit de mena. No es pot negar que tot el seu univers vital girava entorn del que escrivia i investigava. Són in comptables els estudis, articles, pròlegs, presentacions, col·laboracions, assajos... que va fer. Sens dubte ens trobem davant d'una activitat intensa plasmada en pàgines i pàgines. La defensa de la llengua i cultura catalanes és palesa amb la contribució que va fer envers la recuperació, no només històrica, si no també de costums, de tradicions o de biografies de personalitats moltes d'elles oblidades fins aleshores.

Signant en el llibre d'honor de l'Escola de Belles Arts de Sant Joan les Fonts, 26 de desembre de 1996

Premis Prudenci Bertrana

L'any 1993 es va crear la Fundació Prudenci Bertrana amb l'objectiu de donar continuïtat als premis literaris que, des de 1967, s'havien anat celebrant a la ciutat de Girona. Aquest organisme té com a objectiu principal la convocatòria i organització de certàmens literaris o culturals, especialment el Premi Prudenci Bertrana, a més de tota mena d'activitats d'interès general, relacionades amb la cultura catalana en terres gironines. Entre el novembre de 2014 i el maig de 2021 fou presidida per Joan Domènech i Moner, qui va substituir a Esteve Vilanova i Vilà en el càrrec. Durant el seu mandat va procurar donar visibilitat a l'organisme i consolidar-ne el prestigi. Va assentar les bases d'un camí que encara avui continua vigent amb l'escriptora Mariàngela Vilallonga i Vives al capdavant com a presidenta.

“No sé si l'any que ve em tornareu a veure aquí a l'escenari. Porto sis anys al front de la fundació i, en el procés que tenim engegat d'actualització, crec que jo també he de pensar a fer un pas al costat, sobretot ara que ja m'estic tornant força carrossa. Si així es materialitza, us agraeixo l'acollida de tot aquest temps, el fet que m'hàgiu acceptat com si fos de la vostra ciutat malgrat i ser, teòricament, un foraster. Tot i les angoixes i neguits, he estat molt feliç servint la causa de la cultura gironina i ha estat un honor contribuir a enaltir aquesta ciutat i la seva gent. Excuseu allò que no hagi sabut fer prou bé.”

Discurs realitzat als Premis Prudenci Bertrana, 2020

Cant a la instauració d'una càtedra de llengua catalana a la UB

*Salut, llengua catalana,
que adormida en un llit de filets d'or
has passat aquest temps tota apausada,
esperant un nou crit, una besada,
que tornés a fer batre el teu trist cor.*

(fragment), Juny de 1962

Pronunciant el discurs, Premis Bertrana, 2018
Fundació Prudenci Bertrana
Pere Duran - Nord Media

Amb Mariàngela Vilallonga, actual presidenta de la Fundació Prudenci Bertrana, maig de 2021
Procedència: Mariàngela Vilallonga i Vives

l'avi poeta

Recitant durant una trobada amb els companys de magisteri, juny de 2016
Procedència: Mercè Rovira Regàs

L'afició per la poesia li neix per via materna. L'avi Joan Moner i Joanals (1885-1934), l'oncle i padrí (fill de l'anterior), Domènec Moner i Basart (1907-2003), i la mare, Cristina, ja eren aficionats a versificar i a fer rodolins. El seu primer recull de poemes, text mecanografiat encara avui inèdit, el va titular *Les cent primeres poesies en català*. L'obra va ser pensada com a regal per al seu pare en la seva onomàstica i aplega versos escrits entre els anys 1950 i 1959.

Als anys setanta comença a compondre un vers de felicitació per Nadal, tradició que va mantenir tota la vida. L'any 2018 el Club Marina Casinet l'anima a publicar una selecció de la seva obra poètica que titula *Moments intensos*. Malgrat que era més conegut per la faceta d'historiador i cronista, mai no va abandonar la poesia. Una manera d'expressar el seu jo més proper que el va acompanyar durant tota la vida.

El seu poemari

- *Moments intensos. Recull de poemes*. Publicació núm. 30 del Club Marina Casinet, Lloret, 2018.

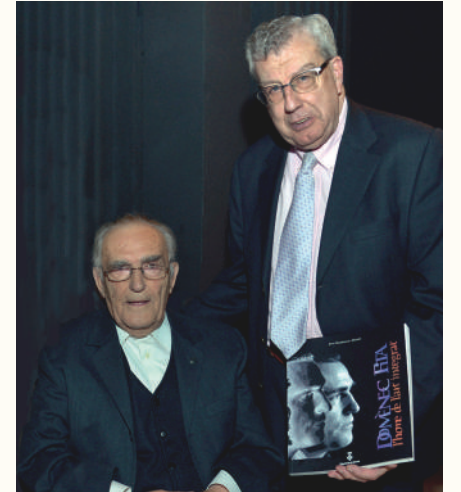
Recitant el poema de 25 anys de casats a M. Teresa Coll i Vila, 1997

l'avi biògraf

L'interès per indagar de manera més profunda en els personatges clau dels temes que li interessaven, per la vinculació amb Lloret o amb el món sardanista, el va portar a escriure diverses biografies. Aquestes publicacions complementen la seva tasca d'investigador i historiador i l'enriqueixen de manera notable.

Llistat de biografies

- *Joan Llaverias, pintor de Lloret*. Publicació núm. 3 del Museu Municipal. Ajuntament de Lloret de Mar, 1988.
- *Domènec Moner, un compositor lloretenc*. Ajuntament de Lloret de Mar, 1991.
- *Lluís Albert, un home apassionat*. Grup d'Informadors Sardanistes de Catalunya, Girona, col·lecció Mos, núm. 12, 2001.
- *Fèlix Martínez Comín i Pepita Lluñell. Una parella unida per l'amor a la música*. Grup d'informadors Sardanistes de Catalunya (GISC), col·lecció Mos, núm. 14, Girona, 2003.
- *Josep Viader, de la música de cobla a la polifonia*. Grup d'Informadors Sardanistes de Catalunya, col·lecció Mos, núm. 21, Girona, 2005.
- *Maria Àngels Alemany, una mestra mestra*. Ajuntament de Lloret de Mar, 2007.
- *Domènec Moner, un compositor lloretenc a Barcelona*. Grup d'Informadors Sardanistes de Catalunya, col·lecció Mos, núm. 30, Girona, 2009.
- *Domènec Fita, l'home de l'art integrat*. Diputació de Girona, 2014.
- *Agustí Vilà i Galí. Un navegant de terra ferma*. Col·lecció Sa Caravera, núm. 4. Ajuntament de Lloret de Mar, 2021.

Presentació de la biografia de Domènec Fita, 2014
Procedència: Maria Assumpció Comas i Moré

Acompanyat de la seva dona i el músic Lluís Albert, 2007

Amb l'escultor Domènec Fita durant la inauguració de l'exposició de fi de curs d'Estudi d'Art, 1998

Domènec Fita i Molat

Joan Domènech entra en contacte amb Domènec Fita l'any 1970, moment en què la vila de Lloret de Mar estava a les portes de ser declarada Ciutat Pubilla de la Sardana. Entre la gran quantitat d'activitats programades per la comissió organitzadora hi havia la d'erigir un monument commemoratiu per a l'ocasió, el qual es va encarregar a l'escultor gironí. L'acte d'inauguració va tenir lloc el 18 d'abril de 1971.

Durant la Transició el domicili de Fita a Girona va ser un punt de trobada d'intel·lectuals, entre ells Joan Domènech, units per l'anhel de preservar la cultura catalana. Des d'aquell moment ambdós personatges estableixen una llarga amistat que els unirà com a grans conversadors que eren, tot i estar moltes vegades l'un als antípodes de l'altre pel que fa al concepte de l'art. L'any 2014, fruit d'aquesta coneixença, publica la biografia de l'artista. Una obra cabdal per conèixer l'univers creatiu d'aquest escultor gironí.

Al matrimoni Fita, en les seves noces d'or

*Deixeu-nos compartir sols una engruna
-no ens interferirem en cap més part-
d'aquesta trajectòria comuna
al servei del país, del poble i l'art.*

*Hem gaudit, els amics, de la fortuna
de poder-vos tenir per estendard.
Dues vides heu convertit en una
reflectida en la llum del vostre esguard.*

*Cinquanta anys d'amor dens, de companyia,
de treball, de recerca, d'energia
per superar, si calia, algun mal fat.*

*Us agraim la lliçó de la utopia,
l'exemple que heu donat de valentia
i el tresor de la vostra humanitat.*

2 de febrer de 2008

<<Del més clàssic figurativisme a l'abstracció més pura, del realisme a la plasmació d'un món eteri, de la constatació a la provatura, a la recerca, a la lluita per superar obstacles i prejudicis, a les ganes de posar a l'abast dels altres uns extraordinaris dolls d'imaginació i sensibilitat.>>

Lloret Gaceta, 15/06/ 1991

Joan Domènech retratat per Domènec Fita, 2013

*

*

Retrats de M. Teresa Coll, Anna Domènech i Núria Perea
1996 i 2013
Carbonet sobre paper
Domènec Fita i Molat
Família Domènech - Coll

Retrat de Joan Domènech
1996
Carbonet sobre paper
Domènec Fita i Molat
Família Domènech - Coll

Retrat de Joan Domènech
2013
Carbonet sobre paper
Domènec Fita i Molat
Família Domènech - Coll

l'avi articulista

El seu debut com a articulista es produeix l'any 1963 a la revista local *Tramuntana*. Aquest mitjà li va servir com a trampolí per iniciar-se en el món del periodisme. En l'àmbit local va col·laborar en revistes com *Lloret Gaceta*, *La Costa*, *Celobert*, el butlletí de l'Obreria de Santa Cristina i el butlletí del Servei d'Arxiu Municipal *Sesmond*. Va escriure en diversos diaris, com ara *El Noticiero Universal* i el *Diario de Barcelona*, i, finalment, a *El Punt de Girona*. També va col·laborar amb assiduitat a *Som*, publicació de cultura popular, i a *Revista de Girona*.

Signant exemplars durant la presentació d'un dels seus llibres, ca. 2005

L'avi pregoner

La facilitat de paraula i el coneixement del territori català van fer que Joan Domènech fos escollit per ser pregoner de diverses poblacions amb motiu de la celebració d'actes importants com les festes majors o els aplecs.

- **1983** Festa Major de Tossa de Mar
- **1986** Festa Major de Sant Romà
- **1988** Festa Major de Santa Coloma de Farners
- **1989** Festa Major de Tossa de Mar (amb Vicenç Esteban Darder)
- **1991**
Festa Major de Blanes
Festa de la Verema de l'Empordà, Pont de Molins
- **1994** XXXVII Aplec de la Sardana de Girona
- **1996**
XXXIV Aplec de la Sardana a Olot
Festa Major de Sant Hilari Sacalm
- **1997** Cercle Català de Madrid
- **1998**
Centenari de la cobla La Principal d'Olot
Festa Major de Mieres
- **2001** Santuari de la Mare de Déu del Mont. Homenatge a mossèn Jacint Verdaguer

Pregó a Tossa de Mar acompanyat de l'alcalde de Tossa, en Telm Zaragoza i el pintor i escultor Bonaventura Anson, 1983

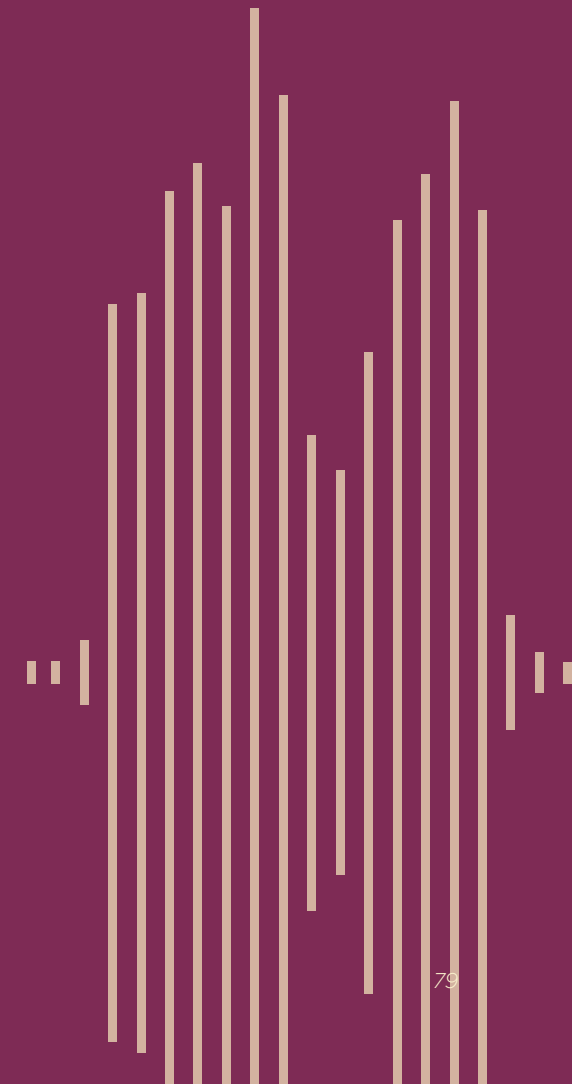

Durant el pregó de la Festa Major de Sant Romà de 1986. Acompanyat de Lucía Echegoyen i Josep Sala Ajuntament de Girona CRDI (Fons Diari de Girona - Ricard Camó)

Pregó de la Festa Major del Cercle Català a Madrid quan era Delegat de Cultura a la Generalitat. D'esquerra a dreta hi apareixen: Carles Pàramo (Diputat de Cultura de la Diputació de Girona), Frederic Suñer (President de la Diputació de Girona), José María Álvarez del Manzano (Alcalde de Madrid) i Joan Adroher (President del Cercle Català a Madrid), 19 d'abril de 1997

El servidor públic

L'avi polític

La vida política

Defensor dels valors ètics i democràtics a la vida política de Lloret i del país, Joan Domènech va aportar el seu tarannà transparent i coherent sempre en pro de la cultura. L'any 1973 entra com a regidor a l'Ajuntament de Lloret de Mar mitjançant el terç familiar. Aquesta primera incursió li va servir per esdevenir més tard, entre 1979 i 1983, el primer alcalde del municipi en període democràtic. La seva lluita per la preservació del patrimoni arquitectònic i paisatgístic de Lloret li va comportar més d'un maldecap, i de retruc una inhabilitació que el mantindria allunyat del consistori fins a l'any 1995, moment en què va tornar a ser regidor. En aquesta nova etapa política és nomenat diputat president d'Ensenyament, Cultura i Publicacions de la Diputació (1995-96). Finalment, entre 1996 i 2003 desenvolupa el càrrec de delegat de Cultura de la Generalitat a Girona.

Dia de la seva presa de possessió com a alcalde de Lloret, amb la seva dona, M. Teresa Coll Vila, 1979

Joan Domènech Moner i la seva dona, amb el president de la Generalitat Jordi Pujol i Marta Ferrusola en passar una placa commemorativa en el parc del Retiro, Madrid 1983

Com a alcalde, obsequiant amb la dona marinera l'Heribert Barrera, president del parlament de l'època, 1982

En Joan Domènech, alcalde de Lloret, amb l'alcalde de Tossa, Telm Zaragoza, i l'alcaldesa de Blanes, Maria Dolors Oms, ca. 1982

81

*

*

Edifici de la diputació de Girona
1997
Dibuix a tinta
Prior
Família Domènech - Coll

Revers amb dedicatòries del quadre de la Diputació
regalat per part dels seus funcionaris,
1997
Família Domènech - Coll

Visitant la descoberta de les pintures
romàniques de Dòrria amb la seva
secretària, Helena Romagós quan era
Delegat de Cultura, 1997

Al seu despatx del palau Solterra
com a Delegat de Cultura, ca. 1998

Visita a Lisboa amb les bibliotecàries i polítics quan era Diputat de
Cultura, Ensenyament i Publicacions a la Diputació de Girona, 1997

Festa de comiat de l'època de Diputat de Cultura, Ensenyament i
Publicacions de la Diputació de Girona, on apareix al costat de la seva
col·laboradora Carme Molas, 1997

L'avi professor

L'ensenyament

La vocació didàctica i la voluntat de poder treballar sempre prop del seu li va fer escollir l'ofici de mestre. Va exercir a l'escola Esteve Carles i, anys més tard, a l'institut Rocagrossa. Compromès sempre en plantar la llavor de l'estima per Lloret als seus alumnes els incentivava a formar part d'iniciatives socials i culturals.

El gener de 2024, com a agraïment a la seva tasca docent, l'Ajuntament de Lloret de Mar va decidir per acord unànim que la nova escola ubicada al Barri de Puigventós fos batejada amb el nom de Joan Domènech i Moner.

“Tothom té un bon mestre en el seu record o es mereix haver-lo tingut. Per a mi, en Joan Domènech n'és un.

En Joan Domènech, sempre afable, el recordo a classe amb el seu sentit de l'humor una mica murri. Més que allisonar-nos, s'esforçava a transmetre'ns el valor de la cultura i la història, i sempre que podia vinculada a Lloret.

A molts dels seus alumnes ens arplegava un dia de classe o un matí qualsevol i ens portava d'excursió improvisada a Puig de Castellet, a Turó Rodó, a Can Font..., on fos. Crec que puc passejar per gran part del terme municipal de Lloret seguint la mirada d'en Joan Domènech, de tot el que ens va ensenyar.

Ens va ensenyar a veure Lloret amb uns altres ulls, a veure Lloret des del respecte i l'admiració al seu passat. És el seu llegat. Ens va ensenyar a estimar i valorar la nostra història perquè ens sentíem dignes hereus del nostre present. I això, només ho fa un bon mestre.”

Amaranta Gibert i Montero

El matrimoni Domènech – Coll en una instantània amb els seus alumnes el dia del casament, 1972

Al pati de l'escola Esteve Carles amb els seus alumnes, ca. 1986

A tu, mestre

Acabes d'escollir una carrera que exigeix, més que cap, la vocació. L'entrega teva ha de ser vertadera sense cap regateig ni condició.

1964

Donant el premi d'un llibre a l'alumna Antònia Aguilera per Sant Jordi a l'escola Esteve Carles, ca. 1983
Procedència: Antònia Aguilera

Trobada de mestres de totes les escoles, Nadal 1987
Procedència: Rosa Maria Minguella

l'avi premiat

Els reconeixements

La trajectòria com a historiador, mestre, polític li va valdre nombrosos premis i reconeixements. Una vida dedicada plenament a defensar la cultura i la identitat catalanes a ultrança. Un exemple de dedicació i passió per la seva terra.

En agraïment a la seva trajectòria moltes entitats estan sumant-se a crear una categoria de premis que honori el seu nom. En són clar exemple la Fundació Aspronis que atorga el Premi Joan Domènech que reconeix entitats o persones que destaquen pels seus valors culturals o socials i el festival internacional Cançó Mediterrània que ho fa en la categoria de millor interpretació de música catalana.

Agraïment, Premi Ramón Fuster

*Ja s'acosta el cant del cigne,
i el premi m'omple d'orgull.
Procuraré fer-me'n digne
fins que giri el darrer full.*

(fragment), 24 de maig de 2022

Entrega del Premi Recercat 2023,
Ajuntament de Lloret de Mar
Dani Reyes

Llistat de reconeixements

1966

- Dona Marinera, Ajuntament de Lloret de Mar

1968

- Olot, Ciutat Pubilla de la Sardana

1971

- Lloret de Mar a la Sardana

1979

- Cabra (Còrdova), Miss Andalusia Occidental

1990

- Premi *Sa Gavina*, APAC, Lloret de Mar
- Segell del Capítol de la Catedral de Girona

1993

- Pregoner Festes Sant Hilari Sacalm

1994

- 37 Aplec de la Sardana
- XIX Trobada de la sardana

1997

- Diputació de Girona - Cercle Català de Madrid

2001

- XXV Ajuntament Sant Hilari Sacalm
- Olot, Festes del Tura

2005

- Ginesta, Amics de Tossa de Mar

2006

- Generalitat de Catalunya - Diada de la Sardana - Barcelona

2011

- Medalla al mèrit Sardanista, Obra del Ballet Popular, Organyà

2015

- Nit de la Cultura Lloretenca

2017

- 50è Aplec de la Sardana
- Agrupació Sardanista Olot

2018

- Nit de la Cultura Lloretenca

2019

- Nit de la Cultura Lloretenca
- Orgull Lloretenc
- Cambra Comerç de Girona
- Agraïment SAMLM Lloret de Mar

2020

- Agrupació d'Aplecs Gironins - Girona
- Premi Rosar d'Or, Agrupació sardanista i cultural Floricel, Anglès

2021

- Nit de la Cultura Lloretenca
- Fundació Aspronis

2022

- Ajuntament de Lloret de Mar - Obrer Major Santa Cristina
- Nit de la Cultura Lloretenca
- Premi Sant Roc, Associació cultural de Vilablareix
- Premi Ramon Fuster, Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya, Barcelona

2023

- Premi Sa Proa, Agrupació Sardanista Tossenca
- Nit de la Cultura Lloretenca
- CCC Lloret Premi Recercat
- CCC Lloret Agraïment Consell Assessor de publicacions de l'Arxiu
- Premi Recercat, Institut Ramon Muntaner, Lloret de Mar

Entrega del Premi Ramón Fuster Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya, 2022
Procedència: Maria Assumpció Comas i Moré

Entrega del Premi Sant Roc 2022 per part de l'Associació Cultural de Vilablareix, 2022
Procedència: Manel Pallàs

En record a en Joan Domènech

Família Domènech**M. Teresa Coll Vila**

Què puc dir-vos d'en Joan que no sapigueu? Son tantes coses que no sé si seré capaç d'explicar-ho. Mireu, ens vàrem conèixer l'any 1963 fent magisteri. A l'antiga Normal vella, els nois i noies estàvem separats per una porta. L'entrada i la sortida era per carrers diferents. Vàrem estar-hi un any. El segon, estrenàrem la Normal nova al carrer Emili Grahit, on compartírem alguns espais i el lloc de trobada era el bar. També compartírem algunes excursions. Aquell any s'organitzaren algunes comissions, on en formaven part dos alumnes de cada classe tant de nois com noies dels tres cursos. Allà, a la comissió d'extensió cultural, buscant conferencians i fent activitats diverses i on ens repartíem les presentacions, és on s'inicià la nostra amistat.

A l'últim any de carrera férem per Setmana Santa el viatge final tots junts, nois i noies, i fou on començàrem a relacionar-nos. Un dia, després d'una sortida, una de la colla em va dir: em sembla que en Domènech s'ha fixat en tu. Jo en aquell moment no me n'havia adonat, però això fou un principi. Acabada l'excursió i en l'últim trimestre, vam començar tot un grupet a fer passejades per la Rambla i vam continuar la nostra relació. A l'acabar la carrera en Joan va haver d'anar a la mili ja que havia demanat pròrroga per estudiar i jo vaig anar a fer de mestra a Olot, al Cor de Maria. Vam cartejar-nos i veure'ns a Olot, on vam iniciar el nostre festeig.

Una vegada acabada la mili, la cosa va començar seriosament. Es va fer un tip de pujar a Olot. Anàvem al cine, passejàvem pel Firal d'Olot i anàvem a menjar calamars a la romana al bar de Ca l'Emilio, que era un lloc on els feien boníssims. Més endavant, junt amb la meva germana, vaig anar a fer alguna escapada a Lloret, a l'Aplec de la Sardana o per la festa.

Finalment el 10 de juny de 1972 ens vàrem casar. Com que la seva mare es marejava molt, vàrem buscar un lloc a mig camí, ni a Lloret, ni a Olot, ni a Beget: a Porqueres. Va ploure tot el dia. A muntanya diem que això pronostica una vida trista. En el nostre cas, no ha estat així, ha estat una vida molt feliç compartint més de cinquanta anys. Hem estat el "sireno" i la "pastora". He procurat fer-li sempre costat i deixar que pogués fer el que tenia planificat.

En Joan era una persona senzilla, noble, molt intel·ligent, que no es donava importància, que treballava sempre intensament. Per ell el dia tenia més de vint-i-quatre hores, no tenia límit, era incansable i no tenia un "no" per a ningú. Tenia una gran personalitat i les coses molt clares i sempre buscava el millor per a la família, el poble i el país, del qual era un gran defensor.

Durant la seva vida fou mestre i feia sortides amb els alumnes ensenyant-los coses de Lloret. Va ser director de l'escola Esteve Carles de 1986 a 1989, just quan jo també era directora de l'escola Pompeu Fabra i la meva filla, a vegades, em recorda les llargues converses que teníem a l'hora de dinar parlant de les dues escoles.

En la seva vida política va estar més de catorze anys a l'Ajuntament, quatre dels quals fou alcalde, el primer de la democràcia. Només començar, es va trobar amb el gran incendi dels Pinars, on col·laborà recollint els cadàvers d'aquella pobra gent, cosa que va ser una experiència molt dura. Foren anys difícils. Fins i tot rebé dues amenaces de mort. Els alcaldes d'aquella època van fer una gran feina de forma desinteressada.

En aquell temps, els tres alcaldes de Tossa, Lloret i Blanes es van entendre molt bé, tot i essent de partits diferents: Telm Zaragoza, Joan Domènech i M. Dolors Oms. En el seu període d'alcalde l'Ajuntament va comprar dues cases, Can Garriga i Can Font.

Durant els anys 1979-1980 no sé com va tenir tanta força per acabar aquell any la llicenciatura d'Història a Barcelona -on s'especialitzà en arqueologia per a poder col·laborar en les excavacions de Lloret-, ja que quan arribava a Lloret recollia les monges franceses per anar a classes de català a Blanes amb en Salvador Sunyer i fer d'alcalde. Obtingué el títol de mestre de català el 1979.

Més tard fou diputat d'ensenyament, cultura i publicacions a la Diputació de Girona, on treballà molt a gust. Després fou delegat de Cultura de la Generalitat, on també s'hi sentí molt còmode. Com que en aquella època no hi havia gaire diners, intentava amb la seva presència personal anar als actes. Crec que en aquells anys va conèixer tots els pobles de la província de Girona. Posteriorment, va ser president de la Fundació

Prudenci Bertrana, també delegat a Girona del col·legi de Doctors i Llicenciats en Filosofia, Lletres i Ciències de Catalunya i fou durant vint anys director dels Quaderns de la Revista de Girona en dues etapes.

Dono gràcies a l'ajuntament i a la comissió organitzadora per l'Any Domènech, i a la gent que ha fet el muntatge de l'exposició (Quim Daban, Anna Fuentes, Marina Garcia i també la nostra néta Núria, digna descendent del seu avi). I a totes les persones que han participat amb els seus escrits.

Joan, siguis on siguis, rep una abraçada de la teva Tere.

Anna Domènech Coll

Un pare honest i coherent amb el que creia de cor

Pare,

No esperava haver-te d'escriure un text d'homenatge tan aviat. Pensava amb tot el meu cor que te'n sortiries i tindriem unes grans converses sobre les reflexions profundes que hauries fet durant aquests sis mesos ingressat a la clínica, però no ha pogut ser. Te n'has anat silenciosament sense arribar a la mitjana d'edat familiar que ens hauria complagut i amb la que tanta feina hauries pogut fer. Tenies tants projectes i coses entre mans (la lliçó magistral a la UdG, la presentació del llibre de Beget – que hem hagut de fer a títol pòstum-, la traducció de pergamins, apunts per nous llibres i articles...)!!! Tant de bo et sapiguem agafar el relleu encara que no puguem fer-ho tan meticulosament i minuciosament com tu, que omplies fitxes i fitxes abans de fer un llibre.

Eres un treballador incansable, pràcticament no hi havia moments lliures perquè si et quedaven encara que només fossin 5-10 minuts, tu els aprofitaves per a fer alguna cosa o altra. Et confessaré que sempre he sentit una mica de gelosia per tots els llibres que has escrit perquè són hores «robades» a la família, però també entenc que és una feina que et feia feliç i tenies dret a ser-ho, com tothom, i també que és una feina ingent que queda per a les generacions futures, per a que sàpiguen d'on venim i puguin mantenir les seves arrels i tenir un gran bagatge cultural.

De tu he après a lluitar per fer les coses que m'agraden -encara que les hagi de fer sola-, a tenir coratge i a ser coherent amb el que penso.

Lloret i Beget, la cultura, la llengua i el país eren les teves passions. Recordo de petita haver-te acompanyat voltant les festes de les comarques gironines on em feia gràcia perquè a cada poble trobaves algú que coneixies de la mili o de magisteri. També recordo haver anat a veure Santa Cristina a La Manera i posar-se a ploure a bots i barrals a mig camí i tu, com a pare responsable, voler recular, i jo dir-te que no passava res i acabar enfilant tots dos el camí amb un plàstic a sobre. Anar a passejar fins una masia de Beget on havíem d'esquivar les basses i relliscava i m'enfangava i al final vaig decidir que no valia més la pena esquivar-les i que anava tirant enmig del fang... Les excursions a les coves, les banyades al riu, i tants i tants moments viscuts. De gran

vas agafar gust a anar a la platja i anàvem a Fenals a recordar quan hi anaves amb els teus pares o a la Caravera. Però sobretot recordo les teves dolces i tendres abraçades, que enyoro profundament.

A casa des que ens van començar a faltar els avis, sempre hem brindat a les celebracions «pels que hi som i pel que no hi son i ens miren des d'allà dalt» i ara ho fem encara amb més raó. Estic convençuda, que des d'allà on siguis tens cura de tots nosaltres i vetlles per a que estiguem bé.

Ens has deixat una gran colla d'amics, que considero els meus amics i això ens i em fa feliç i ens ha ajudat molt a tirar endavant. Cuida't molt siguis on siguis.

Nixon Bahamón

A diferència de l'oblit al qual estem destinats la majoria de nosaltres, malgrat l'esforç de la família i els amics per evitar-ho, crec que en Joan i la seva obra estan destinats a perdurar. Senzillament, formen part de la història cultural i política d'aquest país, i aquest és, precisament el seu principal llegat.

Quan vaig començar a festejar amb l'Anna fa uns anys, no sabia res de l'existència d'en Joan ni de tot el que representa per a aquest país. Encara recordo, i sovint recordem amb l'Anna, les paraules d'un company de feina a qui un dia vaig explicar la meva nova vida personal i que em traslladaria a Can Domènech, a Lloret. Ell em va dir: "Nixon, saps on t'has ficat?" Al principi, aquestes paraules em van costar d'entendre, per la meva ingenuïtat i ignorància. Però, a poc a poc, vaig començar a comprendre-ho: viure a Can Domènech implicava conèixer aquest gran desconegut que era Joan Domènech. Una persona que, al principi, em va generar molt de respecte, però que ràpidament també em va generar molta admiració i estima.

M'inspirava respecte, perquè la seva cura de la llengua i la cultura no només es manifestava fora de casa, sinó també en els moments íntims amb la família. Això em feia sentir una mica incòmode, ja que entenia que en aquests aspectes, mai estaria a la seva alçada. Sort que sempre ens quedava el futbol per parlar-ne. A més, en Joan tenia les seves bones maneres i el seu conegut sentit de l'humor que, combinats amb la seva afabilitat i espontaneïtat, es convertien en eines eficients per fer-me sentir molt bé a casa.

M'inspirava admiració, perquè les seves passions eren tan diverses i intenses (en comparació amb les meves, que eren i són molt escasses) que no deixaven de sorprendre'm. Per exemple, coneixia aspectes de vaixells i rutes per la Mediterrània, sovint més que jo mateix, tot i que això està molt relacionat amb la meva feina. Encara em sento orgullós de l'única vegada que crec que vaig poder ajudar-lo amb algun dels seus innumerables escrits, en relació amb la dinàmica dels corrents de l'Atlàntic Nord que van seguir els vaixells que viatjaven des de fa segles cap a les Amèriques. En Joan no només tenia passió pels viatges a través del mar, sinó també per altres coses tan diverses com les seves col·leccions de papallones, monedes, bitllets i segells, entre d'altres. I tot

això, a part de la seva gran passió per la història, per escriure i per llegir sense parar, en qualsevol moment i en qualsevol lloc.

I finalment, m'inspirava i m'inspira molta estima, no només per la seva gran generositat, sinó per fets com que, després dels meus pares i molt pocs altres familiars propers, va ser el Joan qui s'alegrava a la meua arribada a casa els caps de setmana i s'entristia a la meua partida a Barcelona a l'inici de la setmana. No només m'ho deia, sinó també m'ho demostrava, fins al punt que la calidesa d'en Joan em recordava la dels meus pares. Això, que no és poca cosa, ha significat i continuarà significat molt per a mi.

Crec que cada vegada, quan penso en el Joan, ho entenc millor i entenc millor on em vaig ficar. També entenc que compartir de molt a prop els darrers anys de la seva vida va ser tot un luxe. No importarà si, en fer-me més gran, la memòria se m'esvaeix com va passar amb els meus pares. Perquè apart de la família i amics, hi haurà molts altres amb memòria per recordar el Joan, i abans que això acabi, n'hi hauran molts d'altres que voldran conèixer la seva vida o llegir les seves obres. Tot i que, ho sento per ells, mai el podran conèixer al nivell que vaig conèixer-lo i viure'l.

Fins més enllà de la meua finita memòria, Joan.

Núria Perea Domènech

Estimat avi Joan,

Se'm fa difícil escriure't sabent que no hi haurà retorn, però em fa il·lusió dedicar-te quatre línies i formar part d'aquest record.

Senyor Domènech, en Joan Domènech, així és com et coneixia la majoria de la gent. L'escriptor, el mestre, l'historiador, l'alcalde, el delegat de la Generalitat, el diputat, el president... tantes i tantes facetes que acompanyaven el teu nom. Un nom que jo sentia, però que no deia massa sovint, per mi sempre eres i continuaràs sent l'avi Joan.

Aquell avi enfeinat, que feia anar el teclat de nit mentre jo dormia i que sempre anava amunt i avall sortejant actes importants. Aquell que anava en corbata i samarreta imperi i que sempre duia l'agenda als pantalons i apuntava en lletra minúscula tot allò que li venia al cap. I el que a la butxaca de la camisa tenia quatre papers i un llapis esquifit per si, de sobte, calia apuntar quatre ratlles abans que quedessin en l'oblit.

Però malgrat tot, l'avi carinyós i divertit, aquell que tenia ganes de jugar al rummy, fer una partida d'escacs o ordenar segells i monedes amb paciència. Aquell que quan ens acomiadàvem li venien llàgrimes als ulls i feia moure els llavis mentre deia quatre bromes que volien suavitzar el moment.

Em vas ensenyar tantes i tantes coses, que només puc donar-te les gràcies. Gràcies per ser el meu còmplice en moltes ocasions, mestre i conseller en d'altres, gràcies per transmetre'm el teu esperit treballador i perseverant i gràcies per demostrar-me que en moments difícils una mica de sentit de l'humor fa que la vida sigui més lleugera i ens ajuda a tirar endavant.

Vas ser i continuaràs sent per mi un referent a seguir i estic convençuda que des d'allà on siguis m'acompanyaràs sempre. Sé que t'hauria fet moltíssima il·lusió veure tot això que t'hem preparat i que m'hauries dit: "Ai Núria, fes la teva i no t'atabalis, no vull donar-te feina", però deixa'm dir-te que haver treballat en aquest projecte m'ha fet plenament feliç i em sento orgullosa de poder-ho explicar.

Gràcies de tot cor, un petó al cel.

Dora Coll i família (Josep, Clara i Francesc Barnada)

Records familiars d'en Joan Domènech

Són molts els records familiars d'en Joan després de tants anys compartits en família, estades en les vacances i celebracions diverses. Simplement voldríem recordar alguns aspectes propers de la seva persona.

La Família. S'estimava molt la família: era molt atent i tenia sempre una relació afectuosa amb tots els familiars, especialment de l'entorn de Beget, el poble de la M. Teresa i la Dora, la seva germana. Era sempre present en els aniversaris, celebracions especials i també en els moments de dol. No faltava mai en aquests esdeveniments la seva dedicatòria amb escrits poètics tan bonics, com tampoc les ininterrompudes nadales de cada any.

Recordem els més joves, amb la filla i nebots, com aprofitava per explicar de forma molt didàctica aspectes culturals en sortides a la muntanya identificant i dissecant insectes i animals; també en visites culturals a poblacions diverses. Com també la seva habilitat per dibuixar i construir miniatures. Coneixia habilitats del seu pare, en Pepet, que era fuster, de cases, plànols, fanals de reis... i sobretot els brillants pessebres del temps de Nadal, premiats diversos anys.

La Persona. Ens ha mostrat sempre unes grans qualitats humanes. Era una bona persona, honrada i disposada a fer favors a qui calgués. Tenia un caràcter afectuós amb tothom, educat i amb bones maneres. Recordem, tot i el seu alt nivell cultural, estar molt proper a les persones dels seus voltants. Tenia llargues converses amb els pagesos de Beget i sempre volia aprendre coses d'ells.

La Religió. Era ferm amb les seves conviccions religioses, sense fer-ne ostentació. Valorava especialment el patrimoni artístic de les esglésies. Per tot plegat, era una persona austera, de viure sense massa comoditats. Això sí, ens ha deixat un extens i gran patrimoni bibliogràfic.

Investigar i escriure. No perdia mai el temps. Tenia una gran "dèria": rastrejar papers, documents i objectes antics de tota mena, de tot el que es relaciona amb el passat i la història de Lloret i Beget. Creiem que ja no tenia més espais on deixar tant material. A tots ens sobtava,

ens hi vam acostumar, veure'l tot el dia amb pilons de llibres, papers i documents diversos. Al matí quan es llevava, baixava amb un o més llibres sota el braç. Immediatament després dels àpats es posava a llegir o a desxifrar manuscrits o documents antics. I a més ho feia amb una gran concentració, doncs treballava enmig del xivarri dels petits i de les interrupcions dels grans.

Són moltes més les vivències que hem viscut amb ell i les moltes coses que hem après d'en Joan. El seu llegat escrit ens permetrà que estigui present en el nostre record.

Jordi Boada Valentí

Què puc dir d'en Joan Domènech i Moner

Vaig entrar a la fusteria del seu pare, Josep Domènech, l'any 1960, quan jo tenia 14 anys. Aleshores en Joan en tenia 17. Quan érem joves ell era un brillant estudiant i jo aprenia l'ofici de fuster. A mida que anaven passant els anys, vaig anar al seu casament, amb la Maria Teresa Coll, al bateig de la seva filla Anna, al casament d'ella i a la comunió de la Núria. Sempre m'he sentit part d'aquesta família.

En Joan em va fer entrar a l'Obreria de Santa Cristina i també al Club Marina Casinet. Sempre ha estat un honor fer coses al seu costat. Ha estat un home incansable, molt meticulós i que havies de vigilar perquè ell feia tota la feina. Quan es feien conferències, a part de concretar les visites, feia de taxista anant a buscar els conferenciants allà on calgués per a portar-los a Lloret. Ell personalment també muntava la sala per la conferència, entre d'altres tasques.

En Joan també organitzava les excursions. Primer de tot ell feia personalment el recorregut, ens donava un plànol a tots els que portàvem cotxes particulars, ens feia de guia quan no n'hi havia, buscava el restaurant, ens donava el menú, i estava sempre atent per si algú necessitava quelcom. I no parlo dels càrrecs que ha tingut, perquè en tots ells s'hi va deixar la pell i també la salut.

Jo sempre he sigut una mica crític amb ell, com ho vaig ser al seu temps amb el seu pare, perquè eren persones "massa bones", que miraven més pels altres que no pas per ells mateixos. En Joan ens ha deixat i la seva desaparició representa una gran pèrdua per la seva família, per Lloret, per Catalunya, per la Llengua, per la Cultura i per la Sardana.

No hi haurà ningú més com ell i Lloret, amb el seu Ajuntament al capdavant, potser no li farà tots els homenatges que es mereixeria. Jo sempre reclamaré un bust d'en Joan amb un llibre a la mà, posat a un parterre del passeig -davant del Casinet-, entitat de la qual en va ser president fins que ens va deixar.

Et donem les gràcies per tot el llegat que ens has deixat i et trobem a faltar.

Una forta abraçada allà on siguis, Joan.

Pepita Oropesa Morales

La humanitat d'en Joan Domènech

Em costa pensar amb en Joan sense emocionar-me. Tothom coneix la faceta pública d'en Joan, el seu gran llegat, indiscutible, però jo vull parlar d'en Joan amb una mirada més propera a la persona. Vaig tenir la sort de conèixer-lo. Des del primer moment vam connectar. Tots dos érem tímids. Ell, veient que jo tenia una gran afició a jugar a nines, em va fer un lletet.

Vam ser veïns pràcticament tota la vida. Ell d'una manera o d'una altra ha estat present a la meua vida, tant en els bons moments, en què és fàcil acompanyar quan tot va bé, com en els moments difícils. En aquests moments sempre el vaig sentir a prop i em sento afortunada i agraïda d'haver tingut una persona com en Joan, amb la seva sensibilitat, que sempre trobava les paraules que tu necessitaves escoltar, fins i tot quan aquestes paraules eren difícils de pronunciar.

Tots sabeu els moments als que em refereixo, un moment dur per tota la meua família. Recordo perfectament aquell dia, quan la família Domènech ens va preparar el dinar. Per a nosaltres va ser important, ens vam sentir profundament agraïts i reconfortats. D'una altra manera, potser no hauríem dinat aquell dia, estàvem completament desbordats per les circumstàncies. Quan aquestes coses succeeixen, et plantejes dubtes existencials. No tothom pot mantenir una conversa d'aquestes característiques i en Joan amb el seu tarannà i la seva manera de fer discreta i sense gaires escarafalls, resultava idoni. Tenia les qualitats humanes i formació humanística.

Recordo les converses que vam tenir amb tendresa, en aquell moment eren un bàlsam per al meu esperit. Ara, quan les recordo, m'adono de la qualitat de la conversa en ella mateixa i d'alguna manera penso que si no hagués viscut el que vaig viure, mai hauria gaudit d'una conversa tan profunda.

Diguem que gràcies a en Joan va convertir una cosa terrible en alguna cosa bonica que dona esperança i t'ajuda a continuar.

Representants polítics**Miquel Noguer i Planas, President de la Diputació de Girona
Commemoració de l'Any Joan Domènech i Moner**

Joan Domènech i Moner va ser mestre i historiador, escriptor i polític, però per davant de tot va ser sempre un lloretenc orgullós de ser-ho i de representar els seus conciutadans com a regidor i com a alcalde, però també al Centre d'Estudis Selvatans, que va fundar, o a l'Obreria Santa Cristina i el Club Marina Casinet, que va presidir.

Per damunt de tot, però, era un home de la Cultura que va fer política només per treballar per a la Cultura. És així com el recordem a la Diputació de Girona, on va ser diputat i president de l'àrea d'Ensenyament, Cultura i Publicacions (1995-1999), director dels "Quaderns de la Revista de Girona" (1989-1999 i 2006-2016) i membre del Consell de Redacció i del Consell Assessor de la Revista de Girona fins a la seva mort. Va publicar una trentena de llibres i va escriure obres de teatre, satíriques, on repassava el dia a dia del seu poble. De llibres, n'hi ha molts de dedicats a Lloret, com La Casa de la Vila seu de l'Ajuntament: història, valor i sentit (1982), però també al seu poble d'adopció, com Beget (2022). I entremig llibres d'història, de cultura popular, de patrimoni i de literatura. Va presidir la Fundació Prudenci Bertrana i va formar part de la Fundació Valvi i del Patronat Eiximenis.

Joan Domènech i Moner va ser un gran pencaire de la cultura popular. Aquest any que li dedica el seu municipi és ben merescut. Ha deixat petjada, a Lloret de Mar, a la Diputació de Girona i al món cultural de les comarques gironines.

**Lluc Salellas i Vilar, Alcalde de Girona
Un home de cultura**

Joan Domènech va ser un home amb una immensa capacitat de treball, que des de la vocació de servei al seu poble, va mantenir una especial dedicació al país, tant en el vessant polític, social com, especialment, cultural.

No cal dir que la seva vinculació amb Girona va ser molt intensa, col·laborant en mitjans de comunicació com El Punt, Diari de Girona o la Revista de Girona, però també participant activament amb entitats com la Fundació Fita, la Fundació Valvi i sobretot en la Fundació Prudenci Bertrana, que va presidir durant 8 anys en què va deixar una petja molt important.

El seu extens llegat escrit és una mostra del seu activisme. Va ser un divulgador cultural de llocs i activitats del nostre territori, en especial d'aquells als quals se sentia més proper i dels quals era més coneixedor. Precisament aquesta proximitat, així com la seva bonhomia, és un tret que tothom qui l'ha conegut en pot destacar.

Malgrat tot, considero que la faceta més definitiva del seu caràcter és la pedagògica. Mestre de formació, va saber transmetre l'estima per la història, la cultura i el país tant a alumnes com a tothom qui va tenir el plaer de conèixer. I no va ser només un mer transmissor de coneixement, sinó una d'aquelles comptades persones que són capaces de compartir l'entusiasme pel saber i, de manera molt especial, el valor de les coses senzilles i pròximes.

Presidents de la Generalitat

Jordi Pujol i Soley, 126è president de la Generalitat

En Joan Domènech va ser un home molt marcat pel catalanisme, per la democràcia, per la cultura, pel teixit associatiu i per la seva vocació de mestre. Això el va portar a la política i a ser el primer alcalde democràtic de Lloret per Convergència l'any 1979.

Després va continuar treballant en aquesta mateixa línia intel·lectual, social i catalanista amb especial dedicació per les tradicions de Lloret i, sobretot, de la festa de Santa Cristina amb l'Obreria de Santa Cristina.

Ara, que he pogut veure la informació fotogràfica que he rebut des de l'Ajuntament sobre la presència de Joan Domènech a Lloret, he pogut recordar la intensitat i la il·lusió de la seva actuació.

Va ser sempre fidel als seus principis com a patriota i com a persona molt vinculada a Lloret.

En tinc molt bon record!

Carles Puigdemont i Casamajó, 130è president de la Generalitat **L'apassionat Joan Domènech i Moner**

En Joan Domènech i Moner, amb qui vam coincidir lluitant en el mateix front, el d'una Catalunya lliure, culta i pròspera, fou un home de tracte sempre proper i afable, de paciència infinita; una persona culta que a cada conversa t'ensenyava alguna cosa nova a vegades només amb la mirada de murri. Era un gran apassionat de la llengua catalana, de la nostra cultura i especialment del patrimoni de les comarques gironines. El recordo al Punt ajudant-nos a fer un diari millor; l'associo sempre a la seva estima insubornable a Lloret, el municipi del qual va ser alcalde en aquells anys que posàvem les primeres pedres de la democràcia local. I naturalment en tinc un record especial de la seva etapa com a president de la Fundació Prudenci Bertrana durant el meu període com a batlle de Girona. En Joan va maldar durant tota la seva vida per protegir, difondre i transmetre el patrimoni de les comarques gironines amb passió. També va ser un home profundament compromès amb el país, un escriptor prolífic i un mestre incansable, un polític honrat que va animar la cultura catalana i que ens va deixar un llegat professional i humà de gran valor.

Quim Torra i Pla, 131è president de la Generalitat

L'afany d'un home de cultura per fer més culte el seu país

Per si algú en tenia cap dubte, aquest llibre farà evident que Joan Domènech i Moner fou un referent en molts àmbits. Fent un repàs als diversos escrits es fa palesa la voluntat de servei i dedicació cívica i patriòtica que va tenir al llarg de tota la seva trajectòria vital; una trajectòria molt ben aprofitada, perquè era un apassionat de tot allò que feia. Cal dir, a més a més, que la seva dedicació va ser molt eficaç en tots els àmbits, tant en entitats, fundacions i institucions com en el món de la política, com a alcalde i regidor de Lloret de Mar; en el món de l'ensenyament, com a mestre d'història vocacional, tant a l'escola com a l'institut, fins al món literari, com a president de la Fundació Bertrana; o en el món de les persones discapacitades, amb el seu vincle amb la Fundació Aspronis, per mencionar-ne algunes.

La seva passió per la història i per la llengua era encomanadissa i els coneixements que tenia i compartia eren extraordinaris. Per sort, el seu llegat perdurà per sempre més i continuarà a l'abast de tothom gràcies als llibres i als nombrosos articles periodístics, estudis i treballs sobre temes històrics que va arribar a escriure. Va deixar empremta i un bon record en tots els àmbits, com a mestre, com a poeta i autor teatral, com a estudiós i amant de la cultura popular i del món de la cobla i la sardana, en que impulsà campanyes tan importants i necessàries com 'La sardana a l'escola', com a corresponsal en mitjans de comunicació, etc. Permeteu-me que faci referència a la seva etapa com a delegat dels Serveis Territorials de Cultura de la Generalitat a Girona, perquè això em fa un especial respecte tenint present que la meua oficina actual és a la Casa Solterra, que és un edifici que ell devia conèixer molt bé.

Tothom qui el va tractar sap que de tarannà era un bon home, de tracte molt cordial i amb bon sentit de l'humor. Evidentment, un servidor també li tenia un afecte especial per la condició de selvatans que tots dos compartíem, sent l'un de Lloret i l'altre de Blanes. Tant de bo que aquest llibre ens encomani a tots la seva capacitat de sacrifici i de compromís i ens encoratgi a treballar per la cultura, la llengua i el país amb l'esperit positiu i constructiu que el caracteritzava, perquè ens convé més que mai.

Entitats Lloretenques**Associació Amics de la Música de Lloret, Silvia Castillo**

L'Associació Amics de la Música de Lloret estarem sempre molt agraïts al soci i amic Joan Domènech i Moner.

El 2014, ell i altres personalitats de la cultura lloretenca, com en Jaume Soliguer Cabruja, en Josep Bernat i Montero, en Joan Pau Romaní, l'Assumpció Masdevall, la Conxa Alférez i una servidora, Silvia Castillo, entre d'altres, vàrem fundar l'associació amb una objectiu clar: promoure la música a Lloret i iniciar una campanya per restaurar l'orgue de l'església parroquial de Sant Romà, patrimoni del poble de Lloret.

Gran melòman i defensor de la cultura musical, així com de la música tradicional, va estar sempre a favor de la divulgació i promoció de la música en seus estils més diversos a la vila de Lloret.

Va difondre la tasca cultural i musical que duia a terme la nostra associació a Lloret així com altres activitats des de la columna d'opinió que tenia al diari.

Encara ens queda molt camí per recórrer per situar la vila de Lloret en el mapa de ciutats musicals, però treballem de valent per fer realitat el somni iniciat per en Joan.

Per això i per moltes coses més, *els amics*, com ens deies, t'estarem sempre agraïts.

Sempre amb nosaltres, Joan!

Associació Cultural Lead, Neus Dalmau i Corominas

L'any 2010 Joan Domènech i Moner em va convidar a fer una lectura del poema "Canigó" de Jacint Verdaguer al Club Marina Casinet. Allà ens vam conèixer.

L'any 2011 el Casinet va donar suport, com totes les associacions del poble, a les activitats que vaig muntar, com a artista, per la celebració del 125è aniversari de la publicació del poema. Els múltiples actes de l'acció artística "Canigó a Lloret-Lloret al Canigó" van ser esponsoritzats per associacions de la vila de Lloret, i Joan Domènech i Moner hi va tenir un paper molt destacat. Em va acompanyar, personalment, a l'abadia de Sant Miquel de Cuixà, per tal de preparar una donació d'una pintura meva de la Mare de Déu de Gràcia i l'Àngel, que vaig fer com a acció d'agraïment personal per haver recuperat la salut. La pintura és a la sagristia de monestir. Allà vam preparar un allotjament adequat per portar-hi, més endavant, els socis del club, i un concert del guitarrista Josep Soto per vestir la donació que seria acompanyada, a més, per un autocar de lloretencs. Des de llavors es va establir un vincle d'admiració.

L'any 2015 vaig crear el LEAD, el Laboratori d'Expressions Artístiques i Desenvolupament, una associació cultural sense ànim de lucre amb diverses branques: arts plàstiques, música (popular i clàssica), poesia, cinema, patrimoni cultural i natural. En totes elles, les aportacions de Joan Domènech han estat remarcables. Seria difícil fer una llista de les consultes fetes, sempre rebudes amb generositat. Consultes per trobar les fonts perdudes, per trobar documentació específica per a la realització de les quinze cançons dedicades a Lloret, per a la realització del curtmetratge L'Àngel de Lloret i per moltíssims temes, gaudint amb ell de converses d'activisme cultural de primer nivell.

L'assistència del Joan a les conferències del LEAD i als recitals del LLORET RADICAL POESIA eren motiu de joia. I la perla va ser l'any 2022, on vaig ser escortada per Joan Domènech i per Jaume Soliguer en visita a l'alcalde, per defensar l'obra simfonicocoral Cantata de Randa de la qual era fervent admirador i que vaig crear amb Salvador Brotons

i estrenar al Palau de la Música amb l'Orquestra Simfònica de Balears i l'Orfeó Català, per tal que fos la cloenda del Lloret Capital Cultura Catalana.

Només unes pinzellades per mostrar el gran suport que hem rebut d'en Joan.

Des del LEAD ens sumem a l'Any Domènech Moner amb tot el nostre reconeixement i agraïment.

Associació de Veïns del Nucli Antic de Lloret de mar, Joan Pau Romaní i Draper

Recordant en Joan Domènech

L'Associació de Veïns del Nucli Antic de Lloret de Mar celebra l'organització d'aquest any d'homenatge del que va ser l'il·lustre veí de la nostra vila, en Joan Domènech i Moner.

Recordant el Joan mestre, si em permeteu, voldria evocar un record personal: els meus estius d'infantesa van lligats a unes classes de reforç que fèiem a casa seva un parell de cops per setmana on compartia l'hora amb en Joan Bandrich, un company sord-mut a qui en Joan va fer possible el miracle d'ensenyar-lo a parlar, amb uns recursos que ara es veurien com a molt limitats, però que la tenacitat d'ambdós va fer-ho possible.

M'obria la porta la seva mare Cristina, sempre amb un somriure. Darrera la casa, la fusteria que donava al carrer de Sant Josep, i que portava el seu pare Josep, era un lloc que també freqüentava, ja fos pels encàrrecs que em feia la família, com portar a arreglar la pota d'una cadira o per les meves moltes històries, com ara fer-me fer un escut i una espasa de fusta. En aquella casa l'olor dels llibres es barrejava amb l'olor de les serradures i l'olor dels guisats del dinar del dia.

Associació Recull Rural i Artesà de Lloret – RRALL, Rafael Roig de Llobet

Des dels inicis del RRALL, Recull Rural i Artesà de Lloret de Mar, la figura d'en Joan Domènech ha estat una font d'inspiració imprescindible. En Joan sempre va avalar la tasca que duia a terme la nostra associació de recollir, salvaguardar, restaurar, conservar i catalogar les eines, objectes i estris que actualment formen part del fons del RRALL i que han estat testimoni de la història agrícola i artesana de la vila de Lloret.

Després de tants anys, em costa recordar en quin moment precís en Joan es va fer present al RRALL. I em costa recordar-ho perquè, com tothom sap, quan es tractava d'assumptes relacionats amb la cultura lloretenca, en Joan semblava sempre omnipresent.

En aquest sentit, la nostra associació sempre va tenir el seu suport, gairebé paternal, en qualsevol dels àmbits en què ell podia ser d'utilitat. Assessorant, col·laborant i fent costat en tot el que se li demanava. Infatigable i ferm en tot allò referit a la conservació de la cultura popular i el seu patrimoni, mai va deixar de fomentar cap de les iniciatives nascudes amb aquesta premissa. En el cas del RRALL, va ser el primer a creure en la importància de recollir i catalogar els elements agrícoles i artesans que havien caigut en desús, com a forma d'entendre i de reinterpretar el passat lloretenc.

En l'àmbit de la cultura, en Joan, era molt més que un mer visionari avantatjat. Era, per sobre de tot, un respectuós devot de tot allò que conformava i vestia la idiosincràsia del nostre poble. Fos quin fos l'origen. Fos quin fos el destí, sempre que repercutís en el benefici de Lloret de Mar i consegüentment també en el de Catalunya.

En l'àmbit més personal, fou un perseverant defensor del projecte més ambiciós del RRALL: reconvertir el mas de Can Guinart-Can Buch i el seu entorn en un centre d'interpretació de la pagesia lloretenca, tancant d'aquesta manera el cercle cultural i vehicular del MOLL (Museu Obert de Lloret). No és gens difícil trobar a les hemeroteques una gran quantitat d'articles d'opinió publicats en diverses revistes locals i diaris nacionals que certifiquen aquest fet.

Per tot això que esmento, i per moltes coses més com una llarga amistat, amb convicció i reconeixement, la nostra associació s'adhereix a lloar la

seva importantíssima tasca en favor de la cultura i, amb molt de gust, ens afegim a la celebració dels actes de l'Any Joan Domènech i Moner.

Sense cap mena de dubte trobarem a faltar la seva figura, però sabrem ser dignes de la seva valuosa tasca i conservar el seu mestratge.

Casal de l'Obrera

El Casal de l'Obrera vol mostrar el més sincer agraïment a en Joan Domènech i Moner per la col·laboració sempre desinteressada amb aquesta entitat. Aquest vincle es veu materialitzat amb una sèrie d'obres de caire humorístic i local que es feien amb motiu de la Festa Major de Sant Romà. El lligam amb l'agrupació teatral va ser molt estret fins al punt que en algunes de les representacions va participar com a actor. El seu nom quedarà sempre unit amb aquesta associació. Ens queden en el record les anècdotes i el seu tarannà tant característic que ja eren un segell inconfusible de la seva personalitat.

Fins sempre Joan!

Club Marina Casinet, Jordi Soliguer Mas

Joan Domènech i Moner i el Club Marina Casinet

La relació d'en Joan Domènech amb el Club Marina Casinet ve de lluny. Va entrar a forma part de l'entitat l'any 1969, ja com a secretari, a la junta presidida per Jaume Serra Fontrodona. Tenia llavors vint-i-cinc anys. Era l'esperança de futur per a una associació que estava travessant uns temps difícils, tant econòmics com de gestió d'activitats. Feia falta jovent i, mogut sens dubte per les ganes d'intervenir en la vida cultural del poble des d'un estament que oferia moltes possibilitats, va decidir ser-hi.

A partir de llavors, es va mantenir al càrrec de secretari, a través de moltes juntes, fins a l'any 2004, quan va ser escollit president, càrrec que va ostentar fins a la seva mort. Com a secretari va acompanyar i assessorar els presidents Jaume Serra (deu anys), Josep M. Soler (divuit anys) i Joan Màrquez (quatre anys).

S'ha de dir que en Joan, des d'un primer moment, fou l'ideòleg de la gestió cultural del Casinet i que d'ell van sorgir les idees per organitzar les activitats més diverses i expandir-les a mesura que les possibilitats econòmiques ho feien possible. El Casinet, a poc a poc i anant vençant les rutines enquistades a l'entitat, va arribar a ser un punt de referència cultural. Els presidents delegaven en ell gairebé tota la gestió. La iniciativa de les noves propostes culturals van sorgir principalment d'ell, sense oblidar que va tenir bons i fidels col·laboradors que el van ajudar en aquesta tasca.

En Joan, doncs, ha estat el pensador que va traçar el camí que havia de seguir l'entitat, apostant decididament pel país, per la llengua, per l'art i pel sentiment lloretenc. I queda com a referent per als que han de seguir la seva estela.

Confraria de Sant Elm

Joan Domènech, l'homenot

En Joan, en néixer, ja apuntava maneres. Va pesar 5 quilos en sortir del ventre de sa mare, ajudat pel ginecòleg Dr. Terrades, d'estiueig a Lloret, i el metge Agustí Blanch.

El fill d'aquest, l'Agustí, enginyer, també el va ajudar a obrir el ulls, però aquest cop al món de la mar.

Junt amb grumets novells i veterans, navegant i treballant a la goleta El Far Barcelona, va sumar 4.811 milles per tot el Mediterrani (són més de 8.900 quilòmetres). Qui ho hauria de dir. Un gran mestre d'escola, de lletres, d'estudi, d'escriure, posat en política, assegut davant el seu escriptori, a la seva aula o despatx ... fent de mariner!

El recordem nedant en un lloc paradisiac del Mediterrani, amb la seva pell blanca i confessant:

- Tenia dubtes de si recordava com nedar! Feia anys que no anava en marc.

Com a gran home posava passió en tot el que feia i fent de grumet en els viatges es va llicenciar en navegació a vela, encara que els esports no fossin el seu fort!

Va fer la ruta dels mercaders com tants lloretencs ho van fer durant segles, va visitar els consolats de mar catalans del Mediterrani arribant fins al mar Negre i, com els gran capitans, va anar de port en port per les principals illes: Mallorca, Eivissa, Còrsega, Sardenya, Cabrera, Menorca, Sicília, les volcàniques...

En aquests viatges va visitar les confraries de cada port on Sant Elm hi és present com a protector de mariners de les tempestes sobtades que els amenacen i dels llamps.

En Joan, soci de la Confraria de Lloret des del 2009, es va doctorar en una tempestuosa travessia pel golf de Lleó d'aquelles que mai s'obliden.

Ell era ràpid com el foc de Sant Elm, nom que els mariners donen a les descàrregues elèctriques o llamps caiguts als pals dels vaixells. Per a

ells, són senyals de protecció.

Per a la confraria, en Joan, també era un homenot protector: cada cop que li vàrem demanar ajut, en Joan va ser allà, amb resposta ràpida a les demanades i amb paraules de suport a la feina feta.

Un homenot amb totes les lletres.

Coral Alba de Prima, Josep Babí

La Coral Alba de Prima s'adhereix a l'Any Domènech

En Joan Domènech va fer costat al món de la música a Lloret. En particular va actualitzar el text dels Goigs de la Mare de Déu de les Alegries, mantenint la melodia tradicional. Aquest cant, tant conegut pels lloretencs, es manté ben viu a la nostra coral.

D'altra banda, en Joan va fer un estudi complet de la història del cant coral a la nostra vila recollit en el llibre El cant coral a Lloret.

Aquesta tasca cultural, àmplia i variada, és un bon llegat per a tots nosaltres i en especial per als amants de la música.

Esperem i desitgem que la gran labor d'en Joan tingui continuïtat en el futur.

Coral Unió Lloretenca

La Coral Unió Lloretenca sempre estarà agraïda a en Joan Domènech i Moner, una persona dedicada al seu poble en cos i ànima.

Ell va ser qui, amb el seu llibre El cant coral a Lloret, ens va fer coneixedors de la nostra història com a entitat i de la història del cant coral a Lloret. Ho va fer amb tota mena de detalls, de partitures, de fotografies, de lletres de cançons, també amb una relació cronològica de directors, de llistes de cantaires, d'esdeveniments en què va participar la coral i, sobretot, la relació amb mestres compositors lloretencs que van ajudar a fer-la gran. Fins i tot i de manera puntual, amb la direcció del seu oncle Domènec Moner i Basart, a qui recordem amb emoció.

Ens sentim agraïts per les seves incondicionals col·laboracions i escrits, tan ben documentats, inclosos en les revistes publicades per les caramelles i en la revista del 65è aniversari de la nostra fundació, l'any 2017.

Per tot això i per tot el que ens deixem: moltes gràcies, Joan! Sempre seràs entre nosaltres.

Obreria de Santa Cristina

Pocs noms podem trobar, en la llarga història de l'Obreria, amb la transcendència que ha tingut en Joan Domènech Moner en aquesta associació. Ell va succeir a l'Albert Batlle Nicolau com Obrero Major, l'any 1978, i la seva gestió es va solapar amb el càrrec de primer alcalde de la democràcia, fins el 1982. En aquesta etapa, va impulsar una reforma dels estatuts de l'Obreria, que va suposar el capgirament de l'ànima de l'entitat i l'obertura per a l'admissió de nous socis sense que fossin antics obrers (com era preceptiu fins llavors). També va col·laborar, des de fora de la junta, en la gestió per a la compra d'unes tres hectàrees de zona boscosa, ubicada al costat de la finca de l'Obreria, amb el sol objectiu de la seva preservació.

Entrà de nou a presidir l'entitat l'any 1986, fins el 1998; etapa en la qual, al capdavant de les diferents Juntes Directives, desenvolupà la relació amb municipis vinculats a Santa Cristina, tant al nostre país com a la resta de l'estat, a Itàlia, a França i a Alemanya. L'any 1987 recuperà la regata de llaguts, que va comportar l'expansió de l'esport del rem a Lloret. Impulsà la creació de beques per a estudiants, fet que va permetre, a uns quants lloretencs, cursar estudis superiors a Barcelona. Inicià el cicle de concerts d'estiu a la finca, així com diferents actes culturals. La seva aportació en la recerca històrica de l'entitat i la població ha estat impagable. Els seus articles anuals al butlletí de l'Obreria ens permeten conèixer molts aspectes inèdits de la nostra història. Va ser coautor del llibre sobre el Ball de Plaça, editat per l'Obreria. I tantes altres accions que no poden ser recollides en un text breu com aquest.

L'Obreria, com Lloret, deu a en Joan Domènech Moner, un digne i agraït reconeixement.

Xino - Xano

En Joan Domènech i Moner i el Xino-Xano

1978. Una colla de jovent s'organitza amb l'objectiu sobretot de retornar a la vila totes aquelles tradicions, indrets i camins oblidats arran d'un boom turístic que ens havia fet oblidar tot allò que no fos la feina derivada de l'arribada en massa de gent de tot arreu.

Aquell jovent coneixia els espais, els camins i les tradicions que havien viscut o bé havien sentit anomenar a casa, i tenien moltes ganes de no deixar-los perdre. I com ho farien? Era clar que calia donar a conèixer allò que volien transmetre amb experiències i activitats que impliquessin la població i que, a partir de la vivència en persona, la visió general dels lloretencs i lloretenques donés un gir.

Calia documentar-se, i calia transmetre allò que volíem amb rigor. I és aquí on entra l'amic Joan. Qui millor que ell per assessorar-nos per organitzar qualsevol activitat? Si fem la marxa a les Ermites, cal fer-la passar per les diferents ermites, cal que els participants puguin entrar-hi, i també cal informació del lloc que s'està visitant. La història, el perquè de l'ermita allà, alguna anècdota, etc. I així amb totes les activitats. En Joan sempre ha tingut la porta oberta per a consultes, col·laboracions, per fer-nos un escrit en commemoració del que sigui, per confirmar allò que havíem sentit a dir i no sabíem si històricament era cert o no, o simplement per fer petar la xerrada i posar en comú qualsevol dubte.

Mai no podem agrair prou el tracte, la paciència, la predisposició a ajudar-nos, el tarannà sempre amb un punt irònic que en Joan va tenir amb la nostra entitat.

Aportacions personals**Marc Antoni Adell, Professor sènior de la Universitat de València i inspector d'ensenyament de Girona**

Ara el record...

Érem als inicis de la dècada dels 70 quan el nou inspector d'Ensenyament s'apropà al grup escolar de Lloret per presentar-se, posar-se a disposició del centre i visitar-lo per primera vegada quan, entre el professorat, en trobà un de jove i entusiasta que, alhora que vivia la docència en directe, mostrava una inquietud intel·lectual que el feu seguir els estudis universitaris d'Història a la Universitat de Barcelona. Era en Joan Domènech, de qui vaig gaudir del tracte durant la dècada sencera fins que, per raons professionals i familiars, vaig bescanviar la destinació de Girona a València.

I ara, el record, ja que des d'aleshores la relació es mantingué, bé que epistolar i puntualment per Nadal, quan en Joan em feia arribar una felicitació singular i magnífica pel dibuix –original i atractiu– i pel text –poètic i compromès– que jo mirava de contestar, mai però a la seua alçada. També, periòdicament, ens enviàvem algun correu i, més de tard en tard, m'obsequiava amb alguna de les seues publicacions d'investigador i amatent del seu estimat Lloret i altres indrets emblemàtics com Beget o de figures irrepetibles del món de la cultura com en Fita. Alhora m'arribaven notícies de la seua trajectòria política com a batlle del seu Lloret o diputat provincial –de Cultura, òbviament– de Girona i altres càrrecs i responsabilitats, fins a la seua jubilació –només formal, ja que continuà “al peu del canó”–, ara amb temps per dedicar a la seua benvolguda família.

Així, arribem a l'any passat, sense la postal nadalenca d'en Joan, cosa que a la nostra edat em deixà preocupat i alerta, fins a saber del seu decés sobtat, notícia que m'afectà profundament. Li vaig fer arribar a la família –encapçalada ara per la seua esposa M. Teresa– el meu més sentit condol.

Per molts anys, benvolgut Joan, en el record inesborrable de tots els teus i el dels que saberen de vos i us estimaren a distància!

Bibiana Agustí Farjas

Amb en Joan vam tenir una relació que va començar en el terreny laboral i va esdevenir amistat.

Va ser sempre un bon cap, comprensiu i còmplice, amb qui m'agermanava la història i amb qui vaig compartir l'estima pel patrimoni cultural i l'arqueologia, primer des de la Secretaria de la Comissió de Patrimoni i després com a secretària personal als Serveis Territorials de Cultura a Girona. Recordo amb emoció el matí d'hivern que ens vam enfilem a la torre de l'àngel de la catedral de Girona aprofitant la bastida de les obres de restauració. Uns anys després vaig col·laborar, a través d'ell, amb el Grup Cultural de Lloret, impartint una xerrada sobre arqueologia funerària. Una mica més tard vam poder fer una visita al Castell de Rocabrúna amb el mateix grup, per veure el progrés de la nostra feina d'excavació.

Socialment extravertit, ocurrent i sensible, el sabia gran amant de la seva família, del seu poble de naixement i del seu Beget adoptiu.

Lluís Amat, Editor**Obligat i volgut reconeixement**

El novembre passat, moria als vuitanta anys després d'una llarga hospitalització en Joan Domènech i Moner. Aquest "homenot", el darrer d'aquesta mena d'estirp retratada en el seu moment per la ploma d'en Pla, va ser un humanista, mestre, historiador, escriptor, polític i gestor cultural.

Un gran patriota català disposat sempre a col·laborar en diversos projectes i associacions. Un amant de la sardana. Però per damunt de tots els oficis i aficions, la seva vocació primordial va ser la d'exercir de lloretenc, treballant per la seva vila nativa, mostrant voluntat de servei, sense esperar res a canvi. Em podria allargar més, afegint adjectius merescuts que realcen la seva figura totèmica. No ho faré pas. La seva discreció no ho veuria amb bons ulls.

El vaig conèixer fa més de trenta anys de manera casual i recordo que en aquella ocasió em va obsequiar amb un llibre de la seva autoria que deia meravelles del seu Lloret de Mar.

Quan vaig iniciar l'aventura del Celobert ara fa vint-i-dos anys, vaig demanar-li a en Joan que hi participés. La seva resposta immediata va ser que sí. Era fàcil d'engrescar. Ell va ser un més dels col·laboradors sense ànim de lucre que la fan possible amb els seus articles i textos diversos. La seva experiència, coneixements i sobretot el tracte planer i transparent van calar profundament en tots nosaltres.

Ara la vila de Lloret es disposa a celebrar l'Any Joan Domènech amb tot un seguit d'activitats de caràcter cultural i d'iniciatives institucionals. Doncs bé, nosaltres, els companys, els amics del Celobert hi serem perquè volem ser-hi, com ell també hi va ser.

Joan Bandrich Skinner**En Joan, l'únic mestre del món**

Quan jo era petit, amb 9 anys vaig començar a anar a casa d'en Joan Domènech a fer classes. Jo no podia parlar i mica en mica ens assèiem de costat i ell m'anava dient les lletres i les paraules i jo les anava repetint per a que les aprengué. Més endavant ja em feia dictats. I em preparava preguntes a una llibreta. Quan feia la feina m'escrivia «Molt bé» i jo estava molt content. També fèiem matemàtiques i em deia que estigués tranquil i les fes a poc a poc.

Quan arribava l'estiu, al mes d'agost, em preparava una llibreta per a treballar durant les vacances. Durant l'hivern, jo anava a classes amb en Joan cada dia de dilluns a divendres, després d'anar a l'escola Esteve Carles. Més endavant hi anava menys hores. Quan ell era fora, em deixava preguntes preparades a una llibreta que em donava la seva mare, Cristina, o la seva dona, la Mª Teresa.

Hi vaig anar fins que vaig tenir uns 13-14 anys i hi anava molt content perquè aprenia molt. Fins i tot havíem anat a les excavacions de la Caleta i preparava col·leccions d'insectes amb ell.

Quan em pregunten com vaig aprendre, dic que amb en Joan. N'estic molt content, me l'estimava molt i per a mi és l'únic mestre del món.

Joan Boadas i Raset, Cronista oficial de la ciutat de Girona

El mariner de Beget

Mossèn Cinto va escriure un conte breu que va intitular Lo mariner de Sant Pau. La història que hi explica és força coneguda i s'inicia amb el dubte que li genera al narrador el nom de la masia que dona nom al relat: com és possible que en “un racó lo més arraconat del Pirineu” una gran casa pairal s'anomeni d'aquesta manera?

Una cerca feta entre els més vells de la contrada, li va donar la resposta que buscava. “Lo mariner de Sant Pau era un veritable mariner nadiu d'un dels pobles de la Maresme de l'Empordà, que ell (segons diuen) mai volgué anomenar de tristor que li donava”. I no n'hi havia per menys. La destresa amb què menava la seva barca li havia permès fer-se una caseta a la vora del mar, on vivia amb la seva esposa i els seus fills, que també enyoraven ser mariners.

Un hivern, però, “un gran mal temps i una forta llevantada” destrossà la seva barca davant les costes de Provença, però ell conservà la vida. En tornar a casa va comprovar que havia desaparegut i, el més penós, la mar s'havia emportat també la seva dona i els seus fills. Desesperat, maleí el mar i va jurar no veure'l mai més.

Amb un rem a l'espalla, l'única cosa que havia salvat del que tenia, va començar el seu periple cap a terres de muntanya. La lluentor de l'estany, a Banyoles, el va dissuadir de fer-hi estada i va córrer cap a Besalú. Enmig de la plaça va ensenyar el rem que portava i preguntà a la gent que l'envoltava si en coneixien el nom. Un rem, fou la resposta. A Olot va repetir la mateixa pregunta i, malgrat alguns dubtes, també l'identificaren. A Sant Pau de Segúries, a la plaça de l'església, els pastors i pagesos que hi havia li van donar la resposta definitiva: “Això és un culler”. Quan el mariner preguntà què era i per a què servia, no hi va haver cap dubte: “Una cullera grossa o una pala per remenar lo blat de moro dins sa bolla”. El nostre home va refer la seva vida, i amb esforç i treball va plantar els fonaments de la masia batejada amb un nom tan singular.

A mi, aquest mariner sempre m'ha evocat en Joan. Naturalment, no va haver de patir els infortunis del primer, sinó tot al contrari: la seva barca va varar a Beget, seduït primer per la Maria Teresa i després pel paisatge

de l'Alta Garrotxa, que tant va admirar i gaudir. Però, a més, va voler convertir el seu poble d'adopció en matèria d'estudi. De la trentena de llibres publicats pel lloretenc, quatre són dedicats a Beget, el darrer, presentat pòstumament el 2024.

El seu últim rem, doncs, el seu darrer culler, ha estat aquest llibre que tanca anys de recerca, de docència i de dedicació a la cultura, en el sentit més ampli possible, del nostre país. Estar-li agraïts és el menor dels nostres deures.

Martirià Brugada, Rector de la parròquia de Sant Romà de Lloret de Mar

Flaixos

La meva aproximació amb en Joan Domènech va ser gradual. Va anar del personatge a la persona.

El primer “contacte” amb en Joan el vaig tenir ja fa temps quan em va caure a les mans un dels seus llibres, Beget i la seva rodalia. Beget, a l’Alta Garrotxa, ha estat un dels indrets on, sobretot del 1980 al 1987, amb jovent d’Olot, primer, i amb els de Calella, havia anat sovint a acampar. Aquell llibre, tan ben prologat per Mn. Modest Prats i Domingo (1936 - 2014), company i professor comú, més enllà d’apropar-me a la realitat històrica de Beget, també m’apropava a un estil d’investigar i d’escriure que m’agradava, tot deixant-me el regust de “quan jo sigui gran, vull ser com tu”.

El segon contacte ja va ser més directe quan, essent rector de Palafrugell, se’ns va ocórrer obrir una porta d’emergència a l’església parroquial ja que només disposava d’un únic accés. Era l’any 2000 i el portal s’havia d’anomenar “El portal del Jubileu”. Aleshores ell era el Delegat de Cultura de Girona i fou necessari tenir-hi diverses entrevistes. En aquell moment vaig descobrir el seu tracte amable i proper.

Un tercer i breu moment fou quan, essent jo rector de Sant Martí Sapresa (del 2011 al 2017), encapçalà una comitiva del Casinet per visitar la feia poc restaurada església parroquial d’aquella petita parròquia (una de les més petites del bisbat però amb quatre esglésies bellament restaurades).

Òbviament, quan més directa ha estat la relació amb ell ha estat quan se m’encomanà la parròquia de Lloret de Mar, fa 7 anys. El primer encontre fou a la festa de les Alegries, el diumenge 17 de setembre del 2017. I d’aleshores ençà he anat veient que en Joan (juntament amb la Teresa) havia participat habitualment a les celebracions de la parròquia i s’havia interessat per com ha estat al dia de la vida parroquial, procurant recollir, setmana rere setmana, el Full Parroquial i el corresponent suplement, L’Afegitó.

I sí, he vist i m’he adonat que en Joan tenia un compromís profund amb la vida cultural de Lloret de Mar, que ell arrelava en la seva vivència cristiana.

Gràcies, Joan, pel teu compromís i pel teu testimoni.

Juli Campeny, Expresident del Taller d'Història de Maçanet de la Selva

El primer contacte amb en Joan Domènech el vaig tenir quan es va formar un grup de persones amb l'objectiu d'investigar documentació antiga, que va suposar la publicació del llibre El nostre poble de pagès. A partir d'aquest moment la nostra amistat va ser cada vegada més accentuada.

Soci del Taller, hi va col·laborar fins els últims dies. Sempre que se li demanava la col·laboració per a un escrit històric, per al pròleg d'un llibre o qualsevol altra aportació cultural, es podia comptar amb la seva bona disposició.

Com a diputat de Cultura de la Diputació i com a delegat de Cultura de la Generalitat a Girona va ajudar en el finançament de la restauració del pou de glaç de Buscastell i en la publicació de diversos llibres d'història de Maçanet de la Selva. La seva intervenció va ser decisiva per salvar can Trinxeria, la casa modernista que l'ajuntament pretenia enderrocar. En Joan també va ser clau en la concessió del premi que la Fundació Valvi va atorgar al Taller per la seva trajectòria.

El seu caràcter el feia especial i de tarannà accessible per a tots els seus amics, que agraïrem les seves grans dosis de paciència i d'entrega. En Joan Domènech és dels inoblidables.

M. Assumpció Comas i Moré

Records d'infantesa: Joan Domènech i Moner, el meu cosí

Cercant en el record vivències personals i familiars en el parentesc que uneix les nostres famílies, he retrocedit als anys quaranta i cinquanta, quan Lloret era un poble de pescadors i terrassans.

Amb en Joan, cosins per banda materna, ens portàvem quatre anys. Els lloretencs d'aquella època, sovint ens trobàvem al mercat setmanal i als indrets on hi havia els comerços del poble. Però també ens trobàvem al capvespre a n'Es Trajo d'en Reyné, a l'hora de varar ses barques. Les criatures miràvem embadalides aquells homes forts empenyent sa teranyina, fent-la lliscar sobre els pals untats de seu que "Es Paler" anava disposant sota la barca. Quan ja era fosc, podíem veure, mar endins, els llums de les teranyines que estaven feinejant a l'horitzó.

El pare d'en Joan, en Josep Domènech, era fuster i és per això que se'l coneixia, popularment, com en "Pepet fuster". Era un home summament afable i amb un peculiar sentit de l'humor que en Joan, sens dubte, va heretar. Com que a casa sempre ens calia fer la reparació d'un o altre moble, entre les nostres famílies es va establir una relació molt fluida. Ens trobàvem per celebrar sants, aniversaris o diades assenyalades. Evidentment, per la festa de Reis no faltava mai el carbó de sucre, que les criatures rosegàvem amb delit.

La meva àvia, Maria Basart, sovint em feia anar a "Can Pepet" a buscar una paperina de serradures; que llavors era un producte que no es cobrava a ningú. Quan era a la fusteria, m'agradava badar des de l'escalonet del portal del taller; i des d'allà veia la font del carrer Sant Josep, amb una filera de dones que, sense parar de xerrar, feien cua per omplir galledes i càntrirs de terra cuïta. Mentrestant, les màquines del taller treballaven amb brogit.

En una ocasió vaig veure a la fusteria una peça molt ben polida; i en Pepet em va comentar que es tractava del capçal d'un llit. Aprofitant l'avinentesa, li vaig demanar si podia fer-me un llit per a la meva nina i amb una forta rialla em va contestar: "ja veurem..." Però uns dies més tard, pels volts del meu sant, la meva mare em va fer anar a Can Pepet i en arribar al taller, el pare d'en Joan ja em tenia preparat el llit que li havia demanat. Li vaig fer una abraçada immensa.

Sempre que arribava a casa dels meus oncles demanava per en Joan; i me'l trobava classificant o cercant entre els objectes que aplegava. Els endreçava curosament en un moble que tenia calaixos arreglats en tres nivells. M'ensenyava tot el que guardava. Anava obrint els calaixets i m'explicava la procedència i la característica de cadascun d'aquells tresors. Se'm feia curta l'estada i rondinava quan havia de marxar.

Més d'un cop, des de la finestra de casa seva havíem estat mirant els terrassans quan tornaven, amb els seus carros i cavalls, d'una llarga jornada de treball. Habitualment, aquells cavalls deixaven anar grans tifarades que més d'un veí recollia per adobar el seu hort. I al mateix carrer, però unes cases més avall, hi havia la fàbrica de sifons i gasoses de Can Gispert. La mainada ens aturàvem encuriolats per veure els operaris de la fàbrica com omplien de gas les ampolles de vidre; però ho havíem de fer a certa distància, perquè si érem massa a prop, els treballadors ens escridassaven pel perill d'explosió d'alguna d'aquelles ampolles.

En Joan, uns anys més tard i influït pel seu oncle Domènec Moner Basart, va cursar estudis a Barcelona. El seu oncle, músic i compositor de sardanes ben reconegut, vivia a la ciutat comtal i era conegut a Lloret com en "Domingo". No obstant això, els estius els passava a Lloret, a la casa del costat d'on vivia en Joan, i des d'allà podíem escoltar el seu piano i la interpretació que en feia de les seves sardanes.

Per tancar aquest modest relat, unes versos del mateix Joan Domènech:

Morir quan s'ha deixat una petjada
ben impresa en el llibre del record,
no es perdre l'alè ni la mirada:
és continuar vivint després de mort.

Joaquim Costa Llobet, Exdirector de l'Institut Rocagrossa de Lloret de Mar

En Joan Domènech i Moner es va incorporar a l'Institut Rocagrossa de Lloret de Mar com a docent de ciències socials, geografia i història. Antic mestre d'EGB, destinat a l'ESO arran de la reforma de la LOGSE, ocupava la seva última plaça definitiva en un centre educatiu. Tot just havia deixat de ser el màxim responsable institucional de la Generalitat, en l'àmbit de la cultura a les comarques gironines. A l'Institut ens preguntàvem què en fariem d'un senyor d'una certa edat, que feia temps que no exercia la professió docent i que venia d'un càrrec important.

En realitat, havíem tingut molta sort. En Joan Domènech es va adaptar de seguida a la feina a l'Institut. Ens vam adonar que ens havia arribat una persona amb una gran qualitat humana i professional. No tan sols era un home d'una vasta cultura (però no gens pretensions), amb una exquisida civilitat i un sentit de l'humor molt fi; era també un professor competent i un bon company de treball. No va estar molts anys a l'Institut Rocagrossa, però hi va deixar empremta i un molt bon record.

En terminologia de Josep Pla, en Joan Domènech era un homenot. Vam (vaig) tenir el plaer i el privilegi de conèixer-lo i de tractar-lo en el dia a dia.

Míriam Crivillés, Fundació Aspronis

La bonhomia de Joan Domènech, els seus valors fermes i la bona entesa amb Maria Dolors Oms des que van ser els primers alcaldes de la democràcia de Lloret de Mar i Blanes, respectivament, va fer que Oms convencés Domènech, un cop ja jubilat, per formar part del patronat de la Fundació ASPRONIS, de la qual Oms era presidenta. Entre 2011 i 2021 i durant dos mandats, Domènech va ser patró i secretari d'ASPRONIS on va destacar per la seva sensibilitat, sentit de la justícia i la igualtat, i la seva contribució compromesa als valors fundacionals.

Per això, la Fundació va decidir posar el seu nom a un dels guardons dels Premis ASPRONIS que va atorgar en una primera edició al maig de 2024. El Premi Joan Domènech reconeix entitats o persones que destaquen pels seus valors culturals o socials. La primera guardonada amb el premi que porta el seu nom va ser Sor Lucía Caram, per la seva col·laboració al programa CaixaProInfància, que ASPRONIS du a terme a Lloret de Mar amb la finalitat d'erradicar la pobresa que es transmet de pares a fills.

Quim Curbet

Memòria de Joan Domènech

Beget és un poble minúscul, romànic i muntanyenc. Diuen que les noies de Beget són poques i ballen bé, i, per poca imaginació que hi posin, si ballen de puntetes, podran veure tot el paisatge d'aquest país, que es desplega fins a la ratlla de mar.

Lloret és difícil d'albirar des de muntanya a ull nu, només està a l'abast potser d'algun aguilot, però a Beget tots saben que és allà baix i que llueix davant les onades amb reflexos de vidre i d'alumini. Beget i Lloret són dos extrems d'un fil, de més de cent quilòmetres, però que tiba amb el record que hi va deixar Joan Domènech i Moner, que els sobrevolà amb incondicional amor.

El sol cada dia posa els peus damunt la sorra granelluda de la platja de Lloret i es disposa a recórrer el camí fins a muntanya i potser més enllà. És el mateix sol que ens inspira a tots i que va il·luminar la vida de Joan Domènech, mestre i historiador, home de cultura i defensor incondicional de la identitat del nostre país.

El temps -ho deia el savi- sempre és relatiu, a vegades passa a poc a poc o es viu d'una glopada. A Lloret ha vençut definitivament la força amagada del temps. Pels seus carrers estrets, flanquejats de botigues repletes d'objectes estranys, s'hi passeja el fantasma de la serenor perduda d'aquell paisatge de Carner: "de serres i santuaris, i ermites i boscos i horts i vinyes i cales...".

Sempre es fa difícil copsar l'esperit d'un poble. Diuen que l'esperit és memòria i que, per tant, s'hauria de cercar en el passat. La història d'un poble s'alimenta de fets i de noms, però també d'oblits, d'olor de branca de pi i de pa acabat de fer; la història és un carrer costerut que s'il·lumina amb la llum d'un dia qualsevol.

Tothom recorda el seu primer amor, de la mateixa manera que els nostres pobles recorden al seu primer alcalde democràtic i en Joan ho fou de Lloret. Nosaltres el continuarem recordant a ell, com no podria ser d'altra manera, fins que ens arribi també l'hora de posar l'últim pal a la barca que ens espera a tots.

Joaquim Daban i Massana, Cap del Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar

Joan Domènech: un humanista enamorat dels arxius.

No hi ha cap mena de dubte que en Joan era un home de cultura. Però no d'una cultura estreta, que es concentrava en una disciplina concreta, sinó que la seva concepció cultural era molt àmplia. La d'un humanista. Tant es preocupava pel món del teatre, de la poesia i de la novel·la, com s'inquietava per les tradicions populars, per la ciència, per la música, pel patrimoni, per les entitats i per la història. Especialment per la història i, en conseqüència, pels arxius. Perquè, per en Joan, els arxius eren com una segona casa. Podia passar-hi hores i més hores llegint documents, consultant padrons, cercant dades precises... Durant les sovintejades visites que feia a l'arxiu, sempre acostumava a exclamar: "No hi ha maneres, quan busques una dada concreta, aquesta no apareix mai; però, en canvi, t'apareixen un munt d'informacions interessants que no les pots obviar, i que et serveixen per entendre altres episodis de la nostra història"

En Joan va tenir molts bons referents a nivell arxivístic. Mossèn Pere Torrent, a més de gran mestre a l'escola primària, li va transmetre l'estima pels documents i per la història de Lloret; l'Esteve Fàbregas i Barri el va introduir en el món dels fons documentals arxivístics; i en Josep Maria Pons i Guri li va ensenyar a sistematitzar, analitzar i entendre tot tipus de documents (pergamins, procediments notariaus, actes judicials...)

Durant molts anys, en Joan va dedicar-se altruïstament a recuperar fons documentals familiars de Lloret de Mar i també va preocupar-se de la conservació de l'arxiu municipal, que havia quedat empolsegat i abandonat a les golfes de l'Ajuntament. Molt sovint va haver d'enfrontar-se a diferents càrrecs i funcionaris locals que li generaren preocupació, inquietud i una certa sensació de què estava sol en aquesta lluita. No obstant això, gràcies a la seva persistència, a la diplomàcia i al bon fer, va aconseguir que la població lloretenca fos més sensible a la història i a la conservació dels fons documentals.

L'any 1992, quan vaig assumir la direcció de l'arxiu municipal de Lloret de Mar, vaig comptar des del primer dia amb el recolzament d'en Joan. Em va explicar amb detall les dificultats que havia tingut, el tragí de caixes que havia hagut de fer, l'organització documental que havia

planificat i, sobretot, em va donar alguns consells que he tingut ben present durant tots aquests anys. Ara que no és entre nosaltres, recordo amb enyorança una trobada a l'arxiu on van coincidir en Joan, en Pons i Guri i l'Agustí Me Vilà. Intercanviaren opinions sobre diferents episodis de la història lloretenca: la marina mercant, els americanos, la indústria surera... Sens dubte, va ser una tertúlia molt interessant de la qual vaig aprendre un munt de coses. Però en un moment determinat, com que la conversa s'allargava, en Joan va exclamar "nois, ja ens trobarem un altre dia i continuarem aquesta xerrada". I estic ben convençut de que s'han retrobat i que han reprès el fil d'aquell debat.

Moltes gràcies Joan per tot el teu mestratge i pel recolzament que sempre has donat a l'arxiu.

Raquel de Blas

“El petit GRAN record”

Quan vaig arribar al setembre del 1985 a l'escola Esteve Carles de Lloret de Mar, recordo que em vaig presentar dient: “Hola, soc la nova”, i això va provocar una rialla general. En Domènech, amb el seu enginy, va fer un comentari que de seguida va trencar el gel: “No sabia que a la terra del Cid es parlava català”, i li vaig respondre, amb un somriure: “De tant en tant...” (val a dir que soc de Burgos, per entendre la resposta d’ en Domènech). Així va començar una connexió i una amistat que es va mantenir durant tots aquells anys.

Al cap d’un any, em va proposar ser secretària de l’escola, confiant en mi, tot i que jo pensava que hi havia gent més preparada. Vaig acceptar, amb la condició de poder continuar fent la meva feina de mestra, perquè per a mi era el més important. Junts, vam començar la introducció de la lectoescriptura en català, un projecte que ell defensava amb passió per preservar la llengua i la cultura.

Recordo especialment l’experiència de plantar pins amb els nens. Vam recollir pinyes, les vam regar durant mesos i, quan van créixer, en Domènech, sempre disposat a ajudar, ens va portar amb el seu cotxe fins a Santa Cristina per plantar-los. Aquell gest va ensenyar als nens el valor de la natura i la importància de cuidar el patrimoni.

Era una persona intel·ligent, enginyosa i sempre preocupada pel bé del poble i la cultura. Em vaig sentir estimada i valorada al seu costat, i la seva manera de viure i treballar em va fer estimar encara més el lloc i la gent. Tot i que la vida ens va portar per camins diferents, sempre recordaré la seva amistat, el seu suport i tot el que vam compartir. En Domènech em va fer sentir part d’una família i d’aquesta comunitat. Ara que ja no hi és, el seu llegat i la seva influència segueixen ben presents en mi.

Aquest és el meu petit homenatge a una persona tan especial.

El 9 de novembre farà un any que en Joan Domènech va marxar, però el seu record continua ben viu en els nostres cors.

Josep Delemus Batlloera

Devia ser l’any 1985 o 1986 quan vaig conèixer en Joan Domènech i Moner. Jo feia poc que treballava a l’Ajuntament i en aquell moment estava al Departament de Rendes amb la Conxita Piguillem.

No sé ben bé quin tràmit feia en Joan, però es va allargar més del compte. Els primers cops el va atendre la Conxita, però al cap de poc temps vaig ser jo qui va seguir amb la seva tramitació.

Des de l’inici el vaig veure com un home molt amable, senzill i simpàtic, amb un punt d’ironia que òbviament al principi només emprava amb la Conxita, però que a mesura que ens vàrem agafar confiança també va fer servir cap a mi.

A partir de l’any 1992 és quan vàrem enfortir la relació i a agafar-nos confiança de veritat.

Per un costat, aquell any vaig ballar el Ball de Plaça i ell era Obrer Major de Santa Cristina, i per tant, la relació es va estrènyer, ja que a més ballava amb una veïna seva amb la qual es tenien molta confiança.

Per altra part, aquell any vaig passar a desenvolupar la meva feina al Departament de Cultura de l’Ajuntament i, per raons òbvies, els contactes es varen convertir en més assidus i estrets.

A això hi hem d’afegir la meva vinculació amb el món de la sardana a través de l’agrupació de Caldes i com a secretari de l’Agrupació d’Aplecs de les Comarques Gironines, que en aquells moments celebrava el 25è aniversari. En Joan va acceptar encantat l’encàrrec de fer un llibre amb la història dels 25 anys de l’Agrupació d’Aplecs, al mateix temps que recull de la història dels aplecs sardanistes de les comarques gironines.

En el moment de la celebració dels 50 anys va acceptar, de nou, la redacció del llibre dels 50 anys del sardanisme gironí.

Recordo d’una manera especial l’encàrrec que li vàrem fer des de l’Ajuntament per escriure la història del fet sardanista lloretenc amb motiu del 50è aniversari de l’Aplec. I les trucades que m’anava fent en Joan per dir que el treball cada vegada era més extens (i que part del text el va escriure dos cops, perquè uns problemes informàtics varen fer que es perdés part de l’original). Al final en va sortir un treball excel·lent.

Una verdadera enciclopèdia on es recull El Lloret festiu i la sardana.

A banda dels contactes habituals per feina, en Joan era una persona que assistia habitualment a les activitats que organitzàvem des del Departament de Cultura. Justament el darrer cop que el vaig poder saludar va ser en el concert de vigília de l'Aplec on, lligant-ho amb la recent concessió del premi Recercat, se li va fer un petit homenatge amb part de les sardanes que es varen interpretar vinculades a la seva persona.

Joan, gràcies, per tot i per tant!

Jordi Estivill

El meu Joan Domènech

No es fàcil resumir en una pàgina els records i les vivències de les variades ocasions en què els nostres camins es varen creuar. N'he escollit tres.

La primera ocasió es situa a la platja de Lloret quan encara les dones dels pescadors, de negre, hi arreglaven les xarxes. Aleshores la petita colla de galifardeus acollíem en Joan quan, al costat dels toldos que el seu pare havia cuidat durant l'hivern i palplantat a inicis d'estiu sobre la sorra, reconstruíem la carretera i el paisatge que anava de l'estació de Blanes fins a Lloret. La recorrien uns petits cotxes de fusta que nosaltres havíem fabricat. Allò que ens feia gaudir més era imitar les penes i treballs que els atrotinats autobusos d'en Pujol tenien per pujar la costa d'en Gallina. En Joan era, de molt jove, més aviat prim, fràgil, poc amant dels esports i assenyat, i jugava amb nosaltres a vegades afegint als itineraris inventats camins que nosaltres desconexíem (el Vilar, sa Boadella...).

La segona ocasió no és gaire coneguda, però sí molt significativa. És una operació, feta conjuntament amb el meu pare i altres socis del Casinet, a la qual va dedicar-se en cos i ànima durant tota la seva vida per evitar que el seu edifici fos venut. Altres socis, portats per la turbulència mercantilista que va dominar el Lloret dels anys seixanta, volien vendre l'edifici i distribuir-se'n els beneficis. Mentrestant, en Joan sempre va defensar, i ho va portar a la pràctica, que el Club Marina fos una plataforma cívica i de dinamització cultural del seu estimat Lloret. Per ell, l'interès general havia de prevaldre sobre els interessos particulars.

La tercera ocasió va ésser l'aventura de crear una col·lecció de llibres que ha estat promocionant el Casinet fins als nostres dies. En els seus orígens, una vegada aprovada la idea en assemblea general, em va proposar que l'ajudés en aquesta tasca. Així ho vaig fer. Junts vam definir objectius i característiques. Havia de publicar llibres fets per lloretencs o escrits sobre Lloret. Encara recordo la il·lusió amb què em va explicar que havia rebut el manuscrit enviat per la filla del lloretenc J.L. Domènech, que havia escrit unes memòries nostàlgiques del Lloret que havia deixat per anar a viure a Xile. Si no estic equivocat, fou el primer llibre de la col·lecció, publicat l'any 1987. Després el va seguir un sobre la revolta dels Joseps i un altre, una miscel·lània de col·laboracions

diverses...

El coneixement del territori i la defensa del seu patrimoni natural i cultural, el bé comú i l'amor per la cultura popular foren tres característiques d'en Joan. Ara que ens ha deixat, no sé qui el podrà substituir. Lloret i els seus amics el trobarem molt a faltar.

Narcís Figueras Capdevila, UOC - Membre dels Centre d'Estudis Selvatans. President de la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana i vicepresident segon de l'Institut Ramon Muntaner

Un absència ben present

Un any després del traspàs de Joan Domènech, en un terreny molt personal, crec que molts vivim -o almenys jo ho visc així- la realitat de la seva absència present. El seu traspàs, tot i que potser presagiat o temut, va ser sobtat i inesperat, i després d'haver escrit textos que el recorden, tenim la certesa d'haver-ne d'escriure encara d'altres.

Com ell solia explicar després de perdre els pares, també nosaltres, quan ens posem a pensar o a escriure sobre alguna temàtica de l'àmbit cultural, del món de la cultura popular o del sardanisme, de l'art o de la història de les nostres poblacions, pensem "en Joan ho deu saber o ens hi dirà alguna cosa". Però ja no li ho podem demanar; no li podem trucar ni mantenir-hi aquelles converses llargues i animades. Una absència, doncs, la d'en Joan, que la rememoració activa converteix en presència en molts de nosaltres i en moltes facetes en què vam coincidir o ens vam retrobar.

L'investigador consciencios, detallista, obert a temàtiques variades per a les quals sovint es documentava expressament o demanava consell i suport. La persona interessada per les altres persones, per les trajectòries personals i associatives, pel paper jugat o a jugar per tal o tal altre en una població determinada com a element revulsiu del teixit cultural. El treballador incansable obert als encàrrecs o les peticions d'entitats, associacions, grups locals o revistes. El ciutadà compromès amb les institucions cíviques, polítiques, culturals, amb la cultura de base i les expressions populars. El creient conseqüent amb les conviccions i fidel a una comunitat concreta. El biògraf de molts personatges del món cultural, artístic, religiós, erudit, educatiu o musical, rescatats de l'oblit o projectats com es mereixien enmig de l'actualitat oblidadissa i rabent.

L'amic atent a les vicissituds humanes i familiars, professionals o associatives, sensible a les diguem-ne múltiples "inclemències" del món polític local, per damunt de les quals mantenia sempre fils de contacte, ponts de diàleg, passeres discretes de relació personal. L'autor prolífic

i polifacètic, dotat d'una gran capacitat de treball però també d'un bon humor envejable, que sabia extreure un somriure amb una referència inesperada o divertida, o coronar una celebració amb uns versos de circumstàncies, ben confegits i oportuns.

Enyorar totes aquestes facetes i virtuts seves no és tenir-lo com el teníem abans, no ho és; prou que ho sabem. Però sí que és un estímul i un impuls que ens ha deixat perquè, mentre el tenim ben present, intentem emular-lo i fer més amable aquest entorn, aquest paisatge, aquesta cultura, aquesta teixit humà i comunitari que, junt amb ell, hem estimat i estimem.

Francesc Fonalledas Capdevila

Joan Domènech Moner. L'amic absent

Estic convençut que el compositor Francesc Mas Ros no em renyarà per fer servir el títol d'una de les seves millors sardanes per referir-me a en Joan. Segur que ja estaran comentant la jugada...

Ens vas deixar de cop quan ens arribaven notícies esperançadores, i realment sembla que no sigui possible perquè el teu nom continua ben present entre nosaltres, i és que el teu llegat humà i intel·lectual ha estat fora de sèrie...

Et vaig conèixer personalment a finals dels anys vuitanta i sobretot a la dècada dels noranta amb les meves contínues anades als serveis territorials de Cultura de la Generalitat i a la Diputació de Girona, a demanar suport per les activitats que aquell novell president de l'Agrupació de Tossa planejava -en ocasions amb falta d'experiència-, i sempre hi vas ser i em vas donar molt bons consells...

Records de Pregons de la Festa Major de Sant Pere (un en solitari i l'altre compartit amb Vicenç Esteban Darder), aquells inoblidables sainets de Sant Romà, on sempre sortia Tossa i el teu gran amic Telm Zaragoza... son tants els records que em venen al cap que resulta impossible plasmar-ho en mitja fulla...

Joan, allà on siguis intenta guiar-nos una mica, que tenim mar de fons i temporal a la vista, i trobarem a faltar més que mai els teus consells alhora que la teva finíssima ironia que sempre ens deixava amb un somriure...

Els tossencs cantem cada 21 de gener que "Tossa és per sobre de tots els mons" i jo afirmo clar i català que "en Joan Domènech també"... sempre et recordaré emocionat, acompanyat de la família, als peus de les teieres enceses de Vila Vella, talment com si fossis un pelegrí...

Les persones marxem, les obres perduren: iper sempre, Joan!

Anna Fuentes, Directora de Patrimoni Cultural de l'Ajuntament de Lloret de Mar

Vaig conèixer en Joan Domènech l'any 1986 coincidint amb el meu treball de final de carrera, que vaig fer sobre el Cementiri Modernista de Lloret. A través d'una amiga vaig arribar a ell, com a referent, erudit i gran coneixedor del patrimoni lloretenc.

En aquell moment, en Joan era el director de l'escola Esteve Carles. Li vaig trucar per explicar-li el treball i li vaig demanar si el podia entrevistar. No només em va dir sí de seguida, fet que ja denotava el tarannà afable que amb els anys vaig comprovar que tenia en Joan, sinó que em va mostrar el mestre que portava a dins. En Joan no només m'ho va posar fàcil per fer-li l'entrevista que necessitava, sinó que es va convertir en el meu tutor, un referent quan vaig necessitar consell. Mestre o mestra no és només qui proposa, mana i organitza; un bon mestre és també qui escolta, qui observa, qui espera pacientment. I això ho sabia fer molt bé, en Joan.

A través d'aquest primer contacte vam agafar confiança i va ser ell qui em va comentar que a l'Ajuntament de Lloret hi havia una plaça de coordinador de Cultura, i va ser ell qui em va animar a presentar-m'hi. Va ser així com vaig començar a treballar a l'Ajuntament a l'abril de 1987. Val a dir que les meves trucades a casa seva eren constants, i la Teresa m'atenia sempre si ell no hi era i li feia arribar tots els encàrrecs. A partir d'aquell moment en Joan es va convertir per a mi en un puntal que em va ajudar i amb qui vaig tenir la sort d'aprendre-ho tot: em va ensenyar a muntar exposicions, a coordinar conferències, em va ensenyar els jaciments arqueològics..., però més enllà de tot això, em va transmetre la seva estima per Lloret i això crec que és el que el feia excepcional. Em va transmetre la passió amb què s'abocava en tot el que feia. Una passió sense la qual no podríem gaudir com gaudim de la feina que fem els gestors culturals, els qui treballem i vetllem pel patrimoni cultural. I això, en gran part, li dec a ell.

Anys més tard, quan va ser director dels Serveis Territorials de Cultura, malgrat estar molt més ocupat, mai no va tenir un no quan li trucava per demanar-li ajuda o algun favor, i he de dir que no van ser poques vegades.

També vull destacar un record entranyable que tinc d'ell: va ser l'any 2016, quan vam inaugurar la Casa Museu de Can Font. Amb llàgrimes i emoció als ulls, ens vam fer una abraçada i ens vam dir l'un a l'altre que ho havíem aconseguit!

No és possible explicar totes les converses de caire professional i privat que vàrem arribar a mantenir, les rialles i anècdotes que vam viure, i també, per què no dir-ho, algun disgust. El que m'agradaria destacar a través d'aquest escrit, que forma part del catàleg que vol copsar l'ingent treball d'en Joan Domènech en tants àmbits de la seva vida, és el meu sincer agraïment a en Joan, una persona que s'entregava en cos i ànima en tot el que feia i que és qui em va ensenyar i em va acompanyar en els meus inicis.

Gràcies per la teva bondat, sensibilitat i generositat, i també pel teu sentit de l'humor, que em deixen en el record molts bons moments, Joan. Et trobo a faltar!

Marina Garcia i Carbonell

Parlar d'en Joan Domènech és parlar d'una persona compromesa amb la cultura, la història i la llengua catalana però, sobretot, d'un lloretenc de cor.

Pertany a una generació que amb gran esforç va aconseguir plantar la llavor per la preservació del patrimoni documental, arqueològic, artístic i arquitectònic de la nostra vila. Amb gran satisfacció va poder veure com molts dels elements dels quals en va impulsar la seva protecció es convertien amb el temps en indrets museïtzats i visitables.

Però per davant del polític, l'historiador, el mestre, l'escriptor... hi havia la persona humana. Sempre tenia la porta oberta de casa seva per a qualsevol dubte i amb il·lusió encoratjava a tothom qui li demanàvem opinió en el camp de la recerca local. Apassionat de l'art se l'il·luminava la mirada quan parlàvem de Joan Llaverias, de Junceda, d'Orihuel, de Joan Sala Lloberas o del seu gran amic, l'escultor Domènec Fita i Molat.

Precisament en una de les últimes converses em va dir "Domènec Fita em va ensenyar que la cultura també servia per millorar la capacitat de ser feliç de cada persona". Una afirmació que ara, aquests dies que m'han vingut a les mans una munió de fotografies per la preparació de l'Any Joan Domènech, encara agafa més força.

És ben veritat Joan, la cultura ens millora com a individus i ens fa ser, tanmateix, més feliços. Una felicitat perenne d'aquelles que no és fugaç i que es queda ben guardada dins de cadascú de nosaltres.

Gràcies per tot!

Amaranta Gibert i Montero, Directora del Teatre de Lloret

Joan Domènech, el meu mestre

Les classes d'història d'en Joan Domènech estaven plenes d'anècdotes i algunes d'elles m'han acompanyat sempre. Com, per exemple, quan explicava que Maria Antonieta d'Àustria, la reina consort de França, portava sempre una fulla de patatera a l'escot per presumir d'aquest tubercle entre les visites que rebia a palau. Cal recordar que en un primer moment, quan la patata arriba a Europa, va ser considerada una excentricitat botànica que els reis i aristòcrates plantaven als seus jardins com una planta exòtica per presumir-ne. I que no va ser fins al segle XIX que es va convertir en un aliment bàsic. I en Joan Domènech, després d'explicar-ho, afegia amb la sornegueria que el caracteritzava que la fulla de patata a l'escot li devia picar perquè la fulla de la patatera és rugosa. Aquesta anècdota m'acompanyarà sempre i anirà sempre associada al meu mestre, per mi el Sr. Domènech. Un mestre que em va fer estimar la història; per això vaig decidir estudiar història de l'art anys més tard a la universitat. I és que els bons mestres queden, saben arribar a l'alumne i formen part de tu sempre més com en Joan Domènech formarà part de mi.

Tothom té un bon mestre en el seu record o es mereix haver-lo tingut. En el meu cas, en Joan Domènech n'és un. En Joan Domènech va ser sempre afable i el recordo a classe amb el seu sentit de l'humor una mica murri. Més que allisonar-nos, s'esforçava a transmetre'ns el valor de la cultura i la història, sempre que podia vinculada a Lloret. Com dic, és responsable directe que em llicenciés anys més tard en història de l'art, i que em dediqui a la gestió cultural de forma professional també.

A molts dels seus alumnes ens arplegava un dia de classe o un matí qualsevol i ens portava d'excursió improvisada a Puig de Castellet, a Turó Rodó, a Can Font..., on fos. Crec que puc passejar per gran part del terme municipal de Lloret seguint la mirada d'en Joan Domènech, de tot el que ens va ensenyar. A veure Lloret amb uns altres ulls, a veure Lloret des del respecte i l'admiració al seu passat. Ens va ensenyar a estimar i valorar la nostra història perquè ens sentíssim dignes hereus del nostre present. I això, només ho fa un bon mestre.

Regalar l'amor pel coneixement i confiar en les possibilitats de l'alumne és la funció principal d'un mestre, i en el meu cas va ser així. Vaig tenir

la sort de tenir-ho. Quan penso en mestres que m'han influït, perquè n'hi hagut algun més, penso en persones com en Joan Domènech, que han transmès caliu, passió per ensenyar i també per ensenyar-te sempre, al llarg de la teva vida, a aprendre.

Rosa Maria Gil Tort

En Joan Domènech, els “Quaderns de la Revista de Girona” i jo

Parlar dels amics que ja no hi són és una manera de continuar estimant-los i de fer-los presents. Amb en Joan Domènech vàrem compartir molts anys les sessions del consell de redacció de la Revista de Girona i la primavera del 2017 vaig tenir el privilegi i la responsabilitat de prendre el seu relleu en la direcció de la col·lecció dels “Quaderns de la Revista de Girona”.

Per a mi va ser un honor seguir les seves passes. En Joan va desplegar la seva elegància i discreció. Saber fer un pas al costat no és fàcil i traspasar la feina sovint té un punt d'amargor. I conviure amb la teva successora i saber-ne restar al marge és també una virtut. Mai un comentari de més, sempre una lloança a la feina feta. Una lliçó de com cal deixar anar, amb tota la disponibilitat i amb tot el silenci i discreció. Si alguna paraula em va dedicar, va ser sempre d'elogi. I això, venint de qui venia, no té preu.

En Joan era tot cordialitat, tot senzillesa, tot humanitat. I aquella ironia fina que impregnava el seu fer i que era una forma de veure el món i de marcar el tempo i la intensitat de totes les coses.

Una de les darreres lliçons que ens va donar va ser la paciència infinita amb què va esperar que el protocol resolgués la data de presentació del seu darrer llibre, el quadern sobre Beget que culminava una relació sentimental amb un poble i una família. Se'n va anar sense veure-ho, amb la humilitat i discreció que va presidir la seva vida. La presentació, a títol pòstum, també va servir per recordar-lo i homenatjar-lo en aquell bonic racó que ell tant estimava.

Maria Antònia Juan i Nebot

En Joan Domènech i Moner

Vaig conèixer en Joan cap a l'any 1988, aleshores jo estava fent un treball de recerca de les danses tradicionals vives a Catalunya, i per aquest motiu em vaig interessar pel Ball de Plaça de Lloret de Mar. Aquell mateix any, el 24 de juliol, vaig presenciar per primera vegada el Ball de Plaça i en Joan Domènech, aleshores Obrer Major de l'Obreria de Santa Cristina, em va fer conèixer no només la dansa sinó tot el seu significat i l'entorn humà que la feia possible.

Més enllà de la música, la coreografia o el vestuari, una dansa es fa tradicional per la funció social que, sostingudament en el temps, manté per al seu poble. En aquell moment em va sobtar que, precisament a Lloret, paradigma de ciutat turística destacada de la costa catalana, en plena temporada turística, el poble celebrés la seva festa en un entorn íntim, familiar i en un espai obert, tan concorregut, cèntric i prop del mar. Voluntat de preservar la pròpia identitat. Tot això, sense comentar-li directament, és el que em va transmetre en Joan.

Del Ball de Plaça de Lloret en vaig parlar en algun seminari d'etnomusicologia i congrés de cultura o de dansa tradicional, tinc per costum d'informar i retornar-ho al poble quan he parlat d'una dansa concreta, i també en vaig informar a en Joan en el seu moment. Potser és per aquest motiu que em va demanar que col·laborés en el seu llibre *El Ball de Plaça i l'Obreria de Santa Cristina de Lloret de Mar*, publicat l'any 2006, cosa que va significar per mi un gran honor.

Quan va ser diputat a la Diputació de Girona també vam coincidir, per temes de danses, a la comarca del Ripollès.

El que conservo i m'arribava sempre puntualment era la seva felicitació del Nadal, amb un poema on sempre es projectava les seves vivències i inquietuds del moment.

Gràcies Joan!

Joaquim Jubert, Fundació Fita

Joan Domènech i Moner, patró de la fundació Fita i biògraf de Domènec Fita i Molat

Joan Domènech i Moner va conèixer Domènec Fita i Molat l'any 1970, arran de la proclamació de Lloret de Mar com a Ciutat Pubilla de la Sardana i de l'encàrrec que la comissió organitzadora de l'esdeveniment feu a l'artista gironí per a la creació d'un Monument a la Sardana.

El mètode que Fita seguia en rebre un encàrrec per a una obra que havia d'ocupar un espai públic consistia, primer, a escoltar les propostes i desitjos de qui feia la comanda i, després, a intentar fer prevaldre la seva pròpia idea. Si no ho aconseguia del tot, sí que gairebé sempre se'n sortia en bona mesura.

Així fou com Joan Domenech va iniciar amb Fita una llargament conreada relació d'amistat personal que perdurà al llarg de la resta de les seves vides.

La relació obrí, a la polifacètica personalitat de Domènech, l'entrada per practicar amb Fita la seva indestruïble dimensió de recercador històric, ben reflectida en l'abundant bibliografia que ens ha deixat.

Va ser així com Joan Domènech es convertí en un expert coneixedor de l'esdevenir vital de Fita i de la seva obra, i va ser el presentador de diverses mostres expositives i, finalment, redactor d'una detallada biografia (*L'home de l'art integrat*), publicada l'any 2014. L'obra és resultat de moltes hores de conversa, de diàleg dilatat amb Fita, amb l'objectiu -per part de Joan Domènech- de fer parlar el mateix Fita, a fi d'apropar el lector a qui havia de ser protagonista únic del llibre. En paraules de l'autor: "He procurat reflectir la vida i la producció d'un artista singular, la tenacitat d'un home que s'enfronta al destí amb valentia, que trenca amb qui sigui per ser fidel a les seves idees, costi el que costi."

Amb el pas del temps, Joan Domènech va entrar a la Fundació Fita com a patró, primer a títol institucional, en representació del Departament de Cultura de la Generalitat (anys 1994-2003). Més tard, el 2004, en deixar l'activitat política, es va integrar al Patronat de la Fundació a títol personal.

Joan Llinàs i Pol, Historiador, arqueòleg i president del Centre d'Estudis Selvatans

En Joan Domènech i el patrimoni de Lloret

En els darrers quaranta anys treballar entorn del patrimoni històric i arqueològic de Lloret ens ha conduït ineludiblement a la figura d'en Joan Domènech. Va ser fent l'inventari del patrimoni de la Selva, als anys noranta, on personalment vaig ser conscient del coneixement tan complet i exhaustiu que ell tenia de l'extens i en alguns casos massa maltractat llegat patrimonial de la seva vila. Ens va portar per tots els racons del terme, des del misteriós jaciment arqueològic del Coll del Llop fins a l'emplaçament del mas can Gil, que era a punt de desaparèixer, o de la Torre Llunàtica, de la qual en quedaven tot just algunes tristes romanalles. Però també ens va acompanyar a cada carrer de la vila per ensenyar-nos aquells edificis que fan que Lloret posseeixi un patrimoni tan interessant com injustament poc valorat. Ens n'explicava la història i les anècdotes, els personatges vinculats i els usos actuals, i ens miràvem el Liceu, la Pabordia o el cinema Modern amb uns altres ulls.

Sol·licitar la seva col·laboració en aquella feina va ser fàcil; la seva predisposició era total, i el seu nom era el primer de la meua llista després que hagués escrit una petita història de l'arqueologia a Lloret de Mar en la introducció de la monografia sobre el jaciment ibèric de Puig de Castellet, o que -des de la junta del Centre d'Estudis Selvatans, on el vaig conèixer- estigués sempre al capdavant de les més diverses iniciatives per donar a conèixer i promoure la història i el patrimoni del seu poble.

Van venir després les excavacions arqueològiques del castell de Sant Joan i del recinte ibèric de Turó Rodó, on les visites i l'interès d'en Joan Domènech pels treballs foren repetits i constants. Però no era només arran d'aquestes investigacions, d'abast considerable, on s'evidenciava la seva estreta vinculació amb el patrimoni lloretenc; ho era també en ocasió de les més modestes novetats, com els enterraments altmedievals trobats a tocar de Sant Quirze (com li hagués agradat que s'hagués pogut excavar aquest espai arqueològic!) o les restes de l'esglésiola preromànica de Santa Cristina, descoberta inesperadament sota el santuari setcentista

Ho sabia tot, en Joan, i sempre en volia saber més, però -molt especialment- va tenir a tothora cura que el que ell sabia entorn de la història i el patrimoni de Lloret es donés a conèixer i es divulgés a tothom qui hi estigués interessat, mitjançant publicacions, xerrades, articles a la premsa, organització d'activitats... I no hi ha cap dubte que ho va fer fins al darrer moment.

Àngel Madrià

Infal·lible, compromès, culte...

Definir en pocs caràcters la figura colossal de Joan Domènech i Moner no és fàcil. Ho intentarem en tres aspectes que em sembla que el poden definir una mica:

1. Infal·lible [Que no pot fallar; segur, cert]. En tots els anys que vam coincidir a la Fundació Valvi, més de deu, diria que només va fallar en una ocasió. Hi va ser present sempre, en qualsevol circumstància, fins i tot en una reunió en temps de pandèmia que ens vam trobar als jardins de casa de Joaquim Vidal i M. Rosa Juventench, ben separats i amb mascaretes per no contagiar-nos. També recordo que vaig demanar-li si ens podia presentar a Beget Històries de l'Alta Garrotxa, de Josep Vilar. Era l'any 2022 i en Joan ja estava delicat de salut, però no va defugir la proposta. Davant de la Majestat érem més de 120 persones que omplíem l'església. Molts van venir per escoltar-lo a ell.

2. Compromès [Que té o mostra compromís polític o ideològic]. Compromès amb Lloret, amb el seu país, amb la cultura i les tradicions. I aquest compromís el va demostrar assumint responsabilitats polítiques i culturals en diversos àmbits: l'Ajuntament de Lloret, els Serveis Territorials de Cultura de la Generalitat, la direcció dels "Quaderns de la Revista de Girona"...

3. Culte [Dotat de cultura]. Dotat de cultura a cabassos, sense fer-ne cap mena d'ostentació davant dels altres. Discret, parsimoniós, de paraula justa..., a cada intervenció demostrava un coneixement majúscul d'allò de què es parlava. Recordo molt bé l'entrevista a la revista Gavarres, 38 (tardor-hivern de 2020) on va deixar una mostra de la seva saviesa.

Acabo amb una anècdota. Estàvem tancant el llibre Històries de pescadors, l'any 2018, on surt un capítol dedicat als germans Puigvert, els Morets, de Lloret de Mar. Vaig passar el text a en Joan Domènech per repassar-lo. En el text afirmàvem que els tres germans, en Cisco, en Joan i en Vador, eren morts. Em va trucar en Joan, desesperat: 'El petit, en Vador, encara és viu!'. Vam ser a temps de rectificar-ho. Sort del sedàs d'en Joan.

Aurora Martín, Ex directora del Servei d'Investigacions Arqueològiques de la Diputació de Girona i ex directora del Museu d'Arqueologia de Catalunya-Girona i Ullastret

Joan Domènech: un home de cultura, en el meu record

Vaig col·laborar amb en Joan Domènech durant gairebé tota la meua vida professional. El primer contacte va ésser l'any 1975, quan va proposar-nos al Servei d'Investigacions Arqueològiques de la Diputació de Girona l'excavació del poblat ibèric del Puig Castellet de Lloret de Mar. Aquest treball, dirigit per E. Pons, arqueòloga del Servei, i realitzat sota l'aixopluc de l'ajuntament de la població, del qual llavors ell era regidor, va ésser la primera activitat conjunta, entre moltes d'altres, com ara la participació en el muntatge del primer Museu de Lloret, en els anys vuitanta del segle passat.

Aquestes col·laboracions em varen mostrar que era una persona amb una àmplia i diversa actuació en el camp de la cultura i amb un bon coneixement i estima pel territori, a més d'una gran bonhomia.

La relació de treball es va fer més estreta quan va esdevenir president de l'àrea d'Ensenyament i Cultura de la Diputació de Girona i molt especialment quan, havent estat traspasat el Servei d'Investigacions Arqueològiques al Departament de Cultura de la Generalitat, ell va ésser nomenat Delegat de Cultura de la Generalitat a Girona, càrrec que va exercir amb una gran professionalitat i amb respecte per les opinions tècniques del personal que estava sota la seva direcció.

La darrera col·laboració, realitzada a partir d'una proposta seva com a director de la sèrie "Quaderns de la Revista de Girona", va ésser el volum Els ibers indigets, preparat amb G. de Prado i F. Codina, del Museu d'Arqueologia de Catalunya-Ullastret, que ha permès donar a conèixer al públic interessat els resultats de la recerca recent en el camp de la cultura ibèrica a les terres gironines, un període de la nostra història pel qual en Joan tenia un gran interès.

David Moré

Al volum LXV dels Annals de l'Institut d'Estudis Gironins –gràcies a l'amabilitat dels seus directius–, hom pot llegir l'article «La llum de l'amistat. A Joan Domènech Moner (1943-2023) en el record», on glosso àmpliament la seva figura a partir de la relació mantinguda.

Aquí que cal ser breus, només voldria deixar constància del seu tarannà amb el correu electrònic rebut el 15 de juny de 2022: «David: Ahir a la nit, molt entrada la nit, que és quan jo em moc amb més desimboltura, vaig enviar-te unes fotografies per agrair-te els teus bons oficis, que es van traduir en unes magnífiques explicacions, una excel·lent planificació i una agradable presència compartida que espero que tu també trobessis adient i t'hi sentissis bé, encara que et féssim participar de les nostres facècies vistes amb toc d'humor, com en el cas del meu vers, que ja esdevé tradicional cada vegada que ens trobem... Hi insisteixo: gràcies per tot. Va quedar molt bé i som deutors del temps que ens vas dedicar i que vas restar a la família. Agraïments també a la teva dona. Ja saps que estic a la teva disposició per quan, a la recíproca, necessitis alguna cosa. Una abraçada».

Josep Murlà Giralt

De Joan Domènech Moner i la seva relació amb Olot i la Garrotxa

Parlar d'un entusiasta de la cultura i del país no és pas fàcil, sobretot si es tracta d'un lloretenc enamorat de la seva població natal. Ho explicità en diversos camps, com el sardanista, i en deixà constància arreu de Catalunya, fos com a representant institucional o bé per motius i interès propi. Visitava sovint Olot, de manera que l'amistat venia de lluny. Entre els molts llibres publicats hi ha els relacionats amb l'Alta Garrotxa, terra vinculada amb l'esposa M. Teresa Coll, com la monografia *Beget* (2022), de "Quaderns de la Revista de Girona". D'aquesta col·lecció va ser-ne director molts anys i és d'agrair l'atenció que va tenir quan vaig plantejar de publicar-me dos títols. Com a corrector de la impremta, la relació va ser intensa i extensa. S'ho llegia tot i, primmirat en les qüestions lingüístiques, per afinar dubtes es desplaçava personalment per discutir-los. Profund i clar, amic dels amics, sempre donà resposta a les col·laboracions periodístiques i culturals demanades.

Joaquim Nadal i Farreras**Joan Domènech i Moner (29/7/1943-9/11/2023)**

El sotrac de la mort no pot esborrar la vida. Aquesta idea em sembla fonamental per parlar de les persones que ens deixen. El trànsit de la vida a la mort és del tot inexorable i sovint imprevisible. Quan arriba hem de projectar una mirada a tota una vida i hem de subratllar per damunt de tot el valor de la vida. És així sempre, però ho és més quan es tracta de persones que han deixat una petjada profunda marcada per la seva projecció pública, cultural i cívica, i compromesa.

És el cas d'en Joan Domènech i Moner. Una persona entusiasta, optimista, activa, amb un somriure que amagava un deix d'una fina ironia expressada a vegades amb comentaris incisius deixats anar com aquell qui res.

La vida d'en Joan, la que ens importa per damunt de tot, bascula entre dos pols: Beget i Lloret de Mar. Ell, de Lloret; la seva dona, de Beget. Com en d'altres ocasions es repeteix l'argument de la sardana maragalliana. Històries d'amor entre la muntanya i el pla, entre la muntanya i el mar. En Joan va fer de la seva vida un magisteri; primer com a mestre, després com a historiador, finalment com a home vinculat a la vida cultural, cívica i política. Aquesta darrera dimensió política (alcalde, delegat) no deixa de ser la culminació de totes les altres facetes. A Lloret de Mar, l'Obreria de Santa Cristina i el Club Marina Casinet serien l'expressió associativa i arrelada d'aquest compromís amb la col·lectivitat. La projecció cultural es materialitza en una obra extensa sobre art, cultura, patrimoni, Lloret, Beget, el món sardanista, el món artístic, amb un considerable nombre de biografies i de monografies rellevants.

L'arrelament local és l'ancoratge de la dimensió nacional del mestratge d'en Joan. I una dimensió no s'entén sense l'altra. És el que representa, d'una banda, la presidència de la Fundació Prudenci Bertrana i, de l'altra, com a compendi de moltes coses, la seva implicació directa amb la Revista de Girona i amb la direcció durant molt temps de la col·lecció dels "Quaderns de la Revista de Girona".

La seva obra, els centenars d'articles i les desenes de llibres, són només el compendi d'una vida viscuda amb intensitat i apassionament serens. La serenitat com a bàlsam essencial del compromís.

Andreu Otero Triola, Inspector d'Ensenyament i Delegat territorial d'Educació a Girona**Homenatge a Joan Domènech**

En Joan el vaig conèixer a Lloret de Mar, quan per feina jo hi treballava. Vaig coincidir amb ell quan era alcalde i director del col·legi públic Esteve Carles. En ell vaig trobar un home amb molt bona predisposició per tractar el tema del català a l'àmbit escolar quan eren uns moments difícils per utilitzar-lo a les aules. Recordo quan es va demanar que els professors catalans fossin els que ocupessin els primers cursos de preescolar i primària, cosa que va esdevenir complicada. I, tot i que a la seva escola hi havia una situació compromesa, ell la va saber resoldre amb responsabilitat professional gràcies a la seva rigorosa personalitat i tarannà afable. Bona feina Joan!

En aquell temps, entre reunions i trobades, el procediment per matricular-se a les escoles podia ocupar més d'un dia. En Joan, com a director de l'escola i com a alcalde de Lloret, sempre va mantenir una actitud positiva i engrescadora. L'objectiu era trobar escola per tots els infants. D'aquí en va sortir una relació personal propera que a la llarga es va convertir en una bona amistat. Aquest vincle va continuar també amb seus càrrecs posteriors, especialment el de delegat de Cultura de Girona i el de president de la Fundació Prudenci Bertrana, que varen propiciar encara més intercanvis, trobades i enriquiment personal.

M'agradaria destacar també la religiositat d'en Joan com un aspecte inclusiu i unificador. Encara recordo les felicitacions de Nadal que cada any m'enviava i en les que sempre s'acomiadava amb un vers escrit per ell. De fet, cada Nadal esperava els seus versos festius i sincers amb il·lusió i curiositat. Moltes gràcies, Joan!

Inés Padrosa Gorgot, Bibliotecària i historiadora**Joan Domènech: una singular pluralitat**

L'arxiu de Lloret em convida a deixar per escrit les meves vivències amb l'amic Joan Domènech. Serà difícil sintetitzar els diferents punts de confluència que van marcar moltes vivències compartides i van derivar en trobades informals i gastronòmiques amb aquest incansable, belluguet, inquiet i perseverant lloretenc, vinculat a tantes iniciatives i associacions.

Seguint un ordre cronològic, recordo la primera vegada que vam coincidir. Va ser ni més ni menys que al Palau de la Generalitat, l'any 1991. Ambdós vam ser mereixedors de la distinció atorgada per l'Obra del Ballet Popular per haver estat autors de monografies sobre tema sardanístic: en Joan sobre el seu oncle compositor Domènec Moner i, per la meua part, sobre la cobla-orquestra La Principal de Peralada. El món sardanista ens va tornar a aplegar en altres ocasions, la revista Som, com a presentador de La nissaga dels Serra, coincidint amb l'Aplec de la Sardana de Peralada de l'any 2000.

Un altre punt de confluència va ser el Patronat Eiximenis i els centres d'estudis. Ell des del Centre d'Estudis Selvatans i qui subscriu aquest escrit des de l'Institut d'Estudis Empordanesos. Un dels actes més rellevants va ser la constitució del primer ens d'àmbit cultural interfronterer, la Unió de Centres d'Estudis Transpirinencs (UCET), a Tolosa de Llenguadoc, el 1997.

Com a director dels "Quaderns de la Revista de Girona", en Joan em va esperonar a embrancar-me en el Quadern de Peralada, presentat l'estiu de 2015. I, aquest mateix any, com a president del Club Marina Casinet de Lloret de Mar i de la Fundació Prudenci Bertrana, em va convidar a "fer bolos" primer a Lloret i, més tard, a Girona, per impartir una conferència sobre el cronista Ramon Muntaner, amb motiu de la commemoració del 750è aniversari del seu naixement.

Aquests punts de trobada culturals anaven acompanyats del corresponent esbargiment, moment en què en Joan mostrava les seves dots per recitar i el seu sentit de l'humor amb el seu peculiar somriure de murri.

Quan s'apropaven les festes nadalenques arribava la "seva" felicitació amb vers de collita pròpia. Avui, en veure tota la feina feta, som nosaltres qui el felicitem. No tan sols pel que va fer, sinó també per tot el que va ajudar a portar a terme.

David Pagès i Cassú, Professor i escriptor

Un servei immens i generós

Catalunya és una nació. I una nació no és, tan sols, la història, la terra, la llengua, la cultura o una manera de ser i de veure el món. També és la voluntat de ser, la consciència de ser.

Tot aquest immens patrimoni no és de transmissió gratuïta. Cal anar-lo cuidant, preservant i millorant, malgrat les adversitats que es poden presentar. Si mirem enrere veiem que, afortunadament, en cada generació de catalans hi ha hagut homes i dones que han fet llum, han marcat camí i han esdevingut referents.

En Joan Domènech i Moner ha dut a terme, al llarg de molts anys, una tasca impagable al servei de la reconstrucció d'aquest país i de la seva plenitud. La seva obra, que es visualitza de maneres ben diverses i que es desplega en molts camps, en dona testimoni. El seu servei, immens i generós —a la llengua, la cultura, la societat, al país i a la gent—, mereixen gratitud i reconeixement.

Aquesta exposició dedicada a ell, és, doncs, un magnífic encert.

J. Manel Pallàs i Julià

A Joan Domènech

Vaig conèixer en Joan el dos d'octubre de l'any 1963, dia en què començaven les classes de Magisteri, per últim any a la Normal Vella. Era una persona amb qui tot el grup de nois va connectar des del principi. Era un temps en què els nois i les noies estudiàvem separats.

Van passar els anys i vam continuar mantenint la relació, gràcies a les diferents trobades que s'organitzaven, fins al moment que ens va deixar.

L'abril de 2016 es va crear l'Associació Cultural de Vilablareix i un dels seus primers actes va ser una xerrada sobre la sardana. Com que amb la meva esposa el diumenge al matí fem un programa de sardanes a ràdio Vilablareix, l'Associació em va preguntar qui podria fer-la. Sense dubtar, vaig dir en Joan Domènech.

En Joan no tenia mai un no per ningú. Beneficiant-me de la seva amistat, a part de la xerrada sobre la sardana, també va venir a dos programes de Contrapunt (programa de sardanes de ràdio Vilablareix). La primera, per parlar del nostre professor de música a Magisteri i compositor Josep Viader, sobre qui en Joan havia escrit el llibre Josep Viader i Moliner: de la música de cobla a la Polifònica, i la segona per parlar dels Premis Literaris de Girona de la Fundació Prudenci Bertrana.

El vint-i-nou de març de 2022, l'Associació Cultural de Vilablareix li va fer lliurament del premi Sant Roc per la seva llarga trajectòria en el si de la cultura del nostre país. Joaquim Nadal i Farreras va fer-li la glossa, amb un magnífic resum dels nombrosos mereixements en què va destacar el treball fet per a la cultura de les nostres comarques des dels seus càrrecs polítics.

Anys anteriors l'havien rebut, entre altres, Joaquim Vidal, que va crear la Fundació Valvi, de la qual en Joan havia estat membre del Consell Editorial, i Domènec Fita, de qui en Joan va fer un apropament a la vida i trajectòria amb l'obra Domènec Fita: l'home de l'art integrat. En Joaquim Vidal i n'Àngela Rodeja, vídua de Domènec Fita, van assistir a l'acte.

Salvador Palaudelmàs

Vaig coincidir amb en Joan Domènech als inicis de la democràcia, un temps d'il·lusió en què ens afiliàvem per treballar per la política municipal i en què vaig tenir l'honor de ser cridat per formar part de l'Obreria sota la seva presidència. Després, he pogut seguir rebent el seu mestratge, amb els seus consells i opinions quan vaig estar al davant d'aquesta entitat, sempre obert i disposat a la col·laboració.

La seva tasca com a historiador local ha estat ingent. Li devem el coneixement d'una part important del passat del nostre poble. Els meus coneixements del nostre idioma, els vaig poder adquirir gràcies a les classes de català per a adults que va organitzar des de l'Alcaldia, amb l'estimat Salvador Sunyer com a professor.

Em limito a recordar la seva acció local, conscient de la transcendència del seu llegat dins l'àmbit del nostre país. Lloret li deu la preservació de Can Garriga i Can Font, últims testimonis del passat indià. La seva gestió al davant de l'Obreria va ser impecable: va obrir l'entitat amb uns nous estatuts, va crear beques per a estudiants, va comprar una finca només perquè seguís conservada com a bosc, va recuperar els llaguts, i la recerca de fets històrics que publicà és impagable. Al capdavant del Casinet, la programació de conferències ha estat, durant anys, l'activitat cultural més important que ha tingut lloc en aquest poble. I les excursions culturals que organitzà arreu del territori, gràcies a les seves relacions socials, ens obriren portes a moltes persones que vam poder gaudir d'aquest privilegi.

En el terreny personal, vam viure moments de complicitat a bord del Far Barcelona inoblidables i els últims anys hem compartit un grup d'amics amb qui hem celebrat àpats i hem pogut gaudir de la intel·ligent i fina ironia que el caracteritzà.

On siguis, una forta abraçada, Joan.

M. Mercè Planas i Esqueu

Un buit a la plaça.

Ja sé que aquest és el títol d'una sardana i que no està pas dedicada a en Joan Domènech, sinó a en Manel Saderra i Puigferrer, però en Manel i el seu autor, en David Estañol, segur que em permeten utilitzar-lo.

No recordo en quin moment vaig conèixer en Joan. De fet, ha format part de la meua vida des que tinc ús de raó. Els meus besoncles, en Vador Llirinós i la Carmeta Artau, vivien al costat de casa seva i jo, de ben petita, petita, em passava els estius a Lloret i anava a ballar sardanes els dissabtes a la plaça de la Vila.

En Joan em semblava tot un senyor i jo l'admirava pels seus escrits i els seus llibres. Procurava no perdre-me'n cap dels que parlaven de sardanes.

Més tard vam coincidir a l'escola Esteve Carles, ell com a director i jo com a mestra.

Admirava la seva facilitat per escriure i sobretot per improvisar, no només a l'hora de parlar en públic, sinó a l'hora de contestar amb alguna de les seves ironies. Quan parlava amb ell sempre estava alerta, però sempre m'enganxava amb la guàrdia baixa i ell ho sabia. Llavors rèiem tots dos.

El cert és que ens unia una ferma i bona amistat i l'amor per la nostra dansa. No una amistat de les de trucar-se cada dia, sinó d'aquelles que saps que l'altre hi és i que, si el necessites, sempre el trobaràs, sobretot jo que soc força cadagubtes i alguna vegada que m'encallava en alguna presentació o en algun escrit només havia de fer que trucar-lo i tot tornava a rutllar.

A més, per la seva llarga trajectòria sabia moltes anècdotes i històries de músics i sardanes i ho sabia explicar d'una manera molt divertida. I de tot en podia fer un poema amb caire humorístic que et feia caure les llàgrimes de riure.

En definitiva, que estar una estona al seu costat et proporcionava una alenada d'aire fresc, una injecció d'energia per seguir endavant.

Ara ens hem quedat orfes de guia i la plaça sembla més buida que mai, igual que el nostre cor, però ens queda tot el llegat que ens ha deixat i que ens esperona a continuar la teva tasca.

Gràcies, Joan, per tota la feina que has fet i per fer-nos de far tots aquests anys!

Arnald Plujà i Canals

Benvolgut Joan,

Vàrem compartir tres anys a l'Escola Universitària de Magisteri de Girona. Tant tu com la Teresa formàveu part de la mateixa colla que, a més d'estudiar, devoràvem quilòmetres amunt i avall de la rambla gironina, on es va forjar la vostra coneixença, estima i posterior matrimoni. D'això ja fa gairebé seixanta anys. Cap dels matriculats podia igualar el teu nombre "d'excel·lents". Jo només en una ocasió vaig obtenir un "Sobresaliente" del Sr. Agulló. Ara que ja ha prescrit, confesso que va ser per haver-te copiat un problema d'un examen final, que només tu, i de rebot jo, vam resoldre.

D'assignatures, tots dos teníem un os: jo la música i tu l'educació física. A mi m'era absolutament impossible de coordinar el ritme de la veu amb el moviment del braç i cada final de curs el Sr. Viader em deia: Plujà, estàs suspès, excepte que ho aprovis tot. Tu vas patir amb en Molero, quan ens feia saltar el "plinton" de banda a banda, amb el dolor genital que comportava fer un aterratge a mig camí. Fora de la classe també coincidírem escenificant els pastorets i esterrossant al dimoni. A la Normal, els professors ens cridaven pel cognom a seques. A tu, acompanyat del prefix "SENYOR".

La veritat és que et tenia una mica d'enveja. No pel títol ni les notes, sinó pels dinars que feies a Ca la Marieta, mentre el menú de la meva pensió era una ollada de patates, mongetes i pilota. Després, oposicions i cadascú per camins diferents. Tu a Lloret i jo a Cadaqués. També començàrem junts Filosofia i Lletres, en el meu cas estroncada pel servei militar, seguits d'una dilatada docència a primària i secundària. Últimament, i mentre tu escrivies la història de Beget per als "Quaderns de la Revista de Girona", de la Diputació, jo feia el mateix amb Cadaqués. D'allà endavant, la teva llarga malaltia, de la qual lamento haver ignorat la gravetat i el silenci més llarg de la nostra vida.

La teva inquietud et va portar al món de la política. De l'etapa als Serveis Territorials de Cultura recordo una trobada de l'any 1999. Et vaig demanar si podies posar a l'abast del públic el Fons Ducal Medinaceli, un document excepcional per conèixer la història del comtat d'Empúries. Poc després, hi havia una còpia microfilmada a l'antiga capital emporitana. Amb tu, Joan, s'ha extingit la classe política amb

qui podies contactar o visitar d'immediat i sense cita prèvia al despatx, d'on sempre sorties amb un bon consell. Al llarg del mig segle, mai hem perdut el contacte: "trobades de Magisteri", presentacions de llibres o excursions al cap de Creus amb els jubilats de Lloret.

Com oblidar, Joan, la teva glossa de l'any 2017, amb motiu del Premi Joan Saqués de la Fundació Valvi que se'm va concedir. Mentre pregonaves la meva biografia, pensava que hauria estat més just invertir els protagonismes. Tots plegats ens hem adormit sis anys i ha calgut recórrer al pòstum per al teu homenatge. Rellegir els teus pròlegs als meus llibres m'ha entristit i m'he quedat amb una frase: "Estimar el lloc on es viu és propi del ben nascut", tan escaient al teu tarannà.

Amic Joan, la teva empremta humana i d'historiador perviurà per sempre. Et trobaré faltar, sobretot cada Nadal, quan no m'arribi la teva poètica felicitació que cada any renovaves amb tanta gràcia i encert.

Josep Maria Puig i Vendrell, Arts Gràfiques Cantalozella

El Joan Domènech que vaig conèixer

Benvolgut Joan, la teva pèrdua és un daltabaix per a la cultura d'aquest país. La teva tasca incansable ha ajudat a enriquir la nostra societat, i deixes un buit que m'atreveria a dir que és insubstituïble.

A nivell personal he de dir que has format part de la meva vida. Professionalment, encara recordo quan vam haver de treballar a corre-cuita per poder lliurar a temps un encàrrec de l'Ajuntament de Lloret, d'on eres alcalde, i que vas venir a la impremta amb el secretari a encoratjar-nos mentre estàvem de nit al taller.

Després, recordo l'edició de molts dels teus llibres, preparant plegats les proves pàgina a pàgina, tal com manava el sistema de l'època. I també recordo amb emoció els teus escrits quan va morir la meva dona i la poesia que li vas dedicar dins el teu llibre Moments Intensos. També em ve al cap el pregó a l'Ajuntament de Santa Coloma, quan jo era regidor; dels millors que s'hi han fet mai.

M'enduré de tu les magnífiques estones passades, també gràcies a la vinculació amb el teu oncle compositor, casat amb una colomenca, les sortides cercant ermites de Santa Cristina per les terres d'Aragó, les visites amb el Club Marina Casinet a diversos indrets de la nostra comarca i, en els últims temps, el contacte per tirar endavant la revista Som, de la qual n'has estat sempre un gran puntal.

No puc més que donar-te les gràcies per poder comptar amb la teva amistat i per aprendre de tot al teu costat.

M'hagués agradat poder dir-te de paraula totes aquestes coses, i més que n'hi ha per explicar, però estic convençut que espiritualment t'han d'arribar i potser des de l'altre món, on la Maria fa temps que hi és, les podreu llegir tots dos.

Et trobarem molt a faltar.

Carme Renedo i Puig

Em costa parlar d'en Joan Domènech. Sempre és difícil aturar-se un moment i apamar el dolor de les absències; prendre consciència de les pèrdues absolutes i irreversibles. És ben bé aquest l'exercici: suspendre's en el temps i deixar que els records t'amarin.

Va ser el meu cap polític a la Diputació, el meu diputat i després també el meu cap com a director dels Serveis Territorials de Cultura. Ens portàvem vint anys i això, quan jo en tenia trenta, venia a ser gairebé com un segle. La diferència d'edat i el càrrec em van fer tractar-lo de vostè. En poc menys d'una setmana de conèixer-lo, el senyor Domènech va passar a ser en Joan. Per sempre més.

Aquells anys vam treballar de valent i vam riure molt. En Joan sabia treure el suc de qualsevol situació i se servia de l'humor per superar moments potencialment conflictius, per analitzar els problemes des d'un altre punt de vista i per aprofundir en l'amistat. Va ser una persona sempre atenta i curosa en les seves relacions i infatigable. Però un clau en treu un altre i a la vida laboral sempre hi ha un nou cap per substituir l'anterior. La feina empeny.

A la vida personal, en canvi, no hi ha relleu possible per a en Joan. Ja no obriré la bústia pels volts de Nadal per trobar el seu nou poema. No em trucarà pel meu sant com feia, any rere any. No em farà cap més broma sobre els maldecaps que ens va portar un sopar a Figueres. No escriurà cap més obra de teatre. No em trucarà a la porta de casa ni m'arribarà carregat de bossetes i bossetes de sucre per a la col·lecció que feia el meu home... Com que les recollia, i explicava per què ho feia, va arribar a tenir una xarxa de proveïdors que estenia la seves arrels per mig país. Això sol ja diu prou del seu tarannà i de com la gent se l'estimava.

No li llegiré nous articles. No me'l trobaré a qualsevol xerrada i la farem petar. Ja no em farà riure amb qualsevol acudit. No em tornarà a commoure la seva bonhomia.

A Lloret i al Casinet hi fa més fred que no feia. Al país hi fa més fred.

El dolor és un no-lloc inhòspit i glaçat. El record i l'agraïment, molts records i un profund agraïment, l'amoroseixen.

Miquel Ribas i Carbó

Memòries del Sr. Domènech

Eren els inicis dels anys 70 i els pares m'enviaven tots els dies d'estiu a classes de repàs. El seu desig era que aprenguéssim moltes coses i que no perdés el ritme d'estudi que portava durant el curs. Anàvem junts en Joan Pau Romaní i jo camí del carrer del Carme fins arribar a casa del Sr. Domènech. Trucàvem a la porta i ens obria un senyor que jo sempre vaig veure molt alt i prim, ens feia entrar a la sala que tenia preparada a la planta baixa i allà ens ensenyava tot el que sabia. No importava el que li demanessis, ell responia. Geografia, ciències naturals i sobretot història, molta història. Amb ell vam mantenir frescos tots els coneixements que teníem i també va estimular la curiositat d'aquells vailets jovenets que sortien de classe amb l'admiració d'haver trobat algú que els ensenyés que aprendre podia ser fins i tot divertit. Juntament amb el meu avi Toribio, el Sr. Domènech va ser de les primeres persones que sempre vaig pensar que eren enciclopèdies amb potes.

Àlex Rocas Jordi, Degà del Col·legi de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya

Joan Domènech i Moner i el Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i Ciències de Catalunya

L'any 2022, el Col·legi de Doctors i Llicenciats va atorgar el Premi Ramon Fuster al nostre col·legiat Joan Domènech i Moner, en reconeixement a la seva trajectòria pedagògica, cívica, cultural i política al servei del país i de la llengua i la identitat catalanes. Aquest Premi s'atorga des de l'any 1981 a col·legiats de reconegut prestigi social i amb una trajectòria professional exemplar en el camp de la renovació pedagògica i en la lluita per a la millora de l'escola catalana, caracteritzats per la discreció, la tenacitat, la coherència personal i ètica i la capacitat de respondre a les exigències d'innovació en el camp de l'educació del nostre país. Col·legiats amb capacitat de diàleg i de mediació en el món educatiu català i que tinguin una obra duradora i concreta a favor de la societat catalana en el camp de la cultura.

No cal dir que Domènech complia tots aquests requisits: ha exercit com a mestre, com a director d'escola i com a professor de secundària, i ha deixat una trentena d'obres de gran valor cultural, històric i biogràfic, tot i que la seva trajectòria abasta moltes facetes. Activista cultural, escriptor, historiador, mestre, professor i primer alcalde democràtic de Lloret de Mar, destacaríem de Domènech la constància i la coherència, la defensa aferrissada de Catalunya, el fet de ser notari fidelíssim d'un temps i un país, la seva elegant ironia bonhomiosa, el to sempre amable i conciliador sense haver de renunciar per això a cap íntima convicció ni caure mai en cap mena de servilisme; en fi, la feina feta amb discreció sense defallença.

Justament per la seva trajectòria professional i social i, sobretot en terres gironines, Joan Domènech va acceptar el càrrec de delegat del Col·legi a Girona, per al qual va ser nomenat per acord de la Junta de Govern del Col·legi el mes de novembre del 2008. La seva tasca, guiada per l'esperit de consens i de servei a l'educació i a la professió docent, va ser continuadora de la que van fer els delegats que el van precedir. El 2021, Domènech va deixar voluntàriament el càrrec per motius personals, després de gairebé quinze anys al servei del Col·legi. El nostre agraïment per la seva dedicació en favor de la professió docent i la

defensa dels interessos professionals dels col·legiats i per haver vetllat sempre per estendre i donar a conèixer l'activitat del Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i Ciències de Catalunya -el col·legi professional de docents, de tots els docents i en totes les etapes educatives i dels professionals de la cultura-, adreçada a defensar els seus interessos.

En el món cultural, destaca la seva implicació amb la Fundació Prudenci Bertrana -amb la qual el Col·legi té un lligam especial-, que amb els Premis Literaris de Girona ha esdevingut en aquest terreny un referent de primer ordre a tot el país en el foment de la literatura i en la defensa de la llengua i la cultura catalanes.

Hi ha un llarg parèntesi en què Joan Domènech entra en el món de la política municipal com a regidor de Cultura, tinent d'alcalde i finalment primer alcalde democràtic del 1979 al 1983.

De la pedagogia a la política, no hi ha, de fet, cap solució de continuïtat, cap salt sobtat, cap contradicció, si hem de fer cas a l'equació que va establir en el seu moment Rafael Campalans: "Política vol dir pedagogia." Ho concreta el filòsof, pedagog i polític figuerenc Joaquim Xirau, glossant l'obra de Campalans, quan defensa que en política, com també en el subtil exercici del mestre a l'aula, "cal la contenció de la cultura pedagògica per trobar l'harmonia en l'exercici dels afers públics, una contenció que no imposi cap idea per la força sinó pel convenciment".

Per això Joan Domènech no es cansava de repetir: "Em considero un home de la cultura que va anar a la política per treballar per la cultura."

Va accedir a l'alcaldia en les primeres eleccions democràtiques (1979-1983) per desacord amb la manera com es governava Lloret a esquena de l'opinió popular i amb un oblit gairebé total de les qüestions culturals, en general, del municipi. Diu: "Vaig intentar capgirar coses de tipus social i cultural." La seva feina va ser àrdua entre altres coses perquè Domènech defugia d'exercir la potestas jeràrquica que el seu càrrec li atorgava i optava per l'auctoritas, que té més aviat característiques morals, intel·lectuals i de capacitat personal de convicció i seducció a partir de les quals es fa possible el raonament, el diàleg, l'entesa i

el consens. Joan Domènech va defensar i va practicar sempre aquest principi d'equilibri, d'equitat i de respecte en tota la seva actuació política.

Els càrrecs posteriors com a diputat de Cultura i Ensenyament de la Diputació i com a delegat de Cultura de la Generalitat van tenir un altre caire molt més satisfactori. Aquí la seva auctoritas era suficient per dur a terme projectes culturals ambiciosos, acomboiat sempre per tot un equip de col·laboradors amb els quals parlaven el mateix llenguatge i amb qui era fàcil i gratificant treballar en qüestions de planificació i execució culturals.

El mestre

Tot i aquesta trajectòria pública tan remarcable, n'hi ha una altra tan o més rellevant que defineix Domènech, el seu tarannà i la seva empremta, la de mestre d'història, tant a l'EGB com a l'institut. En el seu moment Lloret va perdre un gran polític, però molts alumnes van guanyar un professor únic.

En els darrers temps de la seva carrera professional com a docent va tornar a l'aula a l'IES Rocagrossa de Lloret, abans de jubilar-se l'any 2006. El seu amor a l'ofici de mestre i el seu respecte per la professió i la seva autoexigència el van emprendre a formular després algun judici crític envers l'evolució del sistema educatiu tal com el va retrobar i una lamentable abúlia de bona part de l'alumnat. Diu (article d'El Punt del 14 de març): “Som molts els qui, en els darrers temps ens sentim frustrats davant el menfotisme del jovent i la sensació que el que intentàvem ensenyar no servia gaire per a res.” I encara: “Davant aquests darrers temps, s'han fet molts plans i reformes, s'han aplicat noves directrius i paraules noves, però el nucli bàsic d'allò que cal ensenyar és sempre el mateix.”

Aquests “nuclis bàsics” en els han deixat prou nítidament establerts tants pedagogs que ens han precedit al llarg de la fèrtil història del nostre sistema educatiu, de la nostra escola.

Ell era més modest quan se li recordava aquesta etapa. “Recordo mainada a qui vaig fer estimar la història, això sí”, deia. Era crític amb

moltes situacions que viu ara mateix l'educació del país, des de la falta d'autoritat dels mestres i els directors fins a la reculada del català.

També hi va contribuir el nostre degà, Ramon Fuster, amb un pensament sòlid que va saber dur a terme a la pràctica amb total convicció. Un tast, només que no ens hauria de sonar ni utòpic, ni anacrònic: “L'educació ha de consistir a preparar l'alumne perquè descobreixi les seves obligacions, els seus drets, els seus deures, el sentit de llibertat, amb el fi de poder modificar, estructurar i adaptar la planificació de la vida social humana, per tal que d'aquest esforç, d'aquest coneixement, d'aquesta reflexió, neixi una societat més lliure, més justa, més social, més humana.”

Joan Domènech i Moner ens va deixar el 2023, als 80 anys, com un referent de la cultura del país. Només podem expressar el nostre agraïment per tants anys de fructífera dedicació a la cultura, al món educatiu i al Col·legi.

Jordi Rocas

Joan Domènech i la sardana

Podríem dir que en Joan Domènech va entrar al món de la sardana per dalt. Durant la seva estada a Barcelona per estudiar, vivia a casa del seu oncle Domènec Moner Basart i aquest l'introduiria en l'ambient sardanista i li faria conèixer els millors compositors residents a Barcelona d'aquells anys, que marcaven el camí de la sardana aquella primera meitat del segle 20. Per tant, va tenir una base de la qual pocs sardanistes han pogut gaudir, però que al llarg del temps va transmetre a tot l'estament sardanista lloretenc.

Aquest fet fou la base del concurs musical Sardanes a Lloret, junt amb l'Aplec de la Sardana.

L'any 1971, Lloret va ser elegida Ciutat Pubilla de la Sardana i Domènech tingué un paper molt important en aquest fet. En aquells anys el poble que rebia aquesta distinció tenia una visualització destacada a tot el país, sobretot pel pes específic i difusió que els actes culturals i musicals d'aquest fet portava associats.

Els seus escrits en molts butlletins de molts aplecs amb les seves reflexions i dades històriques i notícies als diaris, li donaren gran prestigi, però sobretot val la pena ressaltar les dues darreres grans obres que va escriure de tema sardanista: una dedicada a la nostra vila, El Lloret festiu i la sardana, el 2019, i la que va dedicar als 50 anys de l'Agrupació d'Aplecs de les Comarques Gironines, el 2020, dues obres documentadíssimes imprescindibles avui i en el futur per als estudiosos, ja que no són uns simples reculls de notes, sinó dos treballs exhaustius d'investigació sobre aquests dos fets.

Un altre mitjà de difusió dels pensaments sardanístics d'en Joan Domènech va ser, cada mes, el davantal de la revista especialitzada en la sardana SOM, on a part d'aquesta col·laboració mensual, hi varen ser publicats molts dels seus treballs sobre aquest tema, així com les biografies de compositors i altres qüestions que va publicar en la important col·lecció de llibres de temàtica sardanista que aquesta revista editava amb la denominació de col·lecció MOS.

Del seu pas per la Diputació de Girona i com a delegat de Cultura de la Generalitat de Catalunya, cal destacar la implantació de la sardana a l'escola, tasca que va durar anys, així com també els ajuts als aplecs per part de la Diputació, ajuts per sort encara vigents a dia d'avui.

Aquests serien, a grans trets, uns apunts del llegat d'en Joan Domènech a la sardana de Lloret i del país, que els sardanistes mai li sabrem pagar.

Àngela Rodeja, Vídua de Domènec Fita - Fundació Fita

L'amistat i l'estima entre en Fita i en Domènech

El primer contacte que va tenir en Fita amb en Joan Domènech va ser arran de la proclamació de Lloret com a Ciutat Pubilla de la Sardana. Un amic comú, en Joan Gómez Mercader, els va presentar i en Joan li encarregà el monument a la Sardana, que s'inaugurà l'any 1971, encara en època franquista, amb la presència del governador civil.

A partir de llavors, va sorgir una amistat molt profunda entre en Fita i en Domènech; amb estima que arribà fins al final de les seves vides. Quan en Joan va ser nomenat delegat de Cultura de la Generalitat de Catalunya, es va incorporar al patronat de la Fundació Fita i això li va permetre seguir molt més de prop la seva obra i divulgar-la arreu a través de les mostres i exposicions que s'anaven muntant arreu de Catalunya.

En Joan venia sovint per casa i hem compartit alguns moments molt emotius amb la seva dona, la Teresa, dolça i delicada. En Fita va voler recordar una d'aquestes trobades amb un quadre espontani que va fer a en Joan, la Teresa i la seva filla.

En Joan sempre tenia un sí per a tothom i és per això que anava tan enfeinat. A vegades venia a la fundació amb cara de cansament, ben esgotat, i vam quedar que en Jubert l'avisaria quan no fos necessària la seva presència.

En una de les reunions que es mantenien a casa, va sorgir la idea de fer la biografia d'en Fita, i en Joan en va assumir la responsabilitat. Es van passar hores i més hores escrivint i reescrivint. Repassaven textos, dates, fotografies, retalls de diari, catàlegs... El resultat va ser excel·lent. Un llibre biogràfic molt complet. Moltes gràcies, Joan, per la teva amistat i per la teva estima.

Xavi Rodríguez Conde

Vaig passar la major part de la meua vida acadèmica i professional a Barcelona, de manera que en els darrers anys no puc dir que hagi tingut un contacte molt fluid amb en Joan Domènech. No obstant això, sí que puc parlar d'un contacte anterior.

La primera vegada que vaig parlar amb ell va ser quan tenia setze anys i començava a preparar el meu treball de recerca. El feia sobre els anys de la transició i vaig decidir contactar amb ell perquè em donés un enfocament més "local". Estem parlant de l'any 2007, quan la visió dels aspectes polítics d'aquell període es veien amb ulls: encara la transició i els seus líders eren considerats com a "modèlics".

Ell em va recomanar un enfocament crític, perquè molts polítics que van agafar la bandera de la democràcia no ho van fer fins que van poder treure'n rèdits, i que el "quinqüi", el "bon lladre" romantitzat fins a l'extrem, no era més que això, un lladre. La democràcia que es va instaurar no va ser gràcies a elits polítiques convençudes sobtadament del nou sistema, sinó que la cultura democràtica va sorgir de les associacions veïnals, culturals, solidàries, etc...; perquè en aquestes associacions, votar no era un acte reivindicatiu, sinó que era una forma natural d'expressar-se.

El temps li va donar la raó. Grans figures de la transició han acabat defenestrades en caure del pedestal i el temps ha posat de manifest que les associacions han mantingut l'esperit cívic i el capital social a pobles com el nostre. El fet més curiós és que vaig anar al carrer Josep Galceran per un enfocament purament local i me'l va donar absolutament global. Suposo que ell pensava que tot allò que passa localment influeix a les societats de forma global, no al contrari.

M. Helena Romagós Ribot

Vaig tenir en Joan Domènech de delegat de Cultura des del setembre de 1997 fins a finals de 2003. Sis anys compartits! Ell va succeir els recordats i estimats Joan Saqués i Natàlia Molero. Evocar els meus inicis al Departament de Cultura, amb aquestes tres persones tan a prop, m'omple d'orgull i serenor. No hauria pogut estar més ben acompanyada.

En Joan, el primer dia a Cultura, se'm va presentar somrient i, sorneguerament, em va dir: 'a les teves mans encomano el meu esperit!'. Venia de ser el diputat de Cultura de la Diputació de Girona i havia estat alcalde de Lloret de Mar, o sigui, que ni l'administració ni el món de la cultura li eren gens estranys. En Joan tenia una formació i una expertesa extraordinàries per aportar a les persones que havíem de treballar amb ell als Serveis Territorials de Cultura. Cal dir, però, que altra cosa era el que realment podia fer un delegat de Cultura a Girona...

D'en Joan, són coneguts i reconeguts el seu caràcter generós i la seva dedicació. No tenia mai un no per a ningú. I això també, no cal dir-ho, va ser un petit infern per a la seva secretària, que tant podia rebre una trucada seva amb alguna consulta que el preocupava a quarts de 12 de la nit, com esperar-lo l'endemà a les 10 del matí i, sense saber-ne res a quarts d'onze, començar una recerca fins que apareixia per la porta mitja hora més tard. El que he dit, imprevisible!

A les arrossades que fèiem amb els companys de la feina ens deia que comencéssim sense ell, i sempre acabava menjant l'arròs ben covat. Sovint, arribava atabalat perquè les hores no donaven tant de sí com ell hauria volgut. Això sí, al cap de poca estona, ja reia i parlava com si res hagués passat.

D'experiències en recordo moltíssimes. Una, amb la qual vam riure molt de temps, va ser per culpa de la meva habilitat -diguem-ho així- de dir paraules quan estic atabalada. Encara estàvem instal·lats al carrer Juli Garreta perquè hi havia obres a la Casa Solterra, que és on tenim la seu de Cultura. La meva taula estava situada en una mena de cul-de-sac, amb la porta del delegat a la meva dreta i un parell de cadires per a les visites a davant. Un mossèn s'estava esperant per reunir-se amb ell -suposo que per demanar un ajut econòmic per restaurar l'església del seu poble- i, entre trucades i gestions, se m'escapà un "hòstia!" just en el moment que en Joan obria la porta del seu despatx. Es va quedar parat,

amb el pom de la porta a la mà, mirant-me somrient i esperant a veure com me'n sortiria, d'aquella. I jo, intentant treure-hi ferro, vaig dir: "ho sento mossèn, vostè les reparteix cada cap de setmana, però jo també en deixo anar alguna de tant en tant". En Joan i el mossèn van entrar al despatx ben enriolats, mentre jo intentava mantenir la situació amb una certa -diguem-ne- dignitat.

En Joan va ser amb qui més temps vaig compartir els despatxos de Cultura (darrerament no s'estila que durin gaire ni les legislatures ni els seus representants). Amb ell vam començar a organitzar els concerts al Monestir de Sant Pere de Rodes i, també, a la Canònica de Vilabertran, i moltíssims altres actes pel territori. Remenant fotos que darrerament m'han demanat, també he trobat la d'un concurs de dibuix sobre arqueologia amb alumnes de primària, on va venir la Roser Capdevila, la de Les Tres Bessones, a repartir-los els regals. Quina festa! I així, en podria explicar una darrera l'altra...

En Joan Domènech també ha estat el "jefe" -com molt sovint m'hi adreçava- amb qui he mantingut el contacte més temps, ja que no va deixar mai d'estar vinculat al món cultural, ja sigui a la Fundació Prudenci Bertrana, a la Fundació Domènec Fita o a qualsevol altra entitat amb la qual estigués col·laborant. Recordo que quan encara era president de la Fundació Prudenci Bertrana estava assegut a primera fila seguint les proves de so mentre en Lildami assajava la cançó amb què va guanyar el premi Cerverí 2019, premi que guanya la lletra de la cançó més votada pels oients de Catalunya Ràdio, i quan vaig passar per davant seu, se'm va quedar mirant i, rient i fent que no amb el cap, em va dir: "m'he fet massa gran". Estils ben diferents.

Amb ell i l'Anna, la seva filla, vaig ballar la meva darrera sardana. Va ser a la celebració del 50è aniversari de l'Agrupació d'Aplecs, al pati de les Magnòlies. M'agradava molt ballar-ne, de sardanes, però no podia, i en un rampell, sense tenir-les totes i pensant que feien una darrera tirada, em vaig engrescar a posar-me en una rotllana. De cop i volta, vaig veure que en Joan i l'Anna s'afegien al meu costat. Em va fer il·lusió, molta. El problema és que no era la darrera tirada, però la vaig ballar sencera i encara no sé com. En David, el company que m'estava donant suport a l'acte, encara riu quan recorda amb quin punt d'honor vaig aguantar fins al final.

En Joan també era un assidu als concerts de Nadal que organitzem cada any. Al darrer que va venir va ser al de 2022 i hi va venir amb la Teresa, la seva dona, que va haver de conduir perquè el dia abans en Joan havia aixafat el seu cotxe. I em va confessar que –per culpa meva, ja que jo l’havia convidat– no havia pogut anar a un acte a Barcelona de la Núria, la seva neta. Em va fer venir remordiments, clar, però el fet que tots dos fessin l’esforç de venir a Girona a fer-me costat em va deixar una sensació pletòrica.

Tots aquests records i molts més són els que em fan sentir-lo tan proper i reconèixer-lo en totes les seves facetes: el Joan que va ser el meu “jefe” i la persona que defensava la cultura, la popular i la contemporània; l’home de teatre i estudiós de la sardana; l’enamorat del seu país, sobretot el seus Lloret de Mar i Beget, i, per damunt de tot, el Joan que adorava la seva família, de la qual parlava amb devoció. Qualsevol d’ells és en Joan Domènech que recordo, respecto i aprecio.

M. Mercè Rovira Regàs, Promoció de Mestres 1963-66 a la Normal de Girona

Amb en Joan i la M. Teresa ens vàrem conèixer als estudis de Magisteri. Un i altra eren estudiants actius i implicats, amb la mirada ben enfocada als estudis, però sense perdre de vista les necessitats del col·lectiu, el grup de mestres que en sortiria tres anys més tard.

Tots sabem que la carrera és molt curta i que després hi ha un munt de dubtes i de responsabilitats que requereixen una bona xarxa de suport dels companys professionals al voltant. A més, recordeu que en aquell moment anàvem a la Normal essent uns perfectes adolescents, tot just acabat el batxillerat elemental la majoria. Es va crear, doncs, un bon grup de suport que va organitzar actes i mogudes diverses a la Normal al llarg de tota la carrera. Aquest grup és el que actualment encara es va trobant amb més o menys freqüència i s’ha constituït en una segona família per a molts dels que en formem part.

Per això no us deu estranyar que conservem tants records, escrits, poemes, i fins proves físiques de la nostra amistat, cosa que, per altra banda, amb en Joan és tan natural, ell que ho donava tot a tot arreu on anava. Ens agradarà compartir-los amb tothom que estima aquesta família i fer ressò de la seva bonhomia arreu i amb tothom.

Els primers vint-i-cinc anys de carrera professional la relació es va mantenir en justament això, en trobades i coincidències als esdeveniments, cursos i formacions vàries a les quals anava el col·lectiu. Però, a prop de fer-ne vint-i cinc, algú va pensar que, amb la distància que hi havia entre nosaltres i la descentralització de les propostes ens acabàvem veient molt poc i que venia de gust intentar un retrobament de tota la promoció. La colla dels marxosos, la comissió de la marxa o de la xerinola, la colla dels culpables de tot plegat, com en deia sovint en Joan, va començar a remoure cel i terra per rastrejar els nous domicilis dels companys, la majoria ja casats i emmainadats i amb diversos canvis de domicili a l’esquena. El domicili dels pares encara va ser referència i a la trobada del vint-i-cinquè aniversari només hi faltaven un company i una companya dels cent-tres alumnes de la promoció.

Allà va començar la història compartida que intentem explicar en les diverses celebracions d’aquesta proposta d’homenatge, l’Any Domènech.

Com se sol dir popularment, a la família s'hi neix i, amb sort, s'hi estima i s'hi viu intensament. Però els amics es trien, amb la capacitat de cadascú per crear-se un entorn, una xarxa on teixir la seva vida, la que escull lliurement de fer. I la xarxa d'aquesta família d'antics estudiants de mestres és potent i rica, i duradora. Hem compartit els fets vitals importants de cadascuna de les famílies integrants, i ens hem seguit els uns als altres professionalment i personal, com a bons amics, des de la distància adequada.

Agraïts a la vida per haver-nos facilitat que ens creuéssim amb persones de la vàlua professional i humana d'en Joan i la M. Teresa, només podem celebrar-ho i alimentar-ho. És un regal. I assumim la responsabilitat de fer-lo créixer i de difondre'n el seu valor, per a testimoni de les generacions que van creixent.

Teia, Joan, Anna i Núria, una abraçada molt gran.

Alfons Serra Pessafer, President de la Fundació Amorós

A finals del segle passat, a través de la gestió del meu gabinet, unes donacions fetes per persones que volien afavorir principalment la gent gran i sola van fer possible la creació de la Fundació Amorós per a la tercera edat. L'admiració que sentia per la persona de Joan Domènech un dels fundadors-donants vinculat pels seus majors a Lloret de Mar ens va inclinar als que ja inicialment formaven part del Patronat a oferir-li la presidència.

Joan Domènech no sols va portar amb tot l'altruisme i humanitat el càrrec, sinó que va donar suport i ajut fins a la seva mort al referit donant, que va acabar els seus dies a la residència de Lloret.

La Fundació, gracies a una acurada administració i seguint la norma d'ajudar altres fundacions o entitats que ja desenvolupessin tasques socials, principalment per a gent gran o amb discapacitats de tota índole, ha anat fent una tasca sense presumpcions i pràcticament des del anonim, com era el tarannà del nostre president.

Joan Domènech ha sigut un home d'una generositat extrema des de la creació de la Fundació fins que ens ha deixat. Penso que després que hagi rebut el reconeixement des de tots els àmbits: cultural, social, polític, religiós, després que hem descobert tantes facetes humanístiques del nostre bon amic, aquesta nota sobre la seva generositat rebla el clau de la seva memòria.

De la seva orientació per ajudar, des de la Fundació en poden donar testimoni: l'Ajuntament de Lloret gaudeix en dipòsit dels mobles de l'època colonial de la casa Amorós, l'Hospital Sociosanitari de Lloret, Aspronis de Blanes (d'on també era patró), Psique de Badalona, Fundació Roca i Pi de Badalona, Llars Compartides de Badalona, Asil d'Ancians d'Arenys de Mar, Folre, La Marató, Fundació ALMA, Parròquia de Sant Josep de Badalona (electrificació dependències juvenils) i altres que ja no recordo.

Tant de bo els patrons de la Fundació que el substituïm puguem estar a la seva altura i continuar participant del seu humanisme. Quan em pregunten què ha aportat a la meua vida la dedicació de tants anys a la Fundació, contesto: l'amistat del Joan i la seva família.

Guillem Terribas Roca

Joan Domènech Moner; un home com cal

No tinc memòria de quan en Joan Domènech Moner apareix a la meua vida. Aquest personatge alt, amb ulleres, amb somriure sorneguer, sempre ben clenxinat, el veia de tant en tant per Girona en actes que tenien a veure amb els àmbits on jo em movia: llibres, teatre, tertúlies, premis...

Una vegada, a Beget, vam saludar-nos sorpresos tots dos de trobar-nos en aquell poble encantat. Em va dir que ell hi anava molt sovint ja que la seva dona, la Teresa, era de Beget.

Però quan en Joan i jo vam tenir més relació va ser quan ell era director dels Serveis Territorials de Cultura de la Generalitat. Anava molt freqüentment al seu despatx per assumptes que feien referència al Gremi de Llibreters o a la Llibreria 22.

En Joan sempre tenia un moment per parlar de projectes o del que fos sempre que fos amè o interessant.

I per descomptat, quan més relació vam tenir va ser quan em va demanar que formés part del Patronat de la Fundació Prudenci Bertrana. Feia poc que ell n'era president i volia gent nova amb ganes d'aportar propostes.

Sempre em va sorprendre la capacitat que tenia en Joan d'estar a molts de llocs, de tenir interès i curiositat pel que feia la gent i sobretot en allò relacionat amb la cultura. Gaudia de la vida fent coses. I en va fer moltes.

Gràcies, Joan.

Joan Vidal i Gayolà

Tribut a Joan Domènech

Érem molt joves quan ens vam conèixer. Va ser en ocasió del concurs de composició de sardanes que organitzàveu a Lloret. En aquells anys encara grisos, la sardana era l'única expressió de catalanitat tolerada per la dictadura, però per a nosaltres era la manifestació d'un sentiment que ens ha acompanyat tota la vida. Escoltàvem la Santa Espina amb la reverència i el respecte que es tributa als himnes nacionals.

Més endavant, quan van començar a aparèixer esclatxes de llum en la tenebra, vam voler aprendre a escriure la nostra llengua, a conèixer la nostra història, la història local i la història nacional, i així que fou possible vam assumir el nostre compromís polític, encara sense democràcia i amb poca llibertat. La vida s'obria davant nostre amb il·lusió i esperança, tot era per fer i tot era possible. Vam tenir grans somnis, que no sempre es van fer realitat, però, tant tu com jo, hem estat contents d'haver-los tingut.

Sempre vas portar Lloret al cor, vas recuperar la seva història i les seves tradicions, l'Obreria de Santa Cristina, la Lloret marinera dels vaixells que travessaven els oceans, vas recuperar la història dels indians, i la de personatges perduts en l'ombra dels temps.

Vas assumir amb responsabilitat l'alcaldia de Lloret en el primer Ajuntament democràtic, guiat per l'interès general, insensible a les pressions d'interessos econòmics i vas estendre el teu compromís i la teua generositat més enllà del teu Lloret nadiu. Vas ser un gran diputat de cultura de la Diputació de Girona i el millor delegat provincial del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya que havíem tingut fins aleshores. El món gironí et va obrir les portes i et vas integrar al patronat de les fundacions més significatives, especialment de la Fundació Prudenci Bertrana de la qual vas ser un gran president.

Quan el món s'acabi, potser ens trobarem un dia ballant una sardana a l'ombra del pi de Santa Cristina, contemplant la lluïssor de les onades d'un mar en calma.

Joaquim Vidal, President de la Fundació Valvi

Joan Domènech, l'home compromès

Poques persones han tingut l'honor de rebre tres homenatges just només en el transcurs d'un any després del seu traspàs.

En efecte, el 30 de maig de 2024 el Consell Editorial de la Fundació Valvi, del qual en Joan n'era membre fundador, va voler retre-li homenatge en reconeixement a la seva trajectòria personal i professional i pel seu compromís constant en la recuperació i posada en valor del patrimoni cultural del nostre país i d'una manera singular el de la seva vila natal, Lloret de Mar, i el seu poble d'adopció, Beget, que era, i és, el de seva esposa Maria Teresa.

Coneixia en Joan, amb qui m'hi unien afinitats personals i polítiques, de feia temps, però la relació es va accentuar quan des de principi del 2004 li vaig exposar la meva inquietud de treballar per la cultura a través de la Fundació Valvi. Ell, que era un home que estimava el gènere epistolar, em va enviar, després d'un seguit de converses, una carta on suggeria un conjunt de línies estratègiques que es podrien desenvolupar. En bona mesura aquest ha estat el full de ruta que ha seguit la nostra Fundació, que sempre ha tingut present el nostre país a través de la seva història, literatura, llengua, tradicions i folklore, inclòs el fet sardanístic que en Joan tant va estimar.

El segon dels homenatges va tenir lloc el 19 de setembre, organitzat per la Fundació Prudenci Bertrana, institució que va presidir i amb qui vaig tenir la fortuna de coincidir com a membre del Patronat. Un acte sobri i emotiu, centrat essencialment en l'aportació d'en Joan en els anys que va assumir la màxima responsabilitat de la Fundació i que, en paraules de l'actual presidenta, Mariàngela Vilallonga, van acreditar una vegada més el seu compromís amb la cultura catalana i el seu patriotisme sense fissures.

I, encara, el seu poble organitza, del 9 de novembre del 2024 a la mateixa data del 2025, l'any Joan Domènech i Moner, on els lloretencs, que l'havien tingut de primer alcalde de la democràcia i un dels màxims defensors del seu patrimoni cultural, podran conèixer amb detall el compromís i les aportacions d'un dels seus fills il·lustres.

En Joan va fer un bon camí. Promoure el seu llegat i honorar la seva memòria ens pertoca a tots nosaltres.

Maria del Vilà Vilà

A la dècada dels anys 70, quan preparava un projecte d'investigació, vaig conèixer en Joan Domènech, que aleshores era l'alcalde de Lloret.

Molt amablement em va acompanyar a conèixer tots els jaciments arqueològics del terme municipal, fins i tot els que es trobaven en propietat privada. Un dels darrers que visitarem, conjuntament amb els senyors Àngel i Jordi Martínez, fou el poblat ibèric de Montbarbat, on es veien murs en superfície i, davant el meu entusiasme, em varen oferir iniciar treballs de camp en aquest magnífic emplaçament.

Les excavacions començaren el 1978 i van continuar a l'estiu de cada any fins a la meua jubilació. A les primeres campanyes érem poca gent i en Joan, sempre que podia, venia a donar-nos un cop de mà.

Després, l'any 1987, vam elaborar, conjuntament amb la senyora Conxita Ros, un projecte per al Museu de Lloret de Mar, encarregat per la Direcció General del Patrimoni Artístic de la Generalitat de Catalunya i per l'Ajuntament de Lloret de Mar. No va ser possible portar-lo a terme perquè l'edifici de Can Comadran no reunia les condicions apropiades per ser museu.

Sempre em va admirar que en Joan fos tan polifacètic, i que li interessessin els temes culturals i històrics més variats.

A les acaballes de l'any, quan s'acostaven les festes, esperava amb impaciència la seva nadala, que sempre era molt bonica.

Pep Vila

Joan Domènech Moner: hi ha foc colgat sota la tèbia cendra

En voler escriure unes notes amicals sobre la vida i obra de Joan Domènech i Moner (1943-2023) m'adono que em costa de resumir la gran quantitat de sensacions i els gèrmens d'idees que se'm susciten davant d'una obra polièdrica, impossible de ressenyar aquí.

Podria dir, carregat de raons: «tot és un excés». Per tot això i més, no vull convertir aquestes ratlles d'homenatge en un enfilall de mèrits que són molts i merescuts.

Amb en Joan érem patrons de la Fundació Valvi. En moltes de les trobades, en tertúlies d'amics, sempre hi vaig notar el gust per exhibir una coherència intel·lectual, per mostrar la seva honestedat, la idiosincràsia ferma al servei de la llengua i la cultura catalanes. En unes declaracions a la premsa va sentenciar: «Em considero un home de la cultura que va anar a la política per treballar per la cultura». Bella declaració de principis.

Per damunt de tot era un apassionat de les millors lectures. En els treballs d'història, en les biografies posava la perfecció, l'exigència tècnica, al servei del biografiat. Un dels seus biografiats preferits fou Fidel Fita (1927-2000), de qui era amic personal. No sé si alguns de vostès han vist, al meu entendre, l'obra cabdal eFita: Crist jaçent, soplujat en una capella de la catedral de Girona. Si aquesta obra fos d'un artista francès o anglès, degudament divulgada, seria considerada una obra mestra de l'escultura universal. En Joan estava corprès per aquell marbre blanc, per l'expressivitat i tractament del cos. Sostenia la tesi que aquell cos era com el seu, quan Fita va caure d'una bastida, el desembre de 1953, a l'església barcelonina de Betlem, i va quedar invàlid. Les seves aptituds artístiques anaven lligades als ressons més íntims de la seva personalitat.

Darrerament, em consta que patia amb silenci per la destrucció de valors, per la desintegració de certes formes de la vida catalana que s'anaven perdent. Era conscient que a la nostra societat hi ha moltes esquerdes que fan perillar molts projectes i il·lusions. Ell, tanmateix, ja no ho veurà, però els que venim darrere seu, que som a primera línia, seguim encadenats a molts factors exògens i endògens que no sabem com resoldre. Va estimar les aigües, com nosaltres indecises.

Mariàngela Vilallonga, Exconsellera de Cultura de la Generalitat de Catalunya i Presidenta de la Fundació Prudenci Bertrana

A Joan Domènech i Moner, amic

En l'acte de lliurament del Premi Ramon Fuster a la seu del Col·legi de Doctors i Llicenciats, a Barcelona el 4 de maig de 2022, vaig acabar el meu parlament amb aquestes paraules: “Amb la meva estima i admiració, Joan. Per molts anys puguis gaudir d'aquest premi i tots nosaltres de la teva amistat.” Un any després, el 6 de maig de 2023 va rebre, al seu estimat Lloret de Mar, el premi Recercat de l'Institut Ramon Muntaner i el 18 de maig havia d'impartir les Lliçons de la Càtedra de Patrimoni Literari Anglada-Fages de la Universitat de Girona, que tinc el goig de dirigir. Dissortadament, va emmalaltir l'endemà mateix de rebre aquest segon premi i ja no va poder impartir les Lliçons, perquè el 9 de novembre de 2023 va morir.

Aquell meu desig de per molts anys no es va aconseguir. La meua estima i admiració continuen immarcescibles. I l'amistat perviurà sempre. Vaig conèixer Joan Domènech i Moner fa molts anys, quan vaig ser la seva professora de llatí, a l'aleshores Col·legi Universitari de Girona; després l'amistat va continuar amb la feina plegats als consells de redacció de la Revista de Girona i dels “Quaderns de la Revista de Girona”, i en múltiples activitats que mostraven els nostres interessos comuns. Més endavant vam continuar l'amistat en ser ell president de la Fundació Prudenci Bertrana i jo membre del jurat del Premi Carles Rahola.

Va ser un honor prendre el relleu de Joan Domènech al capdavant del Patronat de la Fundació Prudenci Bertrana, el maig de l'any 2021. Hi va fer una feina excel·lent, durant set anys, al capdavant del Patronat. Va ser-ne un gran president perquè, com en totes les tasques que empenia, hi va posar tot el seu compromís i va actuar amb l'honestedat que el caracteritzava. Va ser una persona generosa, de principis rectes, de fidelitats demostrades, de conviccions profundes. Quina sort hem tingut tots els que l'hem conegut!

Mario Zucchitello

Joan Domènech: un gran amic, un referent cultural i humà

No recordo exactament quan i en quina circumstància vaig conèixer en Joan. Tal vegada eren els anys setanta del segle passat. Recordo, però, que un dia va venir a Tossa mentre treballàvem a la vil·la romana dels Ametllers. Després de les presentacions, donat que era arqueòleg, va prendre una paleta i ens va ajudar. Em va sorprendre favorablement, de manera que vam seguir mantenint contactes que es van anar intensificant en ocasió de la XXVIII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos celebrada a Santa Coloma de Farners el llunyà 1983. Tots dos hi vàrem presentar un treball: el seu va sortir publicat al número 1 dels Quaderns de la Selva i el meu al número següent.

Els vuitanta van ser anys de gran fervor renovador i en Joan em va proposar de crear un centre d'estudis de la Selva marítima, és a dir, entre Tossa, Lloret i Blanes. No cal dir que la idea em va interessar des del primer moment. La mateixa idea de la Selva interior, però, va néixer dels organitzadors de la XXVIII Assemblea esmentada més amunt. Era evident que no podien existir a la Selva dos centres d'estudis i va ser així que es varen unificar les propostes i es va fundar l'actual Centre d'Estudis Selvatans.

Quan el 1986 es va renovar la Junta Directiva, en Joan i jo érem els membres de més edat i ens varen proposar per al càrrec de president. Jo considerava que ho havia d'assumir en Joan, per ser d'aquí, perquè tenia una trajectòria ja consolidada i per haver tingut la idea primitiva. La insistència i l'altruisme d'en Joan van prevaldre i vaig acceptar el càrrec.

En Joan era un home profundament altruista. No va dir mai que no a ningú, tant si es tractava d'escriure una biografia, un estudi sobre el seu Lloret o un article de festa major. Sovint em confessava que li demanaven un escrit menant-li la premsa: «Tu rai, que ho fas com si res», li deien, sense pensar que s'havia d'informar i necessitava temps. Però ho feia. No reposava, per complaure els amics o per un encàrrec.

Tenia una ploma àgil, fecunda i, a vegades, irònica, tant en la poesia com en la prosa. En un dels viatges pel Mediterrani que vàrem emprendre amb la goleta Far Barcelona, un dels amics lloretencs va complir vuitanta

anys en plena navegació. En Joan li va dedicar una poesia, escrita per a l'ocasió a bord, que va emocionar tothom. De les impressions del primer viatge se'n va fer un llibre i en Joan hi va afegir una comèdia que es va representar a Lloret amb gran èxit.

Fruit de les seves vivències entre cel i mar van ser algunes poesies que testimonien la sensibilitat i l'ànim del meu amic. Una d'elles, la titulada "Mediterrà", diu: «Ara que m'he impregnat del gust salobre | i he sentit en la nit un airet prim | i, mentre em trobava mà a l'obra, | m'ha arribat fins als llavis el ruixim, | ara que he vist la llum de canelobre | de la posta de sol, moment sublim, | i, admirant mar i cel, m'he sentit pobre, | davant de la bellesa que gaudim; | ara que he descobert l'autèntic rostre | i el viatge ha estat com una mostra | de la vida i l'art de navegar, | ara que m'ha servit el cel de sostre | he entès i estimat més aquest mar nostre | que tots anomenen Mediterrà».

En Joan era un creient, un catòlic practicant. Per la família i la neta, que tant estimava, havia après a fer diorames de la Nativitat. Les seves felicitacions nadalenques parlaven d'esperança i germanor cristiana. A més d'un referent cultural, va ser per a mi un referent humà. Un gran amic amb el qual compartia dubtes, sentiments, il·lusions i els plaers de navegar i de la història.

Aquest llibre s'ha imprès amb motiu de la celebració de l'Any Joan Domènech i Moner en el primer aniversari de la seva mort.

Lloret de Mar, novembre del 2024

Ajuntament de
Lloret de Mar

Diputació
de Girona

Generalitat
de Catalunya